PÉCEL VÁROS ÖNKORMÁNYZAT POLGÁRMESTERE

Ö/411-13/2026

Nyilvános ülésen tárgyalandó.
A határozati javaslat elfogadásához egyszerű többség szükséges.
Név szerinti szavazást nem igényel.

Előterjesztés
a Képviselő testület 2026. november 26-ai rendes ülésére

Tárgy: Javaslat Pécel Város felülvizsgált vízkár-elhárítási tervének jóváhagyására

Tisztelt Képviselő-testület!

A vizek kártételei elleni védelem érdekében szükséges feladatok ellátása - a védművek építése, fejlesztése, fenntartása, üzemeltetése, valamint a védekezés – a vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény (a továbbiakban: törvény) 16. §-a szerint az állam, a helyi önkormányzatok, illetve a károk megelőzésében vagy elhárításában érdekeltek kötelezettsége.

A törvény 16. § (5) bekezdése értelmében a helyi önkormányzatok feladata
a) a legfeljebb két település érdekében álló védőművek létesítése, a helyi önkormányzat tulajdonában lévő védőművek fenntartása, fejlesztése és azokon a védekezés ellátása;
b) a település belterületén a patakok, csatornák áradásai, továbbá a csapadék- és egyéb vizek által okozott kártételek megelőzése – kül- és belterületi védőművek építésével – a védőművek fenntartása, fejlesztése és azokon a védekezés ellátása;
c) a vizek kártételei elleni védelemmel összefüggő – külön jogszabályban meghatározott – feladatok ellátása.

A vizek kártételei elleni védekezés részletes feladatait a vizek kártételei elleni védekezés szabályairól szóló 232/1996. (XII.26.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet), valamint a vizek hasznosítását, védelmét és kártételeinek elhárítását szolgáló tevékenységekre és létesítményekre vonatkozó műszaki szabályokról szóló 30/2008. (XII.31.) KvVM rendelet határozza meg. A fenti rendeletek értelmében az árvíz- és belvízvédekezés céljából kiépített védőművek hiányában fellépő káros vizek elleni védekezés helyi vízkár-elhárításnak minősül, és a védekezésre kötelezettek feladatai közé tartozik a védekezési tervek és nyilvántartások elkészítése.

A Korm. rendelet alapján, a települési önkormányzatnak (mint a védekezési feladatokban eljárásra kötelezettnek) feladata a védekezési tervek és nyilvántartások elkészítése, illetve aktualizálása. A védekezési terveket a védekezésre kötelezetteknek minden év december 10-ig felül kell vizsgálniuk és a változásokat a terveken át kell vezetniük.

A vízkár-elhárítási tervet áttekintettük és megállapítottuk, hogy az felülvizsgálatra szorul. Önkormányzatunk vízkár-elhárítási tervének (a továbbiakban: terv) felülvizsgálatára vonatkozóan 2026. szeptember 11-én Ádámi Mihály egyéni vállalkozóval tervezői szerződés jött létre Pécel Város vízkár-elhárítási tervének felülvizsgálatára. A tervezői szerződésben a tervező részéről Ádámi Mihály és Virág Tibor került megjelölésre a szakmai kérdések megválaszolására.
A felülvizsgált vízkár-elhárítási tervet a tervező 2026. november 9. napján leszállította önkormányzatunk részére elektronikus úton.
A Közép-Duna-völgyi Vízügyi Igazgatóság a részére szükséges megküldeni az elkészült tervanyagot jóváhagyásra.
Amennyiben a Közép-Duna-völgyi Vízügyi Igazgatóság véleménye alapján módosítani szükséges a tervanyagot, a kiegészítésekkel ellátott tervanyagot ismételten a Képviselő-testület elé terjesztjük jóváhagyásra.

Fentiek alapján kérem a következő határozati javaslat elfogadását.

Határozati javaslat:

Pécel Város Önkormányzatának Képviselő-testülete (a továbbiakban: Képviselő-testület) a vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény 4. § (1) bekezdés f) pontja alapján úgy határoz, hogy Pécel Város felülvizsgált vízkár-elhárítási tervét a határozat mellékletét képező tartalommal jóváhagyja. A Képviselő-testület felkéri a polgármestert, hogy Pécel Város felülvizsgált vízkár-elhárítási tervét küldje meg a Közép-Duna-völgyi Vízügyi Igazgatóság részére.

Felelős: dr. Kővári Alexandra polgármester
Határidő: 2026. december 11.

Pécel, 2026. november 18.

dr. Kővári Alexandra
polgármester

Az előterjesztés melléklete:
Pécel Város felülvizsgált vízkár-elhárítási terve
(a határozati javaslat melléklete is)

Az előterjesztést készítette: Szedő Gyula

Az előterjesztés a szakmai követelményeknek megfelel. Szabóné Molnár Krisztina
műszaki és beruházási
irodavezető

Az előterjesztésben foglaltakkal szemben
törvényességi szempontból kifogást nem emelek. dr. Tóth László
jegyző

Az előterjesztés megtárgyalására a **Fejlesztési Bizottság** illetékes.

Az előterjesztés megtárgyalásához – a jogszabályi előírásokon túl – tanácskozási joggal nem kívánok senkit meghívni.

MELLÉKLET

PÉCEL VÁROS
VÍZKÁR-ELHÁRÍTÁSI TERVÉNEK
FELÜLVIZSGÁLATA

Készült:
Az 1995. évi LVII. Tv.
A232/1996. (XII.26.) Korm. rendelet
és a 10/1997. (VII.17.) KHVM rendelet
előírásai alapján

Vezető tervező: Ádámi Mihály építőmérnök; MMK: 16-00942, 16-50785
Szakági tervező: Ragó Roland okl. építőmérnök; MMK: 17-0456
Tervező / szerkesztő: Szabó Péter építőmérnök; MMK: 16-01193

Jóváhagyta:

dr. Kővári Alexandra
Polgármester

Mészáros László
igazgató
Közép-Duna-völgyi Vízügyi Igazgatóság

2026. november

TARTALOM

1. FELADATMEGHATÁROZÁS, ALAPOZÓ MUNKARÉSZEK 4
1.1. Pécel város általános jellemzői 5
1.2. A település vízrajzi leírása, természetföldrajzi és hidrometeorológiai jellemzői10
1.2.1. A vízgyűjtő általános jellemzése 10
1.2.2. Hidrometeorológiai jellemzők 15
1.2.3. A települést érintő folyók, vízgyűjtők, vízfolyások, belvízcsatornák értékelő jellemzése 19
1.2.4. A lefolyást befolyásoló emberi beavatkozások áttekintése 23
1.3. A település vízkárok általi veszélyeztetettségének meghatározása 25
1.3.1. Jellemző vízkár jelenségek, hidrometeorológiai és hidrológiai kockázatok 25
1.3.1.1. Árvíz 25
1.3.1.2. Belvíz 25
1.3.1.3. Helyi vízkár (kisvízfolyások/tavak árvizei) 25
1.3.1.4. Egyéb azonosítható települési veszélyeztetettség 27
1.3.2. Pécel város veszélyeztetettségi alapon történő besorolása, szabályozási környezet27
1.4. Védművek és védekezési lehetőségek 28
1.4.1. Árvízi védművek, védekezési helyek, lehetőségek 28
1.4.2. Belvízi védművek, védekezési helyek, lehetőségek 28
1.4.3. Helyi vízkár elleni védművek, védekezési helyek, lehetőségek 28
2. VÉDELMI FOKOZATOK ELRENDELÉSÉNEK SZABÁLYAI ÉS FELADATAI 30
2.1. Az elrendelés előzményei, információk 30
2.2. Védekezési fokozatok 30
2.2.1. Árvízvédekezés esetén 31
2.2.1.1. Védekezési fokozatok folyók árvizei esetében 31
2.2.1.2. Védekezési fokozatok középső és alsó kisvízfolyás-szakaszok árvizei esetén . 31
2.2.2. Belvíz esetén 31
2.2.3. Helyi vízkár-elhárítás esetén (kisvízfolyások/tavak árvizei) 31
2.2.4. Egyéb azonosítható települési veszélyeztetettség esetén 33
3. AZ ÖNKORMÁNYZATI VÉDELMI SZERVEZET FELADATAI 34
4. CSELEKVÉSI PROGRAM 38
4.1. A felkészülési időszak feladatai és preventív jellegű beavatkozások 38
4.1.1. Árvízvédekezés esetén 39
4.1.2. Belvízvédekezés esetén 39
4.1.3. Helyi-vízkár elleni védekezés esetén 39
4.1.4. Egyéb azonosítható települési veszélyeztetettség esetén 39
4.2. A védekezési időszak főbb feladatai 39
4.2.1. Operatív kárelhárítás árvízvédekezés esetén 39
4.2.2. Operatív kárelhárítás belvízvédekezés esetén 39
4.2.3. Operatív kárelhárítás helyi vízkár elleni védekezés esetén 39
4.2.4. Operatív kárelhárítás egyéb azonosítható települési veszélyeztetettség esetén. 40
4.3. A védekezés megszűnését követő főbb feladatok 40
5. VÉDEKEZÉSI IDŐSZAKON KÍVÜLI FELADATOK 41
5.1. Felkészülés a védekezésre, preventív beavatkozások 41

5.2. A védképes állapot fenntartása 42
5.3. A védettség növelése érdekében elvégzendő fejlesztések 42
6. KORÁBBI VÉDEKEZÉSEK TAPASZTALATAINAK ÉRTÉKELÉSE 48
7. SZÖVEGES, TÁBLÁZATOS MELLÉKLETEK 54
8. SEGÉDLETEK 67
Kiemelt jogszabályi vonatkozások 85
A vízkárelhárításra vonatkozó főbb joganyagok 87
ártérítésre, kártalanításra vonatkozó joganyagok és szabályok 91
9. RAJZMELLÉKLETEK 96

1. FELADATMEGHATÁROZÁS, ALAPOZÓ MUNKARÉSZEK

A vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény 4.§ (1) pontjában rögzíti a települési önkormányzat vízgazdálkodással összefüggő feladatait, amely értelmében a település önkormányzatának dolga a helyi vízrendezés, ár- és belvízelvezetés és települési vízkárelhárítás ellátása.

A vizek kártételei elleni védekezés részletes feladatait a 232/1996. (XII.26.) Korm. rendelet határozza meg. A rendelet értelmében az árvíz- és belvízvédekezés céljából kiépített védőművek hiányában fellépő káros vizek elleni védekezés helyi vízkárelhárításnak minősül, és a védekezésre kötelezettek feladatai közé tartozik a védekezési tervek és nyilvántartások elkészítése.

Az árvíz és belvízvédekezés céljából kiépített védőművek hiányában fellépő káros vizek elleni védekezés, továbbá az elöntések folytán a területen szétterült vizeknek a vízfolyásokba, csatornákba való visszavezetése a *helyi vízkárelhárítás.*

Ennek *műszaki feladatai* az alábbiak:

- *felkészülés a védekezésre*
- *a védekezés*
- *a védekezés megszűnését követő intézkedések.*

Jelen dokumentáció Pécel Város árvíz- és a belvízvédekezésről szóló 10/1997. (VII.17.) KHVM rendelet alapján összeállított helyi vízkár-elhárítási[1] terv 2026. évi felülvizsgálata.

A települési vízkár-elhárítási tervdokumentáció hangsúlyozottan a lakott belterületek védelme érdekében szükséges információkat, utasításokat, rendelkezésre álló erőforrásokat, kapacitásokat és fejlesztési lehetőségeket tárgyalja. A terv jogszabályi, eljárási és műszaki információkat egyaránt tartalmaz a hatékony beavatkozásokhoz szükséges részletezettség szintjén.

A tervet az illetékes vízügyi igazgatóság hagyja jóvá. A jóváhagyott terv egy példányát a polgármesteri hivatalban kell elhelyezni.

A tervet napra készen kell tartani, ezért évente felül kell vizsgálni és a változásokat be kell jegyezni, illetve, ha nem történt változás, akkor ezt a tényt kell rögzíteni, és erről is értesíteni kell az illetékes vízügyi igazgatóságot.

---

[1] **helyi vízkár:** védművek hiányában fellépő, lokális ár-, ill. belvízjelenség

A tervben foglaltak hivatalosan képviselik a polgármester, mint védelemvezető álláspontját a szintektől függő bevédési szándékról, a védekezés tényéről.
A terv legfőbb célja, hogy hatékonyabbá és eredményesebbé tegye a védekezést.

1.1. Pécel város általános jellemzői

Pécel a Gödöllői-dombság északnyugati felén fekszik. Nyugati irányban Budapest XVII. kerületével, északkeleti irányban Isaszeggel, délről pedig Maglóddal határos. Területe 43,63 km^2, lakossága 17 389 fő (2026. jan. 1.), népsűrűség 355,12 fő/km^2.

Megközelítése gépkocsival:

- Budapest irányából a Rákoskeresztúrról induló Péceli úton
- 31-es útról nyíló bekötőúton
- Isaszeg felől műúton
- M0-s autóútról

Vonattal a Budapest–Hatvan-vasútvonalon és busszal a 169E járattal, mely Budapest Örs vezér tere és Pécel, Kun József utca között közlekedik.

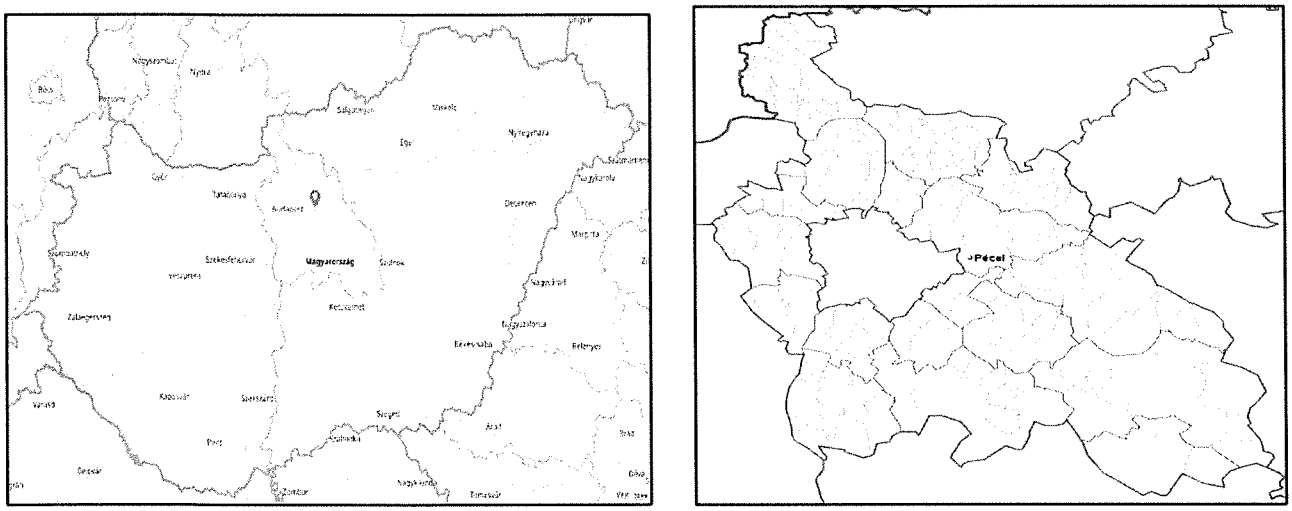

Pozíció Magyarország és Pest Megye térképén (forrás: wikipédia)

Történelme

Pécel területe, miként azt a határában talált régészeti leletek is igazolják, már jóval az időszámítás előtti korszakban is lakott volt. A község belterületén többek között kő- és rézkori csontvázas sír, a

Várhegyen bronzkori urnatemetőt találtak, a Tó-malom melléke és a Lebuki-dűlő feltehetően szarmata sírok emlékét őrzi. Régészeti lelőhelyei közül kiemelkedő jelentőségű az a Kárpát-medencét egészében kitöltő későrézkori kultúra, amelyet a magyar régészet itt figyelt meg és különített el legelőször, és ezért a péceli kultúra nevet kapta.

A honfoglalás korában Pécel szomszédsága, Locsod-puszta a szláv népesség telephelyének déli határa volt. A faluszerkezet a XI. században szilárdul meg, s a Megye területén a Tarján törzs veti meg lábát, amit tervszerű telepítési akció követ. Ekkor gyorsul fel valójában a kereszténnyé válás folyamata is. A település első okleveles említése Péceli Demeter, Pest megyei szolgabíró családnevében tűnik fel 1335-ben, akinek földbirtoka, s valószínűleg állandó lakóhelye is itt volt. Oklevélben, mint falu, első említése Peczel alakban 1338-ból való, amikor Károly Róbert király a település egy részét Drugerth Vilmos nádornak adományozta. A nádor itteni részbirtokát még abban az évben továbbadta. A falu tehát már ekkor több birtokos kezén volt. Ezek közül kiemelkedik a valószínűleg nem helyi eredetű Péczeli-család, akik Zsigmond király egyik 1437-ben kelt oklevele szerint fele részben birtokolták a települést. A család leghíresebb tagja Péczeli Benedek, Mátyás király jogügyi igazgatója és a magyar jogásztársadalom magánpraxist is folytató első ügyvédje volt. A város első iskoláját 1345-ben alapították. A 14. században a nem helyi eredetű Péceliek birtoka. Ebben az időben a Rákos-patakon már több vízimalom is működött.

Buda és Pest 1541. évi török kézre kerülésével Pécel is oszmán fenntartóság alatt állt. Ekkor a lakosság egy része elbujdosott, az 1546-os török szandzsák-összeírás szerint 46 családfő és felnőtt, de még nőtlen férfi alkotta a féri lakosságát. A település 1647-1683 között egyportás, 1686-ban lakatlan, 1689-től települt újjá. 1715-ben 26, 1728-ban 71, 1744-ben 62, 1760-ban már 147 adófizető család regisztrálására került sor. Pécel 1675-től kálvinista község, első prédikátora Váczi Pál volt.

A XVII. századi Habsburg-ellenes szervezkedésben a Fáy-fivérek is részt vállaltak, s ennek következményeként a község javadalmának fele a kincstárra szállt. Ez idő tájt Pécel lélekszáma 150-200 főre tehető. A Ráday-család házasság révén jutott Pécel fele területének birtokába a másik fele pedig a Fáyak tulajdonában volt.

Ráday Pál, II. Rákóczi Ferenc erdélyi fejedelem kancellárja a szatmári békekötés után költözött ide, ahol 1733-ban halt meg. Ő alapította a később nevezetessé vált Ráday Könyvtárat. Fia, Ráday Gedeon (1713-1792) a neves író és irodalomszervező Pest-Pilis-Solt Megye követeként vett részt az 1764. évi

országgyűlésen. 1782-ban grófi rangra emelkedett, s ő építette - a gödöllői Grassalkovich-kastély mintájára - Pécelen a Ráday kastélyt.

Az anyakönyvezés 1719-ben kezdődött meg. Pécel 1841-től önálló jegyzővel rendelkező nagyközségnek számított. A község 1856. évi lakos száma Locsod és Szigetpusztákkal együtt 1881 fő, 1870-ben pedig 2206 főt tett ki. A Rákos-völgyében áthaladó Budapest-Hatvan-Salgótartján vasútvonalat 1867-ben adták át a forgalomnak, majd a Hatvan-Miskolc vonalat 1870-ben nyitották meg, melyek összeköttetést teremtettek a fővárossal és az ország különböző részeivel, utat nyitva a település dinamikus fejlődésének. A polgárosodás kialakulását a közlekedés, a kereskedelem fejlődése, a Pestről kirándulni, nyaralni érkezők segítették elő elsődlegesen. A nyaralóházak megépítése szakképzett iparos réteg jelenlétét is indokolta. A település lakosságát akkor földművesek, kis- és középparasztok, valamint iparos és kereskedő réteg képezte. Négy malom üzemelt a Rákos vizén, ebből kettő ipari hasznosításra.

Pécel a 19. század közepén vesztette el városi rangját, melyet 1996-ban visszanyert.

Domborzat, talajtani adottságok

A Gödöllői-dombság a Cserhát hegyvonulatából kiindulva, fokozatosan lealacsonyodva ékelődik be a Pesti síkság, a Duna-Tisza közi homokbucka vidék és az Észak-alföldi hordalékkúp síkság közé.

A Gödöllői-dombvidékhez csatlakozó Pécel - Gyömrő közötti töréstől nyugatra elhelyezkedő Erdő-hegy Rákoscsaba feletti röge. A Rákostól északra fekvő terület pedig a Fót - Mogyoród közötti dombvidék része. Pécel magasabb dombjai: a Baj "hegy" 301 méter, Erdő "hegy" 244 méter. A Péceli Értéktár adatai alapján: A Gödöllői-dombvidékhez csatlakozó Pécel, az érték helye: a 0103/1/b, d; 0164; 0181 hrsz-ből a 30/a, c, d erdőgazdasági üzemtervi jelű területek, a 0182, 0201, 0211 hrsz-ből a 34/a, b, c erdőgazdasági üzemtervi jelű területek, 0212, 0225 hrsz-ből a 33/a, b erdőgazdasági üzemtervi jelű területek, a 0232/2, 0280/1 hrsz-ből a 19/a, b erdőgazdasági üzemtervi jelű területek. Az érték rövid leírása: A felsorolt természeti értékek esztétikai és naturális értékei régóta ismeretesek a helyi lakosság előtt, régebben a péceliek kedves kirándulóhelyei voltak; megőrzésük és helyreállításuk Budapest közelsége miatt is indokolt.

A mai felszíni formák kialakulásának kezdete a harmadidőszak oligocén korszakára tehető. Elképzelhető, hogy e területekre is kiterjedt a felsőpannóniai beltó, amelynek üledékei az oligocén-

miocén kőzetű felszínre rakódtak le. A beltó visszahúzódása után, elsősorban az Ős-Dunából származó folyami homok rakódott a süllyedő szárazulatra (ez a folyamat mutatható ki a déli részen futó Monor – Cegéldberceli – dombságon), ezt lösz borítja a dombokon, a patakvölgyekben pedig a negyedidőszak holocén kori üledéke települt. A város határán folyik keresztül a Gödöllői – dombság egyik jelentősebb vízfolyása, a Rákos-patak. Vízjárása szeszélyes, hóolvadáskor, nagyobb nyári esők alkalmával medre megtelik, szárazabb időben alacsony vízhozamú. Hossza 37,5 km, vízgyűjtő területe 152 km2. Talajának szerkezete meszes barna és rozsdabarna erdei (alapkőzete a dombsági részeken lösz), a rákos völgyében pedig lápi és öntés jellegű.

Növényvilág

Elhelyezkedése, geológiai és klimatikus adottságai alapján átmeneti zóna ez a vidék az Alföld és az Északi-középhegység között. Átmeneti jellegének köszönhetően különleges mezoklíma jött itt létre, amely egyedülálló vegetáció kialakulásának adott lehetőséget. Ennek köszönhetően két erdőtársulás (gyertyán elegyes mezei juharos-tölgyes, kislevelű hársas-tölgyes) is innen vált ismerté a tudomány számára. Ezek az erdők a hűvös kontinentális erdőssztyepp növényzet magyarországi képviselőinek tekinthetők és másutt az országban nem, vagy csak kis területet elfoglalva, egy-két helyen fordulnak elő.

A tájra az erdővel borított területek dominanciája jellemző. A növénytakarót szemlélve az összképre az egymást váltó különböző erdőtársulások (pl.: gyertyán elegyes mezei juharos-tölgyes, melegkedvelő tölgyes, pusztai tölgyes, sásos égerliget stb.) élénk mozaikja jellemző, amelyet különböző rét- és gyeptársulások (pl.: löszpusztarét, homokpusztarét, meszes talajú láprét stb.) tesznek még tarkábbá és gazdagabbá. Az előbbiekben írt természetes, illetve természetközeli növényzet mellett ma már az emberi beavatkozások eredményeként a kultúr- illetve leromlott állapotú területek (telepített erdők, szabályozott patakok stb.) jelentős hányadát teszik ki a védett területnek. Nem elhanyagolható tényező az erdők állapotában az sem, hogy királyi, illetve kormány vadászterületként századokon át elsősorban a vadgazdálkodás érdekeit szolgálták.

E táj virágos növényei között megtalálhatjuk a középhegységek gyakoribb, de itt már ritkaságnak számító fajait (bükk, hamvas éger, janka-tarsóka, sárgaárvacsalán, ujjas sás, magyar repcsény stb.),

ugyanakkor a pannon alföld jellegzetes képviselőit (homoki gémorr, homoki kikerics, kései szegfű, homokviola, báránypirosító stb.) is.

Állatvilág

A térség állatvilágáról csak szórványos adatok vannak. Legrészletesebben a madárfaunát ismerjük. A költő madárfajok száma száz körüli, köztük megtalálhatóak olyan - e tájon ritkább - fajok, mint a darázsölyv, a holló, a fekete harkály, a guvat, a barna rétihéja és a jégmadár. A fokozottan védett fajok közül a gyurgyalag nagyobb számban a kerecsensólyom szórványosan költ ezen a vidéken. Vonuláskor, kóborlás közben, illetve táplálék szerzéskor több ugyancsak ritka faj is látható a tájvédelmi körzet élőhelyein (pl.: gyöngybagoly, halászsas, kanalas gém, szürke küllő, cigányréce stb.). A védett emlősök közül egyes denevér fajok, cickányok, pelék, a menyét, a hermelin, vadmacska és a borz viszonylag gyakoriak. A vízfolyások és mesterséges tavak mentén a fokozottan védett vidra is előfordul, általában, mint téli kóborló. A kétéltűek és hüllők közül gyakrabban kerül szem elé a vízisikló, a zöld és fürge gyík, a zöld leveli és erdei béka, valamint a barna és zöld varangy. Ritkának számít a dombságban a mocsári teknős, a réz és erdei sikló, a pannon és törékeny gyík.

Ex lege területek

- Láp: 0303/1, 0303/4, 0305/13, 0305/14, 0305/16, 0305/17 hrsz. területek. Földvár: 0327/5, 0327/122, 0327/123, 0327/124, 0327/125 hrsz. területek egy része.

A Gödöllői Dombvidék Tájvédelmi Körzet ingatlannyilvántartási helyrajzi számai

- 0102/2, 0103/1-3, 0115, 0133/1, 0135/3-5, 0136/4, 0137, 0138/3, 5, 8, 0141-0142, 0144, 0151-0153, 0155, 0158-0160, 0162, 0163/2, 0164, 0168, 0170, 0172/2, 0173/1, 0174, 0177-0179, 0181-0183, 0187, 0188/2, 0190, 0200/1-2, 0202, 0206, 0207, 0211-0212, 0213/5, 0216/1-3, 0220-0225, 0229/2, 0231, 0232/2, 4-8, 0234-0235, 0236/2, 0237, 0238/2-7, 11-14, 0240-0241, 0248-0249, 0257, 0262, 0269, 0271, 0273, 0274/1-2, 0275, 0279, 0280/1, 0282/4 hrsz. területek,

Táj- és természetvédelmi elemek, területek:

NATURA 2000 terület

- országos ökológiai hálózat
- Gödöllői Tájvédelmi Körzet
- ex-lege láp (Rákos-patak mente)

- ex-lege földvár (Várhegy)
- egyedi tájértékek

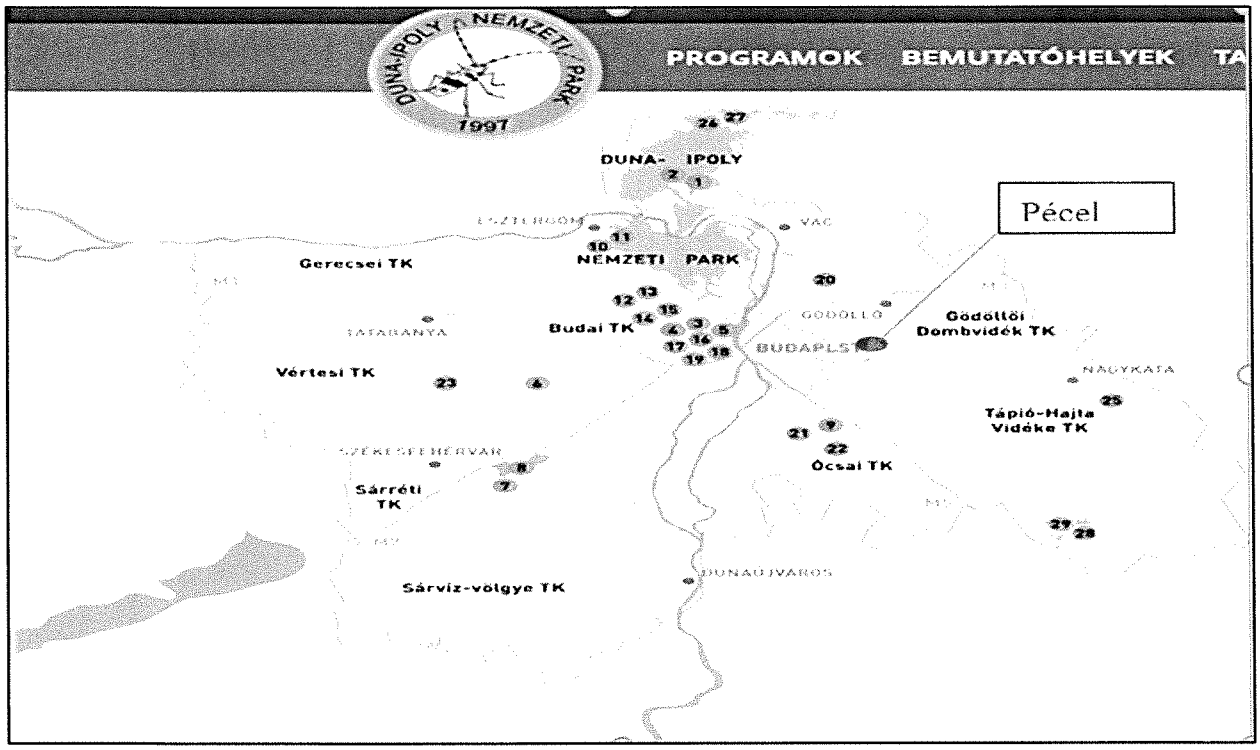

A Gödöllői Dombvidék TK – Tájvédelmi körzet (forrás: magyarnemzetiparkok.hu)

Kulturális örökségvédelmi elemek:

- műemlékek és műemléki környezetük
- helyi jelentőségű védett értékek és értékvédelmi területük.

1.2. A település vízrajzi leírása, természetföldrajzi és hidrometeorológiai jellemzői

1.2.1. A vízgyűjtő általános jellemzése

Pécel város csapadékvizeinek befogadója a Rákos patak, amely keresztülszeli a várost. A Rákos patak vízgyűjtője 185 km^2, amiből 88 km^2 Budapest közigazgatási határán belül van. A vízgyűjtő hosszan elnyúló, átlagos szélessége alig 4 km, de a leginkább kiszélesedő helyén is kissé haladja meg az 5 km-t.

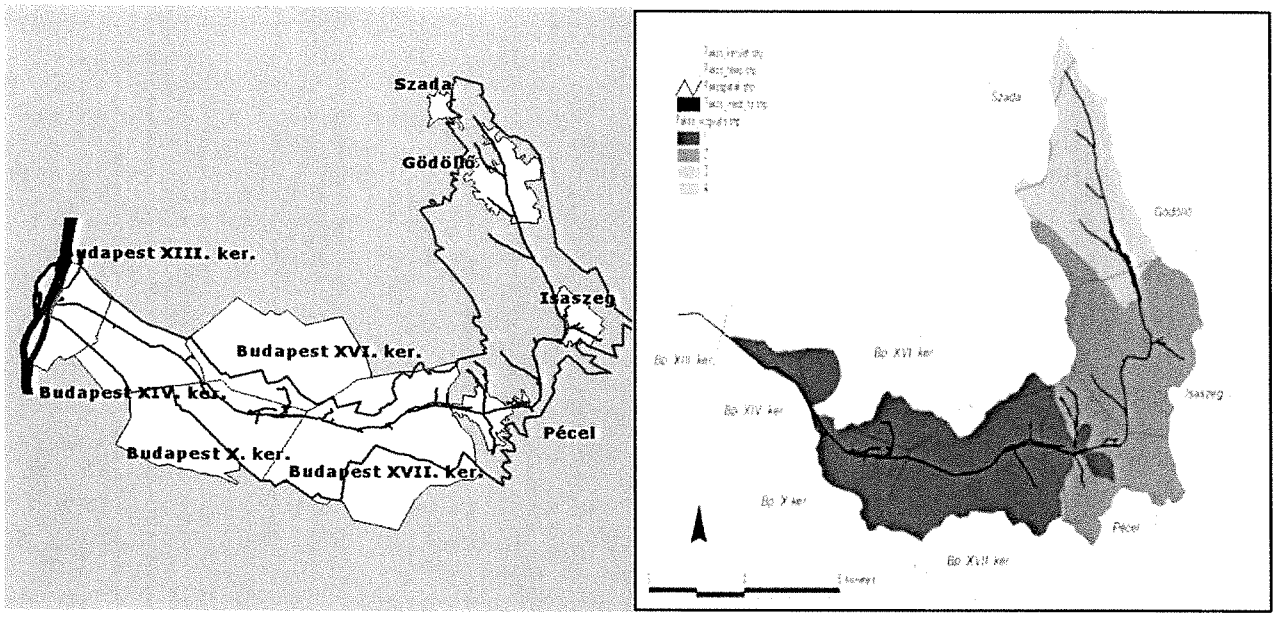

A Rákos-patak vízgyűjtője (www.vizeink.hu)

A vízgyűjtő alakjából adódóan az egyes részvízgyűjtők vízszállításba kapcsolódása fokozatos, ami a nagyobb árvizek elkerülése szempontjából kedvező. A kisesésű, lapos és széles völgy átlagos szélessége 3,1 km, a völgyet kísérő lejtőoldalak rövidek, sokszor meredekek. Kellő növényi borítottság hiányában sok helyen fennáll a vízerózió veszélye. A Rákos-pataknak nincs jelentősebb mellékvízfolyása. A patak Gödöllő és Isaszeg közötti szakaszán helyezkedik el a 9 tóból álló átfolyó rendszerű tórendszer. Vízutánpótlását a Rákos-patak, a csapadékvíz, fenékforrások, és a több éve a város déli határára épült szennyvíztisztító telep biológiai tisztítási fokú szennyvize biztosítja. Ez utóbbi a gödöllői halastó rendszer IX. tavába folyik be. E viszonylag kis vízforgalmú vízrendszert terhelik kommunális és ipari vízhasználatok, közlekedési hatások és mezőgazdasági tevékenységek.

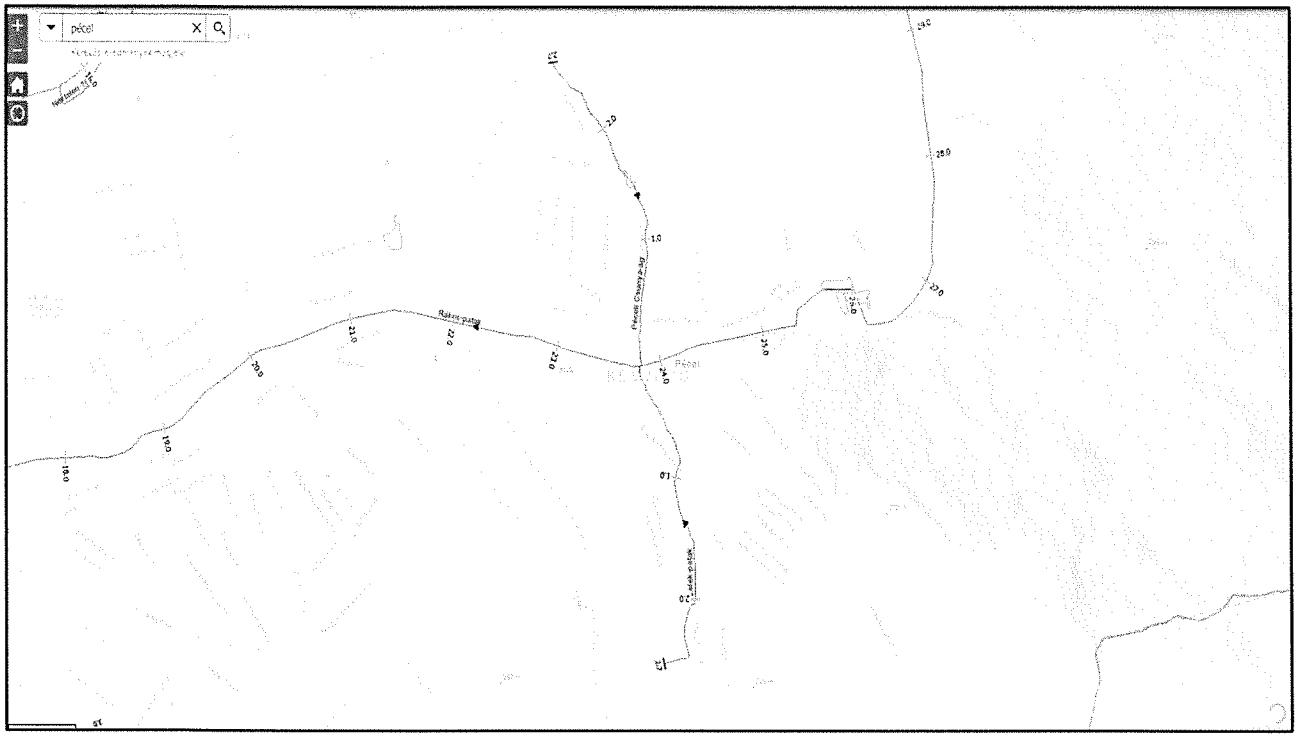

Pécel város vízfolyásai (forrás: vizugy.hu)

A KDVVIZIG, mint területileg illetékes vízügyi igazagatóságtól kapott információk alapján Pécel város területét az alábbi kisvízfolyások érintik:

- **Rákos-patak** (KDVVIZIG kezelésű, érintett helyrajzi számok: Pécel 0283, 0291, 0299, 0304/1, 0293/107, 0294/1, 1611, 0375/1).
- **Lélek-patak** (önkormányzati kezelésű, érintett helyrajzi számok: Pécel 1584, 1194, 767, 733, 506/5, 014/18, 014/19, 024/84, 024/86).
- **Csunya-ág** (nyilvántartásuk szerint önkormányzati kezelésben van, érintett helyrajzi számok: 1707/2, 2296/1, 0327/5, 0342/27, 0342/24, 0349).

A KDVVIZIG a fenti vízfolyások közül a Rákos-patakról rendelkezik adatokkal: (KTVF:9923/2008 iktatószámú határozat, és a „Pécel, Isaszeg községek Rákos-patak állapotfelvétele 1982" c. terv alapján). A Rákos-patak a 21+095-27+400 kmsz. között érinti Pécel települést.

Rézsűhajlás: 1:2

Mederfenék szélessége: 1-2 m

Esésviszonyok: 22+095-26+250 kmsz. között 0,0020

26+250-29+590 kmsz. között 0,0022

Pécel város területe érinti a Rákos-patak a „Magyarország 2021. évi vízgyűjtő-gazdálkodási tervéről" szóló 1242/2022. (IV. 28.) Korm. határozat által elfogadott vízgyűjtő-gazdálkodási tervben (VGT) kijelölt, 1-9 Közép-Duna (AEP211) vízgyűjtő alegység területén elhelyezkedő Rákos-patak (AOC845) felszíni víztest része. A víztest ökológiai állapota „gyenge", kémiai állapota pedig PBT komponensekkel együtt pedig „nem jó" minősítésű. Ennek megfelelően a víztest integrált állapota is gyenge besorolású a VGT állapotértékelése szerint. A részletes állapotjellemzők megtalálhatóak a VGT 6-1. mellékletében. A VGT 1.1. melléklete szerint a Rákos-patakra az alábbi mennyiséghez kapcsolódó adatok vonatkoznak: a vízfolyás legkisebb kisvízi szélessége 1 m, legnagyobb kisvízi szélessége 1,8 m.

A víztest hidromorfológiai szakaszain a legkisebb esés 0,00157 ‰, míg a legnagyobb esés 0,00265 ‰, az esések súlyozott átlaga 0,002 ‰. Minimális mélysége 0,2 m, a maximális mélysége 0,36 m (kisvízi állapotoknál értelmezve). Az augusztusi 80%-os vízhozam a teljes vízgyűjtőn 0,0240 m^3/s, az ökológiai kisvíz pedig 0,0112 m^3/s. A település területén található a Péceli-lápföldi-bányató, amely viszont nem VGT víztest. Az érintett víztestekkel kapcsolatos, VGT-be foglalt további adatok és intézkedési tervek a vizeink.hu weboldalon keresztül a VGT3 mellékleteiben érhető el.

Éghajlat

A vízgyűjtőn és a tavak térségében a napfénytartam (napsütéses órák) átlagos évi összege 2000-2050 óra (Pécely 1981). A napsütéses órák száma januárban a legkisebb (66 óra) és júliusban a legnagyobb (264 óra). Az évi középhőmérséklet 9,4 °C. A hőmérséklet éven belüli menete hasonló képet mutat, mint a napsütéses órák száma: a legalacsonyabb érték (-2,2 °C) januárban, a legmagasabb érték (20,4 °C) júliusban van. A legmelegebb és a leghidegebb hónap középhőmérsékleteinek különbségével jellemzett hőmérsékleti ingás nagysága 22,6 °C, ami az ország egészét tekintve átlagosnak mondható, s utal arra, hogy a vízgyűjtő éghajlata átmenetet képez az óceáni és a kontinentális éghajlatú hazai térségeink között. Az 1901-1972. évi adatok szerint a térség éghajlatát a léghőmérséklet 37,3 °C (1943.VIII.21.) és -30,0 °C (1929.II.11.) abszolút szélsőségei jellemzik.

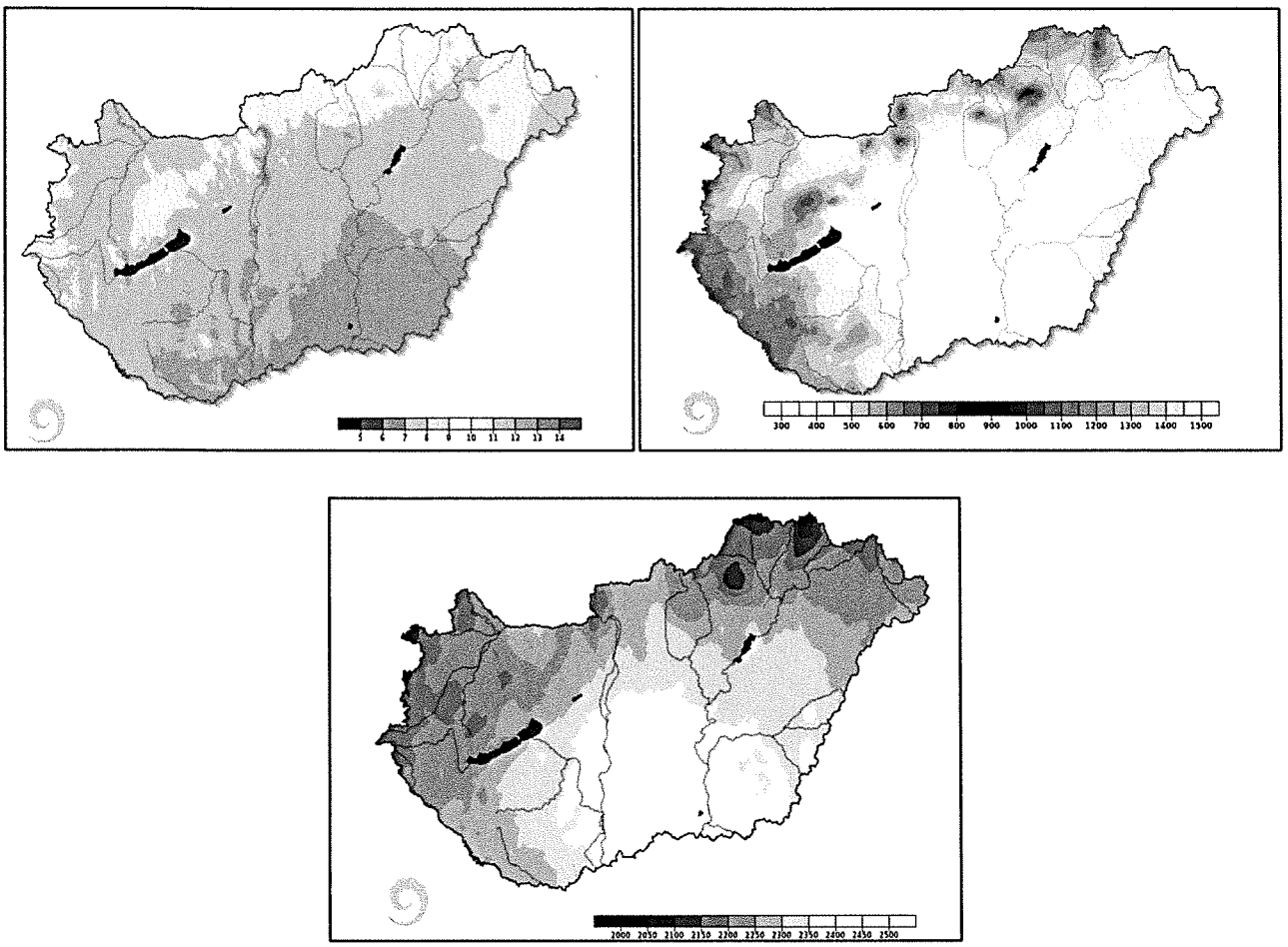

Hőmérséklet, csapadék, napsütéses órák száma adatok Pécel környezetében 2025. évben (forrás: met.hu, 2026.)

Geológia és hidrogeológia

A gödöllői félmedence talapzatát középső és felső triász mészkőből álló alaphegység rögei alkotják. Ezek a krétában kiemelkedtek. Az alsó és középső oligocénban tenger nyomult a területre, mely agyagmárgás rétegeket rakott le. Az oligocén rétegekben lévő tufanyomok vulkáni működésre, tufaszórásra engednek következtetni. A felső oligocénban a tenger egyre jobban elsekélyesedett. A miocénban a táj északi része kiemelkedett és feldarabolódott, míg a déli rész lesüllyedt. A legidősebb felszíni képződmények a neocénből származó kavicsos-homok rétegek (Szabó 1973). A mai felszíni kőzetanyag egy része több mint egy millió évvel ezelőtt a geológiai újkor harmadkorának vége felé képződött. A harmadkor végén Gödöllő tájáig felnyúló Zagyva és Tápió menti levantei süllyedék magához vonzotta a visegrádi szoroson kilépő ősDunát. Gödöllő és Isaszeg vonala mentén a

süllyedék felé igyekvő folyó különböző finomságú szemcsézettségű hordalékanyagával töltötte fel a környező területet. Feltehetően Isaszeg táján érte el a Pannon tenger visszahúzódása után itt maradt szakadozott beltó-rendszert. Erre utal a Gödöllő és Isaszeg közötti vastag keresztrétegzett homok delta jellege. E homokréteg képződésének ideje a felső pannon és az alsó pleisztocén közötti, illetve ezen időszakokra tehető.

A hordalékkúp kialakulásában az ős-Duna mellett az északról érkező ős-Ipoly és az ős-Zagyva is közreműködött. E hordalékanyag lerakódása nem volt folyamatos. Negyedkorban a pleisztocén közepén, a Mindel-Riss interglaciális időszakban megindult kéregmozgások következtében a terület felszíne lassan kezdett kiemelkedni, az ősfolyók másutt kerestek utat víztömegük levezetésére. Újabb hordalékanyagot nem szállítottak a területre. A táj egészének emelkedése nem volt egyenletes. Felboltozódások, süllyedések jöttek létre. A patakok (Rákos-patak, Szilas-patak) e törésvonalak mentén alakították ki völgyüket. Ezzel megkezdődött a mai felszín lassú formálódása, idősebb kőzetek felszínre kerülése, újak képződése. Ebben a hosszú folyamatban jelentős tényező volt a víz és a szél munkája. Tevékenységük több irányú volt. Letaroló és feltöltő munkájukkal mérsékelték a felszín egyenetlenségét. A környező terület erózió bázisának növekedésével, a szél munkájának fokozódásával viszont a bevágások mélyültek vagy újak jöttek létre. A kiemelkedő rétegek lepusztulásával öregebb kőzetek kerültek a felszínre, a völgyekben fiatal allúvium, delúvium rakódott le. A szél nemcsak kifújta a laza hordalékanyagot, hanem a szélárnyékos helyeken gyakran vastag rétegű löszképződést eredményezett. A felszínformáló, kőzetképző munkát a negyedkorra jellemző nagy klímaváltozások hol siettették, hol lassították. Az ember a legújabb korban az erdő kiirtásával egyértelműen elősegítette a felszín pusztulását (Bacsó 1973).

1.2.2. Hidrometeorológiai jellemzők

Az évi csapadék sokévi átlaga az 1890-1964. évek észlelései alapján 590 mm. A csapadék mintegy 15 %-a télen hó formájában hull le. A csapadék éven belüli menete hasonló a csapadéknak az országot általában jellemző éves menetéhez: a legkevesebb csapadék februárban van (32 mm), a legtöbb júniusban (70 mm). Az évi csapadék változékonyságát az 1890-1972. években a legnagyobb (855 mm) és a legkisebb (345 mm) észlelt évi csapadék 855:345 = 2,47 arányszáma jellemzi. Az évi párolgás sokévi átlaga 550 mm-re becsülhető. A legnagyobb havi párolgás júliusban (86 mm), a legkisebb januárban (10 mm) van (Bálint 1973). A vízgyűjtőben az évi csapadék sokévi átlaga meghaladja az évi párolgás sokévi átlagát, a vízgyűjtő tehát vízfelesleggel rendelkezik. Az utóbbi két

évtizedben a csapadék csökkenése figyelhető meg hasonlóan az ország egészéhez. Az 1992-ben észlelt 343 mm évi csapadék kisebb volt, mint az 1901-1972. években észlelt korábbi minimum. A csapadék csökkenése mellett az évi középhőmérséklet emelkedése is tapasztalható. A csapadék csökkenése és a hőmérséklet növekedése együttesen az éghajlat szárazabbá (aridabbá) válását eredményezte, aminek érzékelhető következménye a felszíni lefolyás csökkenése és a talajvízszintek süllyedése.

A patakot természetes állapotában a csapadékból keletkező felszíni- és talajvíz táplálja. A Gödöllői-dombság területén a talajvíz magasabban van, mint a Rákos patak völgytalpa, így a talajvíztükör a patak felé lejt, esésének megfelelően mozog és szivárog a víz a patak irányába.

A talajvíz kiszivárgása, néhány időszakos forrástól eltekintve a patakmederbe, az egykori tőzegbánya tavaknál a tómederbe történik, ez utóbbinál a kiszivárgás helyét, mértékét és megoszlását a tavak fenekén felhalmozódó iszapos üledék is befolyásolhatja. A Rákos patak burkolt medrű szakaszain a kiszivárgás megszűnt. A szennyvíztisztítók kiépítését követőn a Rákos patak az elvezetett szennyvízből is kap, esetenként jelentős, a természetest lényegesen meghaladó mértékű táplálást. A tórendszer a maga megnövekvő vízfelületével ugyanakkor növelte a párolgás veszteséget és ez némileg csökkentően hat a patak tórendszer alatti szakaszának vízszállítására. A tó vízforgalma az 1920-as évektől, s főként az 1960-as évektől kezdődően nem természetes állapotú, de létesítményekkel fenntartott, részben szabályozott művi állapotú. A művi állapot természetesen kihat a patak vízjárására, vízminőségére, élővilágára.

Talajvíz térkép, Pécel és környéke (forrás: MBFSZ, 2026.)

Pécel város közigazgatási területén a KDVVIZIG hidrometeorológiai, felszín közeli vagy felszín alatti mérőállomást nem üzemeltet. A patak vízjárási, hidrológiai jellemzésénél a Rákos patakon meglévő egyetlen, folyamatos észlelésű Pécel vízhozammérő állomás adataiból indul(hat)tunk ki, neve Pécel Vízmű vízmérce (003466 Rákos-Pécel-vízmű), amelynek vízállás és vízhozam adatai hozzáférhetők a vízügyi ágazat open data felületén (data.vizugy.hu). A vízmérce 1988 végéig az állomáshoz vezető út hídjánál, a patak torkolatától 23,2 km távolságban volt. A vízmércéhez tartozó vízgyűjtő területe 92 km^2. A vízmércét 1989-t elhelyezték a Vízműhöz, a vízhozam mérő műtárgy közelébe, 25,4 km távolságban a torkolattól, a vízmérce nullpont: 152,540 mBf, szelvény: 25.400 fkm. Az új vízmércéhez tartozó vízgyűjtő 79 km^2, ami 14%-kal kisebb a korábbinál. Mivel a patakba lefolyó víz a vízgyűjtő felső részében képződik alapvetően, a vízmérce áthelyezésének a hatása magára a lefolyásra feltehetően ennél kisebb mértékű. A mérce helye a város térképén:

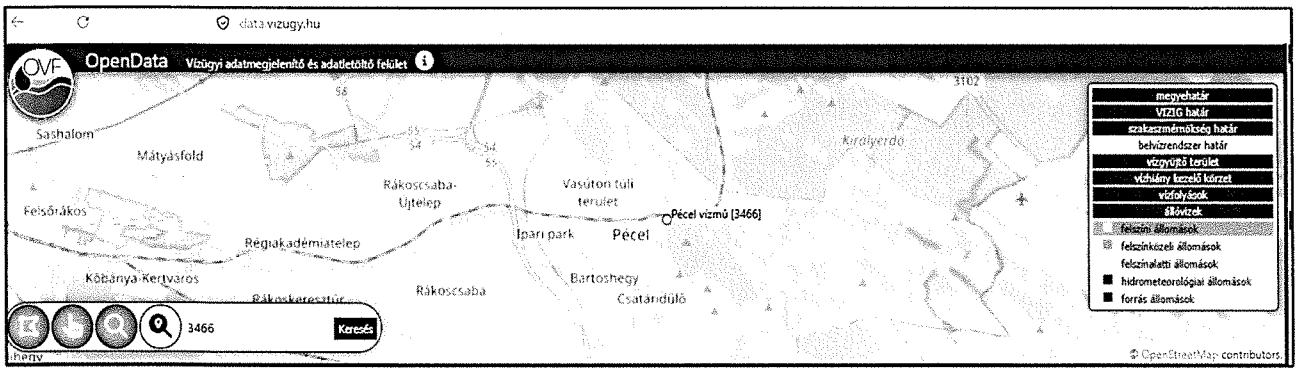

Törzs szám	Vízfolyás	Állomás neve	Fajta	Jelleg	Torkolat távolság (fkm)	Eov_y	Eov_x	0' pont (mBf)	Mért paraméter
003466	Rákos-patak	Pécel-vízmű	Felszíni	Törzs-állomás	25,4	673197,46	238923,52	152,54	vízállás, vizhozam

Vízmérce adatai	
Vízfolyás:	Rákos-patak
Szelvény:	25.400 fkm
Vízmérce név:	Pécel vízmű
Vízmérce nullpont:	152.540 mBf
LKV:	11 cm
LNV:	111 cm
I. készültségi szint:	-
II. készültségi szint:	-
III. készültségi szint:	-
Területi igazgatóság:	KDVVIZIG (Budapest)

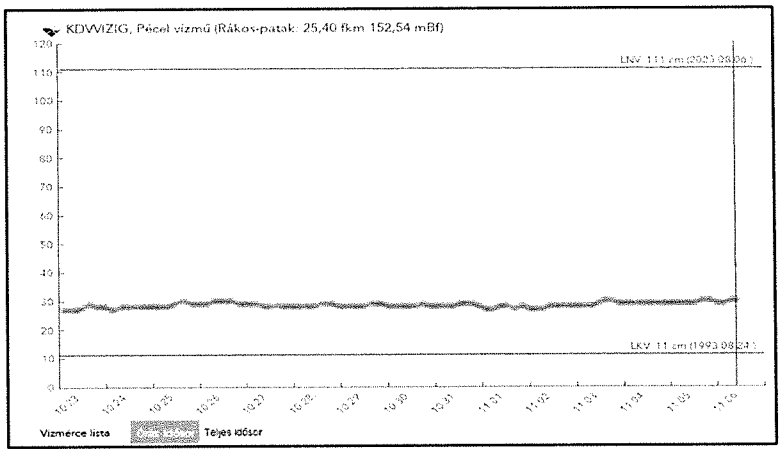

KDVVIZIG, Pécel Vízmű vízmérce adatai, Rákos patak (forrás: vizugy.hu, 2026.)

A Péceli szelvény hidrológiai jellemzésére rendelkezésünkre álltak az 1967-1998 évek havi és évi lefolyási adatai: Az adatok az észlelési hely megváltozását figyelembe vevő, javított adatok. Az évi lefolyás a vizsgálta időszak 32 éve alatt csökkenő tendenciát mutatott. A csökkenés üteme mintegy 2,6 mm/év. A lefolyás csökkenésének okai lehetnek az évi csapadék csökkenése és az évi középhőmérséklet növekedése, aminek üteme az 1960-1997. években -3,1 mm/év, illetve 0,01 °C/év voltak. A potenciális vapotranszspiráció 0,54 mm/év ütemmel növekedett, aminek következtében növekedett a tórendszer párolgási vesztesége. Az időjárás említett alakulása következtében kimutathatóan csökkent a talajvíz szintje, és feltehetően a patak talajvíz eredetű táplálása. A lefolyás csökkenésének további oka lehetett a vízgyűjtő erdősültségének növekedése is. Az 1987 és 1961 évi területhasználati felvételek összehasonlítása azt mutatja, hogy az erdőterület 13,5%-ról 30%-ra nőtt, miközben a beépített terület kisebb arányban, 11%-ról 14%-ra. Az erdős területek nagyobb csapadék-visszatartó és párologtató képessége miatt a csapadék lefolyó hányada is csökkent.

A havi lefolyás csak kismértékben ingadozik az év során. A legnagyobb és legkisebb havi lefolyás aránya csak 1,5-szeres, ami lényegesen kisebb, mint a hasonló nagyságú természetes vízfolyásainkat általában jellemző ingadozás mértéke. A magas téli elfolyási arány is feltételezi a számottevő talajvíz táplálását, ami - szemben a felszíni lefolyással - télen sem szünetel.

A legkisebb vizű hónap a Rákos patakon is - a magyarországi vízfolyásokhoz hasonlóan - az augusztus. A vízkészlet-gazdálkodás szempontjából mértékadó augustusi 85%-os vízhozam értéke, a korábbi kerettervi számítások szerint, 160 l/s. Ez az érték azonban tartalmazza az emberi hatásokat is.

A mértékadó augusztusi 85%-os vízhozam természetes állapotra jellemző értéket a Rákos patak vízgazdálkodását feltáró BME tanulmány 28 l/s értékben határozza meg, a teljes, szennyvíz bevezetéssel megnövelt értéket pedig 139 l/s értékben. A természetes és az emberi hatások által megnövelt augusztusi mértékadó vízhozam közötti jelentős, 110-120 l/s eltérés igazolja, hogy a patak vízkészletében jelentős, kisvízi időszakokban meghatározó szerepet játszanak a szennyvízbevezetések, aminek elmaradása esetén száraz években a patak sokkal kevesebb vizet szállított volna, ahogy ez elő is fordult a patak tórendszer feletti, szennyvíz bevezetéssel nem érintett részén. Az árvizeket a tórendszer tározó hatása nem érinti, mivel a nagyobb áradások magát a tórendszert az árapasztó révén elkerülik, az árvizeket a tórendszer alatt vezetik vissza a tórendszer elkerülő Fiók-Rákoson keresztül. A KDVVIZIG megrendelésében 2021-ben készült *„Rákos-patak 22+095- 31+045 km szelvények közötti szakasz üzemi tervdokumentációja"* című tervben Pécel településen a Csermák módszer alapján a Rákos-patak 2%-os várható vízhozama 33,45-29,08 m^3/s, 10%-os várható vízhozama 21,33-18,24 m^3/s érték között lett meghatározva.

A 2023-as, idei árhullám a patakon lévő vízmércén meghaladta az eddigi legnagyobb vízállást, így (LNV -a vízmércén az észlelés kezdete óta előfordult legnagyobb vízállás) eredményezett, értéke **LNV: 111 cm, (2023.08.06.)**. Az Önkormányzat tájékoztatása alapján az eseménnyel kapcsolatos beavatkozás, védekezés, lakossági kárbejelentés az eseménnyel kapcsolatban nem történt.

1.2.3. A települést érintő folyók, vízgyűjtők, vízfolyások, belvízcsatornák értékelő jellemzése

Rákos - patak

A Rákos-patak kialakulása 20 000 éven belül a legutóbbi jégkorszak befejeződése utáni időre, 12 000-16 000 évvel ezelőttre tehető. A meder esése a patak felső szakaszán meghaladja a 10‰-t, majd

fokozatosan csökkenve a 1-1,5 ‰ körüli eséssel éri el a Dunát. A terepesések miatt viszonylag jelentős az erózió. A lehordott hordalék a lejtők lábánál, a völgyfeneken lerakódik.

A Rákos-patak Gödöllőtől északra a Gödöllői-dombsághoz tartozó 345 m-es Margita-hegy alján ered a mintegy 310 m magasságban felszínre bukkanó 15 forrásból álló forráscsoportból. A forrásvidék után a több vízérből összefolyó patak több méter mélyen bevágódott völgyben folyik dél-délkelet irányban. A forrásokat később fürdőmedencébe (Blaha-strand) foglalták és a Rákos-patak voltaképpen ennek túlfolyójává lett. Gödöllő belterületén felveszi a másik, Szada település déli határában eredő, az Úr-rétet lecsapoló forráságát, a Szilháti-mellékágat. Egyik forráságnak sincsen olyan vízhozama, amely biztosítaná az élő patak jelleget.

A patak Gödöllőt elhagyva természetes állapotban egyre szélesedő völgyében folyt Isaszeg irányában. Pécelnél nyugati, a Rákos-réteket elhagyva északnyugati irányba fordulva, ezt követőn eredeti állapotában a mai medrétől délre, mára már feltöltött ágában haladt tovább. Az egykori ág a mai Szőnyi-út és Lőcsei-út térségében kettévált, a két ág és a Duna közti mocsaras felszínből Rákosrendező térsége szigetként emelkedett ki. A patak, szabályozását követően a Csömöri-úttól új, egységes mederben folyik és éri el a befogadó Dunát a Vizafogónál. Az egykori természetes Rákos-patak, az 1785 körül végzett felmérések szerint, mintegy 22%-kal volt hosszabb a mainál. A patakba ma több, jobbról 15, balról 5 kisebb mellékpatak torkollik.

Pécel közigazgatási területén a Rákos- patak 21+925 – 27+060 fkm szelvények között halad (forrás: wikipedia.hu)

A Rákos patak társulati kezelésű vízfolyás volt, azonban nemrég átkerült a KDVVIZIG kezelésébe. Pécel területén a völgyekben húzódó vízfolyások Önkormányzati kezelésűek. A vízfolyások medrei mind a beépített, mind a be nem épített területen lévő szakaszokon növényzettel erősen benőttek, sok helyen nagy a feliszapolódás.

A település topográfiai szempontból változatos, a meredek domboldalakról lezúduló csapadékvizek a talajt erodálják, ezt elősegíti a talaj nagymértékben homokos szerkezete.

Csunya – árok

Pécel északi részén, a Várhegy alatt – amit Csúnyának nevez a köznyelv – a Vásártér végénél kezdődik, rögtön a mai Apaffy utcától. Északi irányba csaknem itt nyílik szét a Csúnya árokrendszere. Az egyesült alsó ág lefelé burkolt meder, az Apaffy utcától észak felé már csak természet alkotta bevágásokban folytatódik.

A völgyek megközelítik a Nagytarcsa-Isaszeg összekötő utat. Valaha mindkét ágában vízér csordogált, több forrás táplálta az ereket, amelyek összegyűlve patakot alkottak. Ez a patak fél évszázaddal előbb még nem futott a Rákos-patakba, hanem a mai vasúttal párhuzamosan, külön mederben ment tovább Rákoscsabára, ahol végül is csak-csak találkozott a Rákos élő medrével. A mostani medrét (a Rét utcait) a patak szabályozásakor alakították ki, s így szűnt meg a réten az élő Csúnyai meder. Időnként hatalmas folyóvá duzzadt az erecske, mivel a környék dombjairól lezúduló vizek ebben a mederben gyűltek össze. Komoly hordalékot szállított magával, mivel a Rákos-patak nyugati környéke lényegesen magasabb, mint a középső vagy a keleti. Több évszázadon keresztül ide terítette azt a mérhetetlen mennyiségű homokot és szerves talajt, amit a Csúnya-árokból és a környező dombokról lehordott.

Az erózió visszatartására a 20. századig nem történtek kísérletek (az 1945-ös műszaki terv első, keresztirányú ún. vízmosáskötése. Az 1960-as években itt még kacsák, libák úszkáltak a visszatartott vízben).

A tervek elkészültek, és annak alapján három gát épült. Az egyik gát az Apaffy utcánál, a másik kettő pedig az ágak végében, nem messze az Apaffy utcai védműtől. Meg kell említenünk a Petőfi utcai horgásztavat, amely a jobb oldali védmű gátjánál alakult ki. Az előző évszázad ötvenes-hatvanas éveiben még kedvelt szabad fürdőhelyül is szolgált. Mivel a tó vízmennyisége elég rapszodikus és hordalékos volt, így minden a horgászokra maradt. A Csúnya közvetlen területe (a gödörmellék egy-két száz métere) vadon nőtt fákkal volt teli.

Lélek -patak (Péceli- árok)

A Lélek – patak Pécel kül- belterületi határánál ered, egy erdős, hosszabb völgyelet északi, összeszűkülő részén, a Maglódi út mellett. 2,02 km hosszú, majd a város déli részét kettészelve torkollik a Rákos – patakba.

A Lélek – patak rendezésére 0+900 – 1+722 km szelvények között 1966-ban került sor, az alsó és felső szakaszok rendezésére pedig 1992-ben. Elbontásra került az összes kocsibehajtó, valamint az 1+722 – 1+732,5 km szelvények közötti surrantó műtárgy.

Lélek – patak (forrás: wikipedia.hu)

A város csapadékvízelvezető csatornáinak állapota

Az utcák víztelenítése jelenleg nyílt árkos módon és zárt csapadékvíz elvezetőkkel történik, az árkok egy vagy kétoldali kiépítettségűek. Az árkok hidraulikai összehangoltsága nem jellemző, néhány út mentén szikkasztó árkokban gyűlik össze esők esetén a csapadékvíz. Sok keskeny szabályozású utcában egyáltalán nincs megoldva a csapadékvíz elvezetés, ezekben a nem burkolt utcákban az erózió mind az úttesten, mind pedig az út menti telkeken jelentős.

A településen az árkok nagy része burkolatlan, ezek a csapadékvizeket jól-rosszul elvezetik, vagy pedig bennük a vizek elszikkadnak. Burkolt árok csak a meredekebb szakaszokon találhatóak.

A belterületi határok mentén a külterületi domboldalakról lefutó vizek ellen az övárokrendszer csak részlegesen épült ki, ennek hiánya az utak erodáltságán és a nagy mennyiségű hordalékon látható.

A településfejlesztési elképzelések megvalósulása esetén a településen a burkolt felületek aránya (építmények, utak, parkolók, tetőfelületek stb.) jelentősen megnő. A burkolt felületekről a ráeső csapadékvíznek nemcsak majdnem 100%-a folyik le, hanem a lefolyás időtartama jelentősen lecsökken. A településen a csapadékvizek elvezetése sok helyen jelenleg is problematikus, amennyiben a fejlesztések következtében az elvezetendő vizek mennyisége jelentősen megnő, a meglévő elvezetési nehézségek nőnek.

Szennyvízelvezetés, szennyvíztisztítás:

A település vízgazdálkodásával kapcsolatban az alábbi adatokat szolgáltatta a KDVVIZIG a vízjogi üzemeltetési engedélyben foglaltak szerint:

- a településen üzemelő szennyvíztisztító telep névleges tisztítási kapacitása 2000 m^3/d, biológiai szervesanyag terhelése 17468 LE;
- a szennyvíztisztító telep üzemeltetője a Dél-Pest Megyei Víziközmű Szolgáltató Zrt. (2360 Gyál, Kőrösi u. 190.);
- a szennyvíztisztító telep Pécel településen belül a 02/83, 0377/12 és 0378/1 hrsz.-ú ingatlanokon helyezkedik el;
- a tisztított szennyvíz befogadója az igazgatóság vagyonkezelésében álló Rákos-patak;
- a tisztított szennyvíz parti bevezetéssel csatlakozik a befogadóba, a bevezetés szelvényszáma 22+105 fkm

A Vízkárelhárítási Terv felülvizsgálata és a helyszíni bejárás alapján megállapítható, hogy a csapadékvíz elvezető csatornák műszaki/karbantartottsági állapota jelentősen nem változott az elmúlt években, javaslat a további folyamatos karbantartás és tisztítási munkálatok elvégzése.

1.2.4. A lefolyást befolyásoló emberi beavatkozások áttekintése

A II. világháború ellőtt a külső vízgyűjtőkön erdőgazdálkodást folytattak, így jelentős vízkárok nem fordultak elő. A II. világháború alatti tüzelőhiány miatt a környező községek az erdőket kényszerűségből kiirtották, aminek következtében a külső vízgyűjtő területek lefolyási tényezői jelentősen megnövekedtek. 1945-1960 között a község területén igen nagy vízkárok következtek be. Az első jelentősebb vízelvezetési létesítmények megépítésére ebben az időszakban került sor; Bem utcai levezető csatorna, Csúnya – árok vízmosáskötő gátjai.

1965 – 1968 között készült el Pécel - akkor még – község közel 10 km hosszú közúthálózat rekonstrukciója, melynek fontos részét képezte a vízgyűjtő területekről levonuló vizek rendezett levezetése a befogadóig; Péceli árok (Lélek – patak) felső, Maglódi u. – Kör u. közötti szakaszának rendezése.

A Csúnya – árok vízmosáskötő gátjain kívül a '60-as évek elején került sor az Apaffy u. – Rákos – patak közötti közel 1 km-es szakasz, a Péceli árok Rákos – patakba bekötő, mintegy 100 m-es szakasznak, továbbá a Rákos – pataknak a rendezésére is.

Az 1967. utáni időszaktól a '90-es évekig nem történt további létesítmények kiépítésére.

Az 1990-es évek elején került sor a Lélek - patak rendezésére.

Pécel csapadékvíz elvezetés rendezése, I. Ütem, megvalósult fejlesztés

Az önkormányzat nyert a Települések felszíni csapadékvíz-elvezetés létesítményeinek fejlesztése a települési vízgazdálkodás korszerűsítésének támogatása Pest megye területén című felhívás pályázatán. A projekt azonosítója PM_CSAPVIZGAZD_2017/16 a címe: Pécel Csatári-dűlő településrész csapadékvíz elvezetés rendezése.

A projekt beavatkozási területe Pécel belterületén a Csatári-dűlő településrész, valamint a közös vízgyűjtőterület és lejtésviszonyok miatt a Levendula utca, a Napsugár utca egy szakasza, és az Üdülő utca. A terület Pécel déli-keleti részén helyezkedik el. A Csatári-dűlő és Levendulás településrészek vízgazdálkodási szempontból való rendezetlensége a település mélyebben fekvő területeire is kedvezőtlen hatást gyakorol.

A vis maior esetek mutatják, hogy a magasabban fekvő területek ezek kialakulásában jelentős szereppel bírnak.

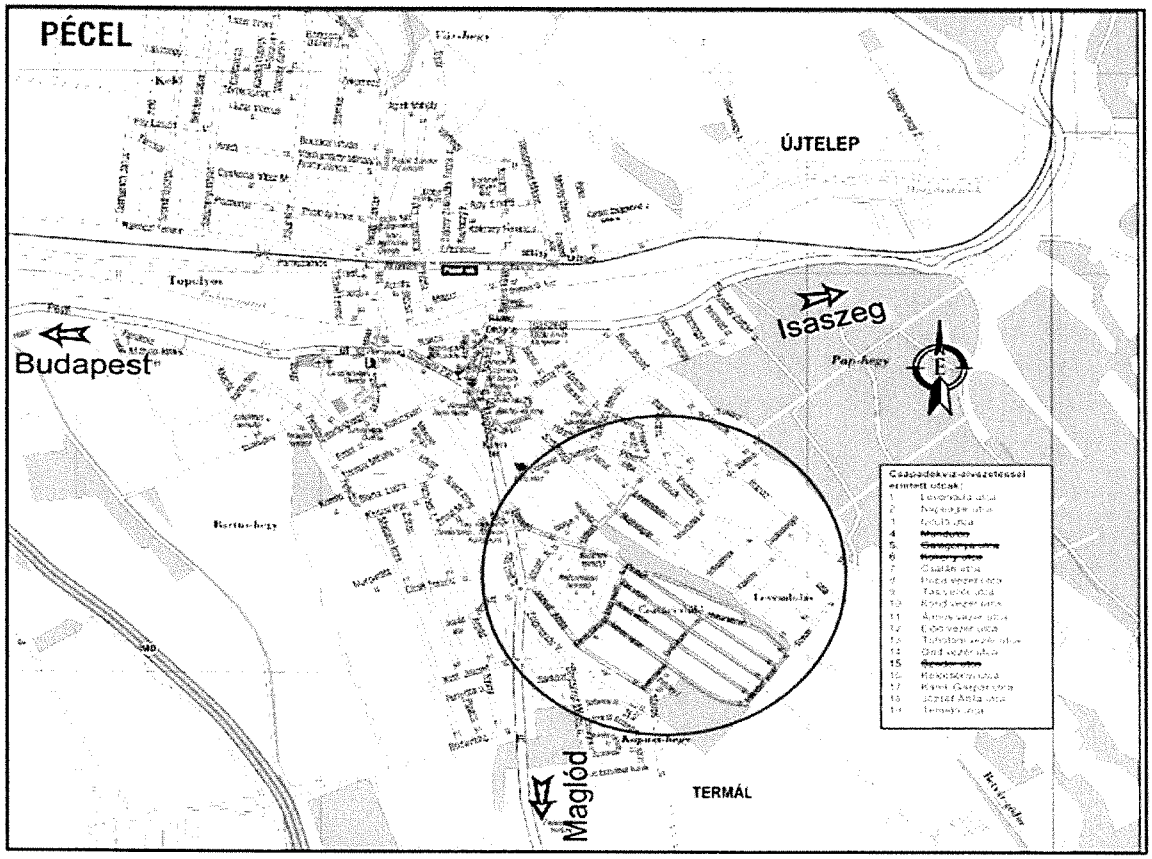

Pécel csapadékvíz rendezés I. ütemben érintett utcái (forrás: pecel.hu)

A csapadékvíz rendezés I. ütemében az alábbi utcákban került megvalósításra erre irányú műszaki fejlesztés:

- Levendula , - Napsugár, - Üdülő, - Csatári, - Huba vezér, - Tas vezér, - Álmos vezér, - Előd vezér, - Töhötöm vezér, - Ond vezér, - Kelecsényi, - Pekáry, - Károli Gáspár, - József A., - Temető utca.

A Város 2023. évben elnyert TOP PLUSZ pályázata a csapadékvíz rendezés megvalósításának II. ütemére vonatkozik.

Az ebben vízgazdálkodási műszaki fejlesztéssel érintett utcák:

- Levendula utca, Napsugár utca, Mandulás utca, Galagonya utca, Kökény utca, Szeder utca, és egy természetes vízmosás, záportározó.

1.3. A település vízkárok általi veszélyeztetettségének meghatározása

1.3.1. Jellemző vízkár jelenségek, hidrometeorológiai és hidrológiai kockázatok

A védekezés más a síkvidéki, más a dombvidéki önkormányzatok esetében. A síkvidéki területen csapadékból származó vizek ellen, míg dombvidéken a helyben lehulló csapadék, a vízgyűjtőről lefolyó és összegyülekező vizek, illetve vízfolyások áradásából fakadó mederből kilépő vizek ellen kell védekezni, valamint ennek megfelelően a védműveket kiépíteni, fejleszteni, üzemeltetni, fenntartani. Tavak esetében lényegesebb szerepe van a levezető rendszer működésének és a meteorológiai eseményeknek (pl. szélhatás).

1.3.1.1. Árvíz

A város közigazgatási területén KDVVIZIG kezelésű töltések nem találhatók.

1.3.1.2. Belvíz

A város nem rendelkezik belvízvédelmi védművel.

1.3.1.3. Helyi vízkár (kisvízfolyások/tavak árvizei)

Vízkárt kiváltó jelenségek

A helyi vízkár kialakulása szempontjából döntő jelentőségű a csapadék. A területre jutó csapadékvíz egyrészt beszivárog a talajba, másrészt elpárolog, illetve a talaj felületén lefolyik, a mélyebb területeken összegyűlik. A csapadék halmazállapotától és hevességétől, a hőmérsékleti viszonyoktól függ a helyi vízkárveszély nagysága.

A téli-tavaszi helyi vízkárt kiváltó jelenségek:

- a téli időszak alatt felhalmozódott hómennyiség gyors olvadása
- tartós esőzés a gyors hóolvadás idején
- a felszíni lefolyást gyorsító és a beszivárgást gátló talajfagy.

Súlyosbítja a helyzetet a különböző jelenségek egybeesése.

A nyári helyi vízkárt kiváltó jelenségek:

- a vízgyűjtő területre hulló átlagosnál nagyobb mennyiségű csapadék
- a vízgyűjtő területre hulló rövid idejű, nagy intenzitású csapadék.

Mind a téli-tavaszi, mind a nyári évszakokban igen veszélyes a magas talajvízállás. A tartósan magas talajvízállás következtében a talajok vízbefogadó képessége jelentősen csökken, és így a felszínen lefolyó, kárt okozó víz mennyisége megnő.

A hegy- és dombvidéki területeken bármely jelenségből keletkező káros vizek heves levonulásúak, kiterjedésük lehet egy településen belüli, vagy nagyobb térségre kiható. Különösen veszélyesek a gyors felszíni lefolyást kiváltó okok, így fagyott talaj esetén a gyors hóolvadás és eső, illetve a nyári záporok, felhőszakadások. Rendkívüli hidrometeorológiai helyzetben a látszólag veszélytelen patakok -amelyek medrében általában alig csörgedezik egy kis víz - vízhozama szinte órák alatt pár literről több 10 m^3-re nőhet, a víz kilép medréből és elsodor mindent, ami útjába kerül. Egyidejűleg a dombvidéki lejtős területekről a gyors lefolyású felszíni víz mozgási energiájával lesodorja a növényzettel nem védett termőtalajt. A lezúduló víz által szállított talaj (hordalék) lakóterületeket, mezőgazdasági területeket, utakat, vasutat temethet be, feltöltve a befogadó vízfolyások, vízelvezető árkok medrét, így azok vízszállító képessége minimálisra csökken, aminek következtében a víz nagy területeket károsítva végigvonul a völgyön, elöntve külterületet, belterületet egyaránt.

Pécelen általánosságban előforduló helyi-vízkár jelenségekhez képest speciális, dombvidéki területeken előforduló hidrológiai kockázatokról beszélhetünk.

Ilyen esetben a település belterületi csapadékvíz elvezető létesítményeinek és a preventív védekezést szolgáló vízi létesítményeinek állapota, azok védképessége, vízlevezető képessége rendkívül fontos, hisz az itt előforduló helyi vízkár események elleni védekezés rendkívül nehéz, ideiglenes védművek kiépítése időelőny hiányában szinte lehetetlen a gyors összegyülekezés és lefolyási viszonyok miatt.

Pécel korábban vízjárta területrészeit az 1806-1869 között elvégzett ún. II. Katonai felmérés során készített térkép segítségével a jelenlegi utcaszerkezetet bemutató térképre illesztve vizsgáltuk.

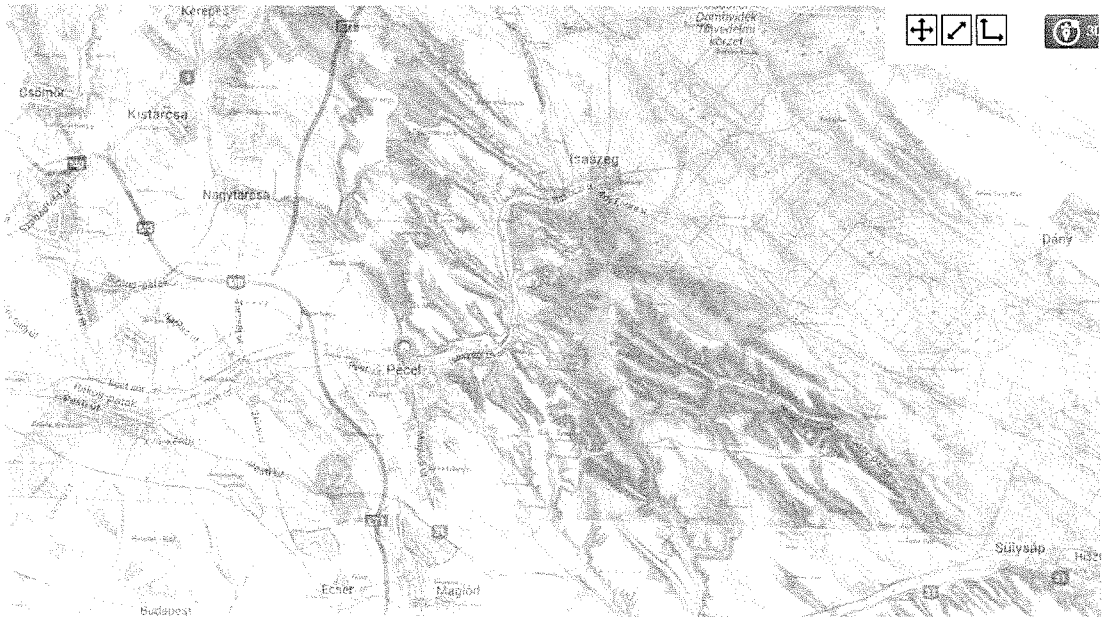

Pécel város szerkezete a II. Katonai felmérés térképére illesztve (forrás: arcanum.com)

A meglévő, preventív védekezést szolgáló létesítmények vízlevezető képességének vizsgálata rendkívül fontos feladat, melyet el kell végezni annak érdekében, hogy megállapíthassuk, jelent-e kockázatot nagy csapadék bekövetkezése, és ha igen milyen következményekkel járhat ez. A Csúnya-árok és a Lélek patak vízelvezető képessége a települési Vízkárelhárítási Terv 2015-ös elkészítése részeként számításokkal vizsgálva lett.

1.3.1.4. Egyéb azonosítható települési veszélyeztetettség

Egyéb veszélyeztetettség nem ismert.

1.3.2. Pécel város veszélyeztetettségi alapon történő besorolása, szabályozási környezet

„A települések ár- és belvíz veszélyeztetettségi alapon történő besorolásáról" szóló 18/2003.(XII.9.) KvVM-BM együttes rendeletben a veszélyeztetett települések között nem került kategóriába sorolásra, nem veszélyeztetett, a **„C" enyhén veszélyeztetett kategóriába sem tartozik.**

Pécel veszélyeztetettségi kategóriába nem tartozik.

Veszélyeztettségi kategóriák: A - erősen veszélyeztetett, B - közepesen veszélyeztetett, C - enyhén veszélyeztetett

A rendelet 1. § (1) A települések ár- és belvíz veszélyeztetettségi alapon történő besorolását a legveszélyeztetettebb településrész határozza meg.

(2) A település:

a) erősen veszélyeztetett „A" kategóriába tartozik, ha a hullámtéren lakóingatlannal rendelkezik, illetőleg, amelyet a védmű nélküli folyók és egyéb vízfolyások mederből kilépő árvize szabadon elönthet;

b) közepesen veszélyeztetett „B" kategóriába tartozik, ha nyílt vagy mentesített ártéren fekszik, és amelyet nem az előírt biztonságban kiépített védmű véd;

c) enyhén veszélyeztetett „C" kategóriába tartozik, ha nyílt vagy mentesített ártéren helyezkedik el, és előírt biztonságban kiépített védművel rendelkezik.

(3) A települések besorolás szerinti jegyzékét e rendelet melléklete tartalmazza.

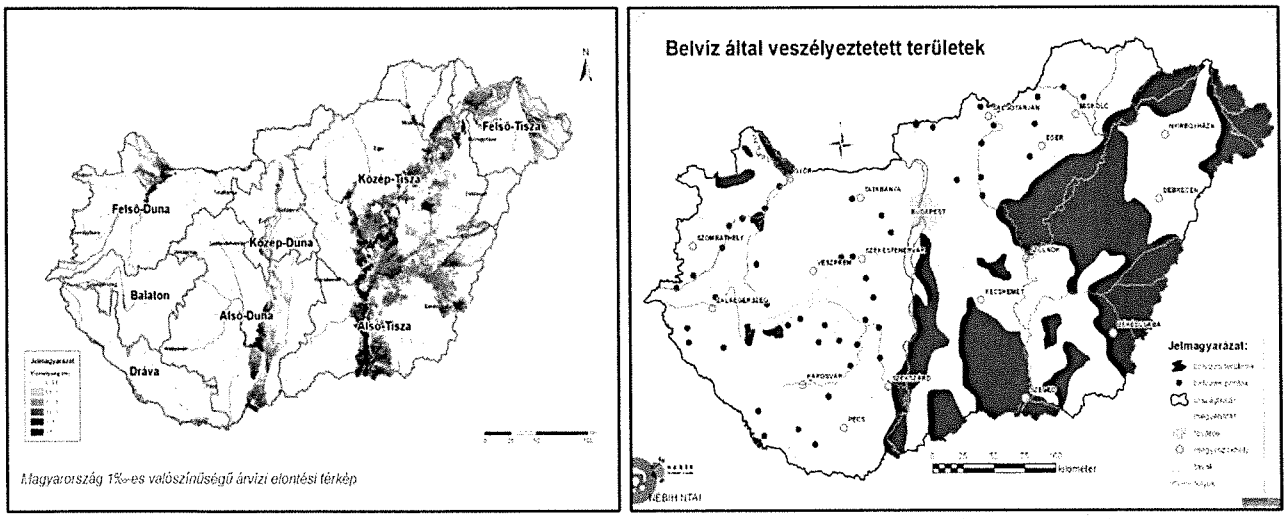

Magyarország ár- és belvíz veszélyeztetettsége (forrás: OVF)

1.4. Védművek és védekezési lehetőségek

1.4.1. Árvízi védművek, védekezési helyek, lehetőségek

A város területén önkormányzati kezelésben lévő árvízi védmű nem található.

1.4.2. Belvízi védművek, védekezési helyek, lehetőségek

A város területén önkormányzati kezelésben lévő belvízi védmű nem található.

1.4.3. Helyi vízkár elleni védművek, védekezési helyek, lehetőségek

Övárkok

Az övárkok feladata, hogy a külterületről érkező, a belterületet veszélyeztető, oda betörő vizeket felfogja és lehetőleg külterületen folytatva tovább, a befogadóba vezesse.

- Felsősor utcai övcsatorna

Az övcsatorna tervezésére 1991-ben került sor, amely már akkor is létezett kezdetleges formában. Az övcsatorna követi a terepviszonyokat, két irányba lejt. Jelentős mennyiségű vizet szállít a Lélek – patak (Péceli – árok) eredetét jelentő szakadékos területre. A másik irányban csak a belterületen keresztül lehetett vezetni a Rákos - patakba.

- Damjanich - Szondy - Széchenyi utak feletti övárok

Az övcsatorna az északi oldalról érkező vizek elvezetésére szolgál. Több helyen beiszapolódott, beszántották. Hrsz: 3906, 3875

- Mihály Dénes - Béke út fölötti övárok

Az övárok 1984-ben épült, jelenleg fával, bozóttal benőtt, szerepét nem tölti be.

Záportározók

- Csúnya - erdő záportározó kb. 90e m^3 víz tározására alkalmas. Az Apaffy – Petőfi utcai híd alatt 2 db 100Ø betoncsövön keresztül szabályozza a tározott víz levezetését.
- Temető utcai záportározó, a szabályozott levezetés a Temető és Zrínyi utcai árkokon keresztül történik a Lélek – patakba. 5-10e m^3 víz tározására alkalmas.
- Maglódi úti és József Attila úti záportározók: a tározótér a természetes módon kialakult erdős, hosszabb völgyelet, amely az északi részén szűkül össze. 5,85 ha nagyságú terület, amely 12- 15e m^3 víz tározására alkalmas.

A József Attila úti záportározó levezetése a Zsigmondi utca árkán keresztül történik, azonban az árok csak egy darabig létezik, így a víz nem jut el irányítottan a befogadóba.

Következtetések:

Az övárkok továbbra sem látják el megfelelően feladataikat, mert sok helyen kis keresztmetszetűek, feliszapolódtak, nincs bevezetésük. Egyes záportározók vize szabadon folyik az utcákon, szabályozott elvezetés hiányában. Kiemelt célként javasoljuk az Önkormányzat számára, hogy ezen meglévő műszaki fejlesztésekre minél hamarabb megoldást találjanak, csökkentve ezzel a város vizek elleni veszélyeztetettségét.

2. VÉDELMI FOKOZATOK ELRENDELÉSÉNEK SZABÁLYAI ÉS FELADATAI

2.1. Az elrendelés előzményei, információk

Az egyes védekezési fokozatok elrendeléséért a település polgármestere, mint helyi védelemvezető a felelős. A megfelelő időben történő elrendelés érdekében folyamatosan figyelni kell a meteorológiai előrejelzéseket, a kialakult árhullámok esetében a jellemző és meghatározó vízmérce állásokat, az egyes folyószakaszok mentén kialakuló elöntés viszonyokat (különös tekintettel a nyílt ártéri szakaszokon, települési körtöltések esetén). Folyamatosan kapcsolatot kell tartani a vízkárelhárításhoz segítséget nyújtó szervekkel a kialakult és várható árvízi helyzettel kapcsolatban. (VIZIG, Polgárvédelmi Kirendeltségek) A település vízkár-elhárítási készültségének elrendelésében jó támpont a mértékadó vízmérce alapján a VIZIG kezelésű árvízvédelmi szakaszokra elrendelt I., II., III. fokú árvízvédelmi készültségi szintek folyamatos figyelemmel kísérése. A településeknek nem minden esetben kell készültségi fokozatot elrendelni, hiszen bizonyos nagyságú –tetőző árhullámok esetén védekezési kényszer nem feltétlenül jelentkezik, de a védekezésre való intenzívebb felkészülés érdekében a készültségi fokozatok korábbi elrendelésére is sor kerülhet, a szakemberek által – tapasztalatok, vagy mérések alapján - meghatározott és előre jelzett vízállástartomány értékeknél.

A helyi vízkárelhárítás feladatait így a védekezési fokozatok elrendelését is a szomszédos önkormányzatokkal, a területileg illetékes vízügyi igazgatósággal (KDVVIZIG), polgárvédelmi kirendeltséggel és vízgazdálkodási társulattal rendszeresen kapcsolatot tartva és egyeztetve kell elvégezni. (Az elrendelés szükségességének, a káresemények bekövetkezésének fő oka a nagycsapadékok által hirtelen kialakuló árhullámok).

2.2. Védekezési fokozatok

Hegy- és dombvidéki településeken a helyi vízkár kialakulásának legjellemzőbb vonása a rövid időtartam. Az események bekövetkezése gyors, és lefolyása heves. Bármely településen, akár elszigetelten is előfordulhat helyi vízkár. Mértéke, kiterjedése különböző lehet, szélsőséges hidrometeorológiai helyzetben több vízgyűjtőre is kiterjedhet. A hegy- és dombvidéki területeken a helyi vízkár jellegéből adódóan a védekezés az alábbi készültségi fokokban történhet.

Védekezési készültség (felkészülés és tényleges védekezésre) elrendelésére akkor kerülhet sor, ha a település vízgyűjtő területén az átlagosnál nagyobb csapadék hullik, vagy a téli hótakaró gyors

olvadásnak indul, illetve, ha az olvadással egyidejűleg csapadék is esik, és várható a helyi vízkár kialakulása. Ekkor elsőrendűen fontos a figyelő-jelentő-riasztó szolgálat gondos megszervezése, ellátása, meteorológiai előrejelzés figyelése, a helyi időjárás alakulásának megfigyelése. Ezt követi a belterületi főbefogadó vízfolyás, a vízelvezető árokhálózat lefolyási viszonyainak, vízállásának figyelése, rögzítése, és a vízgyűjtőn feljebb fekvő szomszédos településtől riasztójelzés kérése, heves áradás bekövetkeztekor a lejjebb fekvő település értesítése, riasztása. Egyidejűleg a területileg illetékes vízügyi igazgatóság tájékoztatása szükséges. A településen a helyi vízkár kialakulásakor szükség szerint meg kell kezdeni a tényleges védekezési munkát:

- a medrekből a víz lefolyását gátló akadályok eltávolítását
- a vízfolyások medréből kilépő vizek lokalizálását, apadáskor a víz visszavezetését a mederbe
- a hegy- és domboldalakról a felszínen lezúduló vizek lehetséges legkisebb kártétellel történő elvezetését
- a beépített mély fekvésű területek mentesítését, bevédését.

Rendkívüli védekezési készültség elrendelésére akkor kerülhet sor, ha rendkívüli hidrometeorológiai helyzetben a helyi vízkár veszély nagy térségre - több vízgyűjtőre - terjed ki. Ebben az időszakban a helyi vízkárveszélyes területen lévő önkormányzatok védekezési munkáit összehangoltan kell végezni, a megyei védelmi bizottság által koordinálva.

2.2.1. Árvízvédekezés esetén

Pécel város közigazgatási területén nem található önkormányzati kezelésben lévő árvízvédelmi töltés.

2.2.1.1. Védekezési fokozatok folyók árvizei esetében

Pécel város közigazgatási területén nem található önkormányzati kezelésben lévő árvízvédelmi töltés.

2.2.1.2. Védekezési fokozatok középső és alsó kisvízfolyás-szakaszok árvizei esetén

Pécel város közigazgatási területén nem található önkormányzati kezelésben lévő árvízvédelmi töltés.

2.2.2. Belvíz esetén

Pécel város közigazgatási területén nem található önkormányzati kezelésben lévő belvízvédelmi mű.

2.2.3. Helyi vízkár-elhárítás esetén (kisvízfolyások/tavak árvizei)

Kárelhárítás

Felső vízfolyás szakaszon általában a csapadék/hóolvadás függvényében azonnal kialakulhatnak a beavatkozást igénylő vízkár események, éppen ezért itt a legfontosabb prioritás a prevenció.

Eredményes védekezési munkát folytatni idő hiányában csak akkor lehet, ha pld. a kiadott nagycsapadékra való figyelmeztetést követően a védelemvezető azonnal elrendeli a készenléti szolgálatot és a beavatkozásokhoz szükséges legfontosabb védelmi anyagokkal (homokzsák, homok, világító eszközök - fáklya, elemlámpa, vonalvilágítás- szivattyúk) rendelkezik a település. Segítségnyújtás és beavatkozás jellemzően már csak a kármérsékléshez vehető eredményesen igénybe.

Középső és alsó vízfolyásszakaszok: A fentieket figyelembe véve a helyi vízkárelhárítás feladatait így a védekezési fokozatok elrendelését különösen a vízfolyások középső és alsó szakaszon a szomszédos önkormányzatokkal, a területileg illetékes vízügyi igazgatósággal, polgárvédelmi kirendeltséggel és vízgazdálkodási társulattal rendszeresen kapcsolatot tartva és egyeztetve kell elvégezni.

a) Az indulókészlet meghatározása: helyi vízkár elleni védekezés esetében célszerű a teljes védelmi eszköz anyag igény legalább 1/3-ával rendelkezni.

b) Szivattyúk telepítése a kijelölt helyekre és üzemeltetése.

Az állami kezelésű belterületi vízfolyások mentén kiépített víztartó létesítményeken az Önkormányzat köteles védekezni, viszont a védekezés alatt a védművekben keletkező károkat és a védképességet a tulajdonos/fenntartónak kell helyreállítani. A település belterülete (emberi élet és vagyonvédelem) érdekében végrehajtott irányított vízkivezetés következtében keletkezett károkat a beavatkozást elvégzőnek kell helyreállítani és a kártalanítás szabályai szerint a másnak okozott károkat megtéríteni. Az irányított vízkivezetések végrehajtása előtt a depónia kezelőjének feltételekkel kiadott (kártérítés/kártalanítás szabályai) engedélyét be kell szerezni.

Minden irányított vízkivezetés esetén a szétterülő víz lokalizációs lehetőségeinek biztosítására és környező települések védelmi munkáinak összehangolására a vízkárelhárításért felelős VIZIG engedélyét meg kell kérni, továbbá egyeztetni kell a Helyi Védelmi Bizottsággal és az elöntéssel érintett területtulajdonosokkal/használókkal.

Feladatok a helyi-vízkárelhárítás egyes fokozataiban (jogszabály szerint):

- ***fokú vízkár-elhárítási készültség (figyelőszolgálat, felkészülés)***

A védelemvezető akkor rendeli el, ha a település csapadékvíz elvezető hálózata 60 %-os telítettséget mutat, szivattyúzási igény jelentkezik, vagy egyes mélyfekvésű település-részeken kisebb elöntés keletkezik, és további kedvezőtlen elöntési helyzet várható.

- *II. fokú vízkár-elhárítási készültség (kisebb védekezési beavatkozások)*

A védelemvezető akkor rendeli el, amikor a folyamatos vízelvezetés ellenére a csapadékvíz-elvezető csatornák telítettsége meghaladja a 80 %-os mértéket, ugyanakkor a szivattyúzási igény egyre növekszik és a meteorológiai előrejelzés alapján további csapadék várható.

- *III. fokú vízkár-elhárítási készültség (fokozott védekezés)*

A védelemvezető akkor rendeli el, amikor a mélyebb fekvésű területek, utcák, pincék víz alá kerültek és a fokozott védekezés ellenére az ingatlanok, lakóházak, középületek, ipari-, mezőgazdasági-, kereskedelmi létesítmények, utak állagát vízkár fenyegeti. A csapadékvíz elvezető csatornák, útárkok teltsége meghaladja a 100%-ot.

A helyi vízkárelhárításról naplót kell vezetni, rögzíteni kell benne a készenlét elrendelésének időpontját, a végzett munkákat és azok részletes leírását.

Megjegyzés: Az elvégzendő feladatokat és a teendő intézkedéseket a település adottságainak, helyi sajátosságainak megfelelően kell értelmezni.

Fontos felhívni a védekezők figyelmét, hogy a szivattyúzás intenzitását, időtartamát szakember bevonásával szabad meghatározni! (Célszerű teljes mértékben kerülni a pincéből való szivattyúzást!)

2.2.4. Egyéb azonosítható települési veszélyeztetettség esetén

Pécel város közigazgatási területén egyéb azonosítható települési veszélyeztetettség miatt történő fokozatelrendelés nem indokolt.

3. AZ ÖNKORMÁNYZATI VÉDELMI SZERVEZET FELADATAI

Fő szabályként összhangban **a védekezési időszak főbb feladataival:**

- I. fok: telefonon, vagy személyesen riasztja a helyettesét, illetve a szakcsoportok vezetőit. gondoskodik a 12 órás nappali őrszolgálat megszervezéséről
- II. fok 24 órás éjjel nappali figyelőszolgálat megszervezése,
- III. fok: intézkedik a beavatkozási szakaszokra meghatározott feladatok végrehajtására.

Védelemvezető

Név: dr. Kővári Alexandra polgármester

Cím: 2119 Pécel, Kossuth tér 1.

Szolgálati hely: Pécel Város Önkormányzata

Tel: 06 -70/940 5580

E-mail: polgarmester@pecel.hu

Feladata: parancsnok

- Figyelemmel kíséri a várható rendkívüli meteorológiai helyzetre kiadott riasztásokat, valamint a VIZIG által készített hidrometeorológiai tájékoztatókat. (www.met.hu; www.vizugy.hu)
- A védelmi helyzetnek megfelelően védelmi készültséget rendel el a településen
- A védekezés állandó figyelemmel kisérése, a védekezési tevékenység központi szervezése és irányítása
- A védekezési helyek ellenőrzése. Az ellenőrzés idejének és megállapításainak rögzítése a védelmi naplóban
- Felügyeli a védekezésben résztvevőket
- A védekezéshez szükséges munkaerő mozgósítása, anyag és felszerelés irányítása, utánpótlása
- Tájékoztatja a lakosságot a kialakult helyzetről és a várható intézkedésekről
- Tájékozódik a hidrometeorológiai helyzetről Közép-Duna-völgyi Vízügyi Igazgatóságnál
- A védekezési költségek elszámolásához szükséges adatok, különösen a védekezésnél dolgozók munkájának, a védekezéshez igénybevett gépek, felszerelések és anyagok felhasználásának folyamatos nyilvántartása.
- Folyamatosan vezesse/vezettesse a védekezési naplót, minden intézkedést, utasítást és esetlegesen keletkező számlát aláírásával és bélyegzőjével hitelesítsen.

- Gondoskodik a védekezésbe bevont állomány munka- és balesetvédelmi felkészítéséről, s azt dokumentálja.
- Napi jelentést készít és küld a Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóságnak, és a VIZIG Vízkár-elhárítási Ügyeletének
- Fényképfelvételekkel dokumentálja az esetleges károkat és a védekezési mozzanatokat
- Helyi vízkárelhárítás műszaki feladatait a szomszédos önkormányzatokkal, területileg illetékes Vízügyi Igazgatósággal és Vízgazdálkodási Társulattal rendszeres kapcsolatot tartva és egyeztetve kell ellátnia. A védekezés felelős vezetőinek kölcsönösen tájékoztatniuk kell egymást
- A vízállások leolvastatása, feljegyzése a meglévő vagy ideiglenes vízmércéken, és ezen adatok igény szerinti továbbítása.
- Ha az elvezetendő vízmennyiség meghaladja a levezető csatornahálózat vízelvezető (emésztő) képességét, a vízelvezetés sorrendiségének megállapítása a mentesítendő területek figyelembevételével.
- A lakók, továbbá berendezések, felszerelések, vagyontárgyak elszállítása veszélyeztetett épületekből és létesítményekből, és az erre a célra kijelölt épületekben való elhelyezése (a mentést, kiürítést, visszatelepítést a köztársasági megbízott rendeli el).
- Ha a védelemvezető helybeli szakemberrel nem tudja a műszaki irányítást ellátni, kérheti az illetékes Vízügyi Igazgatóságtól műszaki tanácsadó kirendelését a védekezés műszaki irányítására.
- A védekezés során a csatlakozó vízfolyás- vagy csatornaszakaszokra, illetőleg területekre és az azokon lévő létesítményekre is kiható nagyobb arányú műszaki beavatkozásokhoz (töltésátvágás, síkvidéken mederelzárás, vésztározás, stb.) előzetesen meg kell szerezni a KDVVIZIG, illetve egyéb hatóság engedélyét.
- Az Önkormányzat székhelyén, a védekezés idején műszaki ügyeletet kell tartani. Az ügyeleten naplót kell vezetni, melybe be kell jegyezni a védekezés minden eseményét, a velük kapcsolatos valamennyi adott és kapott utasítást, jelentést.

Szakaszvédelem vezető(k)

Név: Stark Viola, Pécel Kft., ügyvezető

Cím: 2119 Pécel, Kossuth tér 1

Tel: 06 20 610 2586

Szolgálati hely: Pécel Város Önkormányzata

E-mail: ugyvezeto@pecelkft.hu

Feladata: parancsnok-helyettes feladatok. A védelemvezető által meghatározott szakaszon vagy területen dolgozik. A védekezés helyi irányítói és felelős vezetője, aki a védekezés műszaki feladatait a védelmi szakasz beosztott és kinevezett dolgozók bevonásával szervezi és vezényli. A szakasz-védelemvezető közvetlenül a védelemvezetőnek van alárendelve. A védekezés alatt minden nap 18 órakor jelentést ad a település műszaki ügyeletének a végzett munkáról, felhasznált anyagokról, létszámról, gépekről, eseményekről.

Szállítási, anyag és gépellátó szakaszcsoport

Közvetlenül a védelemvezető irányítása alá tartozik. – ld. műszaki ügyelet

Név: dr. Ferdinandy István alpolgármester

Cím: 2119 Pécel, Kossuth tér 1

Tel: 06 30 182 7956

Szolgálati hely: Pécel Város Önkormányzata

E-mail: dr.ferdinandy.istvan@pecel.hu

Feladata: logisztikai megbízott. Megszervezi a gépek berendezések zavartalan üzemelését és hibaelhárítását. Gondoskodik a védekezéshez igényelt gépek, járművek, szivattyúk gépkezelők szerelők biztosításáról. Intézi a védekezéshez szükséges anyagok beszervezését és kiszállítását, nyilvántartja a felhasznált anyagokat, gépek üzemóráit. Minden nap jelentést ad 18 órakor a település műszaki ügyeletének a felhasznált anyagokról, gépekről, igénybe vett létszám adatairól.

Segíti a szakaszvédelem vezetők munkáját, kapcsolatot tart a többi szakaszcsoportok vezetőivel.

Elhelyezési és élelmiszer ellátó

Közvetlenül a védelemvezető irányítása alá tartozik.

Név: Szabó Attila adó- és pénzügyi irodavezető

Cím: 2119 Pécel, Kossuth tér 1

Tel: 06 20 801 2716

Szolgálati hely: Pécel Város Önkormányzata

E-mail: szabo.attila@pecel.hu

Feladatai: lakosságvédelmi megbízott. Az összesített napi jelentések és az Irodai szakaszcsoport nyilvántartásai alapján megszervezi a védekezésben résztvevők ellátását, élelmezését, munka és védőruházattal való ellátását. Intézi és szervezi a kitelepített lakosok és az érkező idegen beavatkozó erők elhelyezését, ellátását. Naponta 18 óráig a műszaki ügyeletnek jelentést kell adnia az elhelyezettek és az ellátottak létszámáról, a felhasznált anyagokról.

Iroda szakcsoport

Közvetlenül a védelemvezető alá tartozik.

Név: dr. Tóth László jegyző

Cím: 2119 Pécel, Kossuth tér 1

Tel: 06 20 332 4480

Szolgálati hely: Pécel Város Önkormányzata

E-mail: jegyzo@pecel.hu

Feladata: parancsnoki törzstag. A napi jelentések alapján nyilvántartja a védekezésben résztvevő dolgozókat. Ellenőrzi a munkavédelmi, balesetvédelmi és tűzvédelmi szabályok betartását. A védekezési elszámolásokat begyűjti, ellenőrzi, és a kifizetésekről gondoskodik. Napi jelentést ad 18 óráig az ügyeletnek a védekezésben résztvevő irodai létszámról.

Település műszaki ügyelete

Közvetlenül a védelemvezetőnek van alárendelve.

Név: Szabóné Molnár Krisztina, műszaki és beruházási irodavezető

Cím: 2119 Pécel, Kossuth tér 1

Tel: 06 70 341 7640

Szolgálati hely: Pécel Város Önkormányzata

E-mail: molnar.krisztina@pecel.hu

Feladata: műszaki megbízott. A szakcsoportoktól napi jelentések begyűjtése összegyűjtése. Védekezési napló vezetése. A védekezéssel kapcsolatos tájékoztatók és helyzetjelentések összeállítása és továbbítása a Katasztrófavédelmi Igazgatóság helyi Polgárvédelmi vezetőjének a KDVVIZIG Műszaki Ügyeletének. Szükség szerint a sajtónak, a médiáknak. Gondoskodik az adattovábbításról.

A mellékletekben szereplő Napi jelentést másnap reggel 07:00 óráig, továbbá a védekezés lezárását követő Összefoglaló jelentést a Vízügyi Igazgatóság részére 30 napon belül szükséges megküldeni.

4. CSELEKVÉSI PROGRAM

A védekezés felelős vezetője a Polgármester, mint védelemvezető vagy akadályoztatása esetén az általa kijelölt személy (védelemvezető) aki a védekezést személyes felelősséggel irányítja és vezeti. A védelemvezetőt munkájában a védelemvezető helyettes és szakcsoportok segítik. Minden a védekezés végrehajtását érintő lényeges intézkedés a védelemvezetőtől indul ki, illetve oda érkezik. A védelemvezető a védekezés operatív irányítója a döntések utasítások kiadója a végrehajtás számonkérője, döntései szakmai megalapozására kérheti a területileg illetékes vízügyi igazgatóságtól műszaki segítségnyújtó kirendelését, és annak szakvéleményét.

A Vízügyi Igazgatóságtól az önkormányzati védekezéshez kirendelt műszaki irányító nem veszi át a Védelemvezető (polgármester) feladatát, felelősségét, de szakmai tudásával segít felelősségteljes, műszakilag megalapozott döntést hozni.
Az állami kezelésű belterületi vízfolyások mentén kiépített víztartó létesítményeken az Önkormányzat köteles védekezni, viszont a védekezés alatt a védművekben keletkező károkat és a védképességet a tulajdonos/fenntartónak kell helyreállítani.
A védekezési időszak feladatait képezik:

- A védekezésre való felkészülés
- Az operatív védekezés
- A védekezés megszűnését követő intézkedések

4.1. A felkészülési időszak feladatai és preventív jellegű beavatkozások

- Tájékozódás a vízkár-elhárítási eseményt megelőző, azt kiváltó hidrometeorológiai és hidrológiai helyzetről (www.met.hu; www.vizugy.hu)
- A vízkár-elhárítási feladatok zavartalan ellátása érdekében a védekezést megelőző felkészülési időszakban el kell végezni a védelmi terv felülvizsgálatát és aktualizálását.
- Az önkormányzati védelmi létesítmények, védelmi gépek, eszközök állapotának ellenőrzése, és a szükséges preventív jellegű beavatkozások elvégzése

- Töltések, vízvisszatartó depóniák, medrek, és beavatkozási helyek kaszálása a jelenségek megfigyelhetősége és a beavatkozások végrehajthatósága érdekében
- A medrekből a víz levezetését gátló akadályok eltávolítása
- A töltéskoronák, depóniák, valamint a beavatkozási helyeket és védvonalakat megközelítő utak járhatóságának biztosítása
- Műtárgyak felülvizsgálata, az elzáró szerkezetek üzemképességének biztosítása
- Védelmi eszközök- (világító eszközök, kéziszerszámok stb.), anyagok (homokzsák, homok, fólia stb.), gépek (szivattyúk, aggregátorok; stb.) meglétének ellenőrzése
- Hírközlés és adattovábbítás módjának megszervezése
- Védelmi szervezet és a védekezésben részt vevők értesítése riasztása
- Vízgyűjtőn elhelyezkedő ipari, mezőgazdasági és vízgazdálkodási létesítmények riasztási, értesítési, kárelhárítási terveinek áttekintése, kapcsolódó intézkedések megfogalmazása

4.1.1. Árvízvédekezés esetén

Pécel város közigazgatási területén nem található önkormányzati kezelésben lévő árvízvédelmi töltés.

4.1.2. Belvízvédekezés esetén

Pécel város közigazgatási területén nem található önkormányzati kezelésben lévő belvízvédelmi mű.

4.1.3. Helyi-vízkár elleni védekezés esetén

Védelmi szervezet és a védekezésben részt vevők értesítése riasztása;

4.1.4. Egyéb azonosítható települési veszélyeztetettség esetén

Pécel város közigazgatási területén egyéb azonosítható települési veszélyeztetettség miatt történő, a felkészülési időszakra vonatkozó feladat meghatározásra nem kerül sor.

4.2. A védekezési időszak főbb feladatai

4.2.1. Operatív kárelhárítás árvízvédekezés esetén

Pécel város közigazgatási területén nem található önkormányzati kezelésben lévő árvízvédelmi töltés

4.2.2. Operatív kárelhárítás belvízvédekezés esetén

Pécel város közigazgatási területén nem található önkormányzati kezelésben lévő belvízvédelmi mű.

4.2.3. Operatív kárelhárítás helyi vízkár elleni védekezés esetén

- tájékozódás a kialakult és várható vízkár-elhárítási eseményekről, az előre jelzett tetőző vízszintekről és a várható elöntési helyzetekről (www.vizugy.hu, www.met.hu,

www.metnet.hu; VIZIG Vízkárelhárítási Központi Ügyelet, Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság /KATVÉD/),

- a készültségi fokozat elrendelése, figyelőszolgálat megszervezése,
- az érintett lakosság, az államigazgatási szervek és a gazdálkodó szervezetek tájékoztatása,
- védelmi napló vezetése, események dokumentálása (műszaki-gazdasági) és jelentések elkészítése,
- a vízkár-elhárítási szervezet bemozgósítása és kirendelése,
- a munkavégzés (különösen az éjszakai) feltételeinek biztosítása (ellátás, logisztika, üzemanyag, WC, oltások stb.)
- baleset és munkavédelmi oktatás,
- védekezési beavatkozások végrehajtása, (vízkár-elhárítási tervben foglaltak alapján)
- szükség esetén műszaki és technikai segítségkérés (VIZIG; KATVÉD)
- ha valószínűsíthető a beavatkozások esetleges sikertelensége a mentés-kiürítés megszervezése (KATVÉD).

A város területén, az előzmények és a területi sajátosságok ismerete alapján az alábbi helyszínek a javasolt szivattyúzási helyek:

Az érintett hrsz-ek: 455/1 hrsz-el szembeni terület, 1709/2 hrsz-el szemben, 1636 hrsz-el szemben, 1630/1 hrsz-el szemben, 3969/1 hrsz-el szemben, 2953hrsz-el szemben, 3278 hrsz-el szemben, 3916hrsz-el szemben, 3853hrsz-el szembeni területek.

Megjegyzés: A helyszíneken a szivattyút a helyrajzi számmal érintett utcán kell elhelyezni az elöntés nagyságától függően.

4.2.4. Operatív kárelhárítás egyéb azonosítható települési veszélyeztetettség esetén

Pécel város esetében nem kerül sor egyéb azonosítható települési veszélyeztetettségből bekövetkező operatív kárelhárításra.

4.3. A védekezés megszűnését követő főbb feladatok

- A védekezés során kialakított ideiglenes védművek felmérése, dokumentálása, átvezetése a védelmi tervbe
- Állandó vagy megmaradó védvonalak felülvizsgálata és helyreállítása
- Az ideiglenes védművek visszabontása (homokzsák ürítés, ártalmatlanítás, deponálás stb.)

- Védelmi eszközök, felszerelések karbantartása, raktározása, az induló készlet visszapótlása
- Védekezési költségek elszámolása
- Összefoglaló jelentés készítése
- Védekezési tapasztalatok kiértékelése, fejlesztési igények megfogalmazása
- A vízkár-elhárítási terv aktualizálása (tetőző vízszintek, beavatkozási helyek, elöntési határvonalak, eszköz anyag igény-korrekció stb.)

5. VÉDEKEZÉSI IDŐSZAKON KÍVÜLI FELADATOK

5.1. Felkészülés a védekezésre, preventív beavatkozások

A sikeres védekezés elsőrendű feltétele a védművek kiépítése, fejlesztése, védképes állapotban való fenntartása, tehát a preventív védekezés! A településeken jelentkező károk nagysága nagymértékben csökkenthető, ha az önkormányzatok a helyi vízkár megelőzéséhez szükséges beavatkozásokat – a belterület vízrendezését – tudatosan megvalósítják. Lényeges, hogy az ismert védekezésre alkalmas helyszíneken meg kell előzni a beavatkozások ellehetetlenülését. A rendezési tervben biztosítani kell az ideiglenes védművek, árapasztók, felvonulási utak stb. nyomvonalán a beépítési tilalmat.

Az önkormányzat képviselőtestülete hivatott döntést hozni – ismerve a település vízkár problémáit – a szükséges vízrendezési beruházásokról, ehhez biztosítani a pénzügyi-gazdasági alapot, gondoskodni az elkészült művek fenntartásáról. Helyes építési műszaki követelményeket kell rendelni a területhasználatokhoz (pl.: mélygarázsok, pincék építése, padlószintek, zárt szennyvízgyűjtő medencék vízzáró módon történő kialakítása, elektromos bekötések körültekintő kialakítása stb.) és településrendezési tervekben a megfelelő övezeti besorolást kell megadni. A védekezések során helyi vízkár vagy belterületi vízelvezetés esetén gyakori probléma a vízelvezető rendszer hiánya, a csatornák, útárkok fenntartásának elmaradása, csapadékvíz elvezető rendszerek alulméretezettsége, rossz műszaki megoldása, karbantartási elmaradások. Mindezek megoldása, kezelése a jogszabályi előírásoknak megfelelően az önkormányzatok feladata. A preventív védekezés keretében a nagyvízi mederkezelési tervben megfogalmazott intézkedéseket is figyelembe kell venni.

5.2. A védképes állapot fenntartása

A felkészülés időszakában a már meglévő belterületi vízelvezető műveken az éves rendszeres fenntartással biztosítani kell a kiépítési vízhozam kiöntésmentes levezetését. A medrekből el kell távolítani a lefolyást gátló növényzetet (fákat, cserjéket, vízi növényzetet), az uszadékot, belekerült hulladékot. Csatornákon általában 3-5 évenként, vízfolyásokon 15-20 évenként – a feliszapolódástól függően – a nagyobb károk megelőzésére rendszeresen gondoskodni kell a medrek ismételt kotrásáról, és szükség szerint a burkolatok, műtárgyak, mederrézsűk hibáinak kijavításáról.
Biztosítani kell a csapadékvíz átemelő telepek/szivattyúk üzemképességét. A belterületen lévő záportározókat vagy a tározásra meghatározott tározó térfogatot szabadon kell hagyni, feltöltődés után haladéktalanul meg kell kezdeni a tározó leürítését.
Az önkormányzati védelmi létesítmények, védelmi gépek, eszközök állapotát minden évben legalább egyszer – ősszel – ellenőrizni szükséges, és a megállapított hiányosságokat sürgősen meg kell szüntetni. Az ellenőrzés során célszerű a belterülettel határos külterületeken bekövetkezett változásokat is figyelemmel kísérni (művelési ág változás, erdőirtás stb.), a mély fekvésű, beépített területek talajvízszint változását feltárni. Javasolt a szomszédos Önkormányzatok, az illetékes Vízügyi Igazgatóság képviselőjének és egyéb érintetteknek a meghívása is az ellenőrző bejárásokra. A bejárásról jegyzőkönyvet kell felvenni, a szükséges intézkedésekre a felelősök megjelölésével „Intézkedési tervet" kell készíteni.

A helyi vízkár-elhárítási feladatok zavartalan ellátása érdekében a védekezést megelőző felkészülési időszakban kell elkészíteni a védelmi terv felülvizsgálatát és aktualizálását. Az állandó védműveken a tervezett karbantartási feladatok elvégzése, a létesítmények jó karban tartása, a megmaradó ideiglenes védművek/depóniák védképes állapotának megőrzése a védelmi eszközök, gépek (pl. szivattyúk és szerelvényeik, aggregátorok, világító eszközök stb.) anyagok, karbantartása szükséges.

5.3. A védettség növelése érdekében elvégzendő fejlesztések

A 2015. júniusában bekövetkezett helyi vízkár rámutatott arra, hogy egy ilyen esemény bekövetkezésekor a védekezés idő hiányában, valamint az óriási anyagszükséglet és erőfeszítés ráfordítása miatt lehetetlen.
Ilyen vízkár események bekövetkezésének megakadályozását csak preventív módon lehet elkerülni.

A 2015. év óta eltelt időszakban vizes káresemény miatt két vis maior pályázat volt, amelyet a támogató teljes mértékben nem ismert el. A 2015. év óta megvalósult jelentősebb hatású műszaki jellegű fejlesztések a város területén:

- Csúnya árok és tisztító kitisztítása,
- Csapadékvíz I. ütem projekt megvalósulása,
- Hősök útja megfogó fejlesztése.
- A VK terv 2025. évi felülvizsgálata óta eltelt időszakban kapcsolódó műszaki fejlesztés az Önkormányzat adatszolgáltatása alapján nem történt

A települési vízkármegelőzés hosszú távú fejlesztésének előkészítése

Jelenleg az alábbi tartalmú tervdokumentáció összeállítása történik szakági tervező bevonásával, amely terv végleges tartalma 2027. első félévben várható. Pécel Város Önkormányzatának a következő időszakra vonatkozó kiemelt vízkármegelőzési célja a teljes belterület csapadékvíz-elvezetési viszonyainak átfogó feltárása és az egységes települési vízrendezési terv elkészítésének előkészítése. A fejlesztési feladat indokoltságát a változatos domborzati adottságok, a külterületi vízgyűjtőkről a lakott területek irányába érkező felszíni lefolyás, valamint a belterületi vízelvezető létesítmények eltérő kiépítettsége és állapota együttesen alapozza meg. A védekezési feladatok tervszerű megszervezése mellett szükséges olyan hosszabb távon alkalmazható műszaki alapdokumentáció előkészítése is, amely a károkozó vízmozgások kiváltó okait és a megelőzés lehetőségeit összefüggő rendszerként értékeli.

A városi csapadékvíz-elvezetés problémái nem kizárólag az elöntéssel érintett utcákban keletkeznek. A felszíni lefolyás a magasabban fekvő területekről több közterületen és vízelvezető létesítményen keresztül jut a mélyebb térszínekre, majd a befogadókhoz. Egy adott árok vagy áteresz elégtelen vízszállító képessége, a levezetés megszakadása, a hordaléklerakódás vagy a befogadó kedvezőtlen vízállása ezért a vízgyűjtő más részein is káros következményekkel járhat. Az elszigetelt beavatkozások helyett olyan tervezési szemlélet indokolt, amely az egyes létesítményeket a felvízi terhelésükkel és az alvízi továbbvezetés feltételeivel együtt vizsgálja.

A terv alapvető feladata a belterület részvízgyűjtőkre bontása. Ennek keretében meg kell határozni azokat a természetes és mesterséges vízválasztókat, lefolyási irányokat és vízelvezetési kapcsolatokat, amelyek alapján az egyes városrészek csapadékvize meghatározott gyűjtőrendszerekhez rendelhető. A részvízgyűjtők lehatárolása során a belterületi vízelvezetési viszonyokon túl figyelembe kell venni a csatlakozó külterületi vízgyűjtők terhelését is. Külön

vizsgálandók azok a helyzetek, amikor a közterületi vízelvezetés nyomvonala eltér a természetes lefolyás irányától, vagy a csapadékvíz megfelelő árok, csatorna, illetve befogadókapcsolat hiányában a közút felületén halad tovább.

A befogadói rendszer vizsgálatának központi eleme a Rákos-patak, valamint a kapcsolódó Lélek-patak és Csunya-árok vízelvezetési szerepének értékelése. A koncepció kidolgozásakor fel kell tárni a vízfolyásokhoz csatlakozó gyűjtők, mellékgyűjtők, átereszek és egyéb műtárgyak kapcsolatrendszerét, valamint a lehetséges befogadói korlátozásokat. A patakok és a hozzájuk kapcsolódó létesítmények esetében külön figyelmet érdemelnek a keresztmetszeti szűkületek, a mederállapotból eredő levezetési akadályok, a keresztező műtárgyak, továbbá azok a helyszínek, ahol a felvízi és alvízi viszonyok közötti összhang hiánya elöntést vagy visszaduzzasztást idézhet elő. A szükséges beavatkozások csak az érintett kezelők bevonásával és a tényleges műszaki adatok ellenőrzésével határozhatók meg.

A belterület védelme szempontjából meghatározó feladat a külterületekről érkező csapadékvizek és a velük szállított hordalék kezelése. A meglévő övárkok, vízmosások és visszatartó létesítmények felmérése során vizsgálni szükséges azok nyomvonalát, állapotát, befogadókapcsolatát és működési folytonosságát. A hiányos vagy kedvezőtlenül kialakított szakaszoknál elvi megoldásokat kell kidolgozni a vizek összegyűjtésére, biztonságos továbbvezetésére, illetve indokolt esetben a lefolyási csúcsok mérséklésére. A hordalék visszatartása és az eróziós károk csökkentése nem önálló részfeladatként, hanem a teljes vízelvezetési lánc részeként kezelendő.

A teljes körű terv célja, hogy valamennyi belterületi utca vízelvezetési szerepe és műszaki fejlesztési igénye értékelhetővé váljon. Az utcák részvízgyűjtőhöz rendelését követően meg kell vizsgálni a meglévő nyílt árkok, zárt csatornák, felszíni lefolyási útvonalak, víznyelők és átereszek helyzetét, illetve a hiányzó hálózati kapcsolatokat. A javaslatoknak különbséget kell tenniük a fenntartási és helyreállítási feladatok, a meglévő létesítmények szükséges átépítése és az új vízelvezető elemek létesítése között. Ahol a helyi adottságok lehetővé teszik, vizsgálni indokolt a csapadékvíz visszatartásának vagy késleltetett levezetésének lehetőségét is, a talaj- és vízföldtani feltételek figyelembevételével.

A műszaki javaslatok megalapozásához hidrológiai és hidraulikai vizsgálatok szükségesek. A tervezési csapadék, a vízgyűjtőterületek jellemzői, a felszíni fedettség, a lefolyási viszonyok és a befogadók adottságai alapján meg kell határozni a vizsgált rendszer mértékadó terheléseit. Ezekre építve ellenőrizhető a főgyűjtők, gyűjtők, mellékgyűjtők és tervezett utcai elvezetők várható

vízszállító képessége, továbbá a kapcsolódó műtárgyak szükséges kialakítása. A méretezés részletezettségét a rendelkezésre álló és ténylegesen ellenőrzött alapadatokhoz kell igazítani; a hiányzó fenékszintek, keresztmetszetek és műtárgyadatok pótlásához a későbbi munkafázisban célzott geodéziai felmérés válhat szükségessé.

A koncepció kialakítását megelőzően indokolt összegyűjteni a korábbi vízrendezési terveket, a vízjogi engedélyeket, a rendelkezésre álló hálózati és geodéziai nyilvántartásokat, az üzemeltetési tapasztalatokat, valamint a dokumentált káreseményeket és lakossági bejelentéseket. Az önkormányzati, közútkezelői és vízügyi adatok együttes feldolgozása lehetőséget teremt arra, hogy a fejlesztési igényeket ne kizárólag a jelenleg ismert problémás pontok, hanem a teljes lefolyási rendszer összefüggései alapján lehessen meghatározni. A rendelkezésre álló adatok pontosságát és hiányait a további tervezés során elkülönítetten kell nyilvántartani.

A szükséges beavatkozások meghatározását követően a részvízgyűjtőket vízkárkockázati, műszaki és megvalósíthatósági szempontok szerint fontossági sorrendbe kell állítani. A rangsorolás során kiemelt súllyal indokolt figyelembe venni a lakóingatlanok, közintézmények és közlekedési kapcsolatok veszélyeztetettségét, a korábbi káresemények tapasztalatait, a befogadói kapcsolatok megoldhatóságát és az egymásra épülő beavatkozások sorrendjét. A tervezett létesítményekhez részvízgyűjtőnként és összesítve költségbecslést kell készíteni, hogy a város a későbbiekben műszakilag összefüggő, pénzügyileg tervezhető beruházási ütemeket alakíthasson ki.

A terv elkészítése a települési vízkár-elhárítási felkészülést is támogathatja. A rendezett részvízgyűjtői térképek, a kritikus vízelvezetési kapcsolatok nyilvántartása, a műtárgyak és a veszélyeztetett területek azonosítása javíthatja a megelőző fenntartási feladatok szervezését, valamint a nagycsapadékos eseményeket követő műszaki értékelést. A koncepció ugyanakkor nem helyettesíti a hatályos vízkár-elhárítási tervben meghatározott védekezési feladatokat, és önmagában nem jelent vízjogi létesítési vagy kiviteli tervet; az egyes beruházások részletes tervezését, egyeztetését és engedélyezését külön munkafázisban kell elvégezni.

A dokumentáció elkészülte olyan, a teljes belterületre kiterjedő szakmai alapot teremthet, amelyre a város a csapadékvíz-elvezetési fejlesztéseit hosszabb távon, egymással összehangoltan építheti. A cél a vízkárok kialakulási valószínűségének és várható következményeinek mérséklése, a települési vízelvezető rendszer üzemeltethetőségének javítása, valamint a lakott területek vízkárokkal szembeni védelmének fokozatos fejlesztése. A jelzett terv tartalma várhatóan a következő évi vízkárelhárítási terv felülvizsgálata során már annak tartalmi összeállításakor figyelembe vételre kerül.

Preventív védekezés biztosítása érdekében elvégzendő rekonstrukciós munkák:

- *A külterületről érkező vizek, hordalékok kizárása*

Ennek érdekében szükséges a meglévő övárkok tisztítása, karbantartása. Ahol beszántásra kerültek, ott az eredeti állapot helyreállítása. Önmagában az övárkok nem nyújtanak megfelelő védelmet. Probléma, hogy nem rendelkeznek, sem a Szondy – Damjanich – Széchenyi utcák fölötti, sem a Mihály D. – Béke utcák fölötti övárkok bevezetéssel. Az É-i övárkot szükséges lenne bekötni a Csúnya – árok fölötti II. ágba, míg a Béke utca fölöttit vagy a Rákos – patakba, vagy a közelben található külterületi mélyfekvésű területre, ahol elszikkadna a víz. Az övárkok város felőli oldalára szükséges depóniák építése, 0,6 – 1,0 m magasan, 1:1 rézsűvel.
A Dózsa Gy. – Somogyi B. – Honvéd – Kodály Z. utcák elöntésének megakadályozására javasolt egy új övárok kiépítése, depóniával együtt.
A Damjanich utába betörő víz és hordalék kizárása érdekében, szintén javasolt új övárok létrehozása, depóniával együtt, melynek bekötése lehetséges lenne a Rákóczi utcai árokba, azon keresztül pedig a Rákos – patakba.

- Csúnya- tó, Csúnya- árok

A Csúnya- tó magántulajdonban lévő horgásztó, amelynek leeresztését egy 0,8 m átmérőjű áteresz biztosítja, szűrő nem került beépítésre/telepítésre. A gát a '60-as években épült, hordalékfogó gátként üzemelt. A 2015. évi védekezéskor a tóban olyan szintű vízszintemelkedés volt tapasztalható, hogy szivattyúzás vált szükségessé. A nagy része feliszapolódott, átlag 1,0 m iszapszint jellemző. A tározó jelenleg 12e m^3 víz tározására alkalmas. Az Önkormányzat fejlesztési tervei között továbbra is szerepel a terület megvásárlása, és jóléti hasznosítása. A horgásztavat a későbbiek folyamán mindenképp be kell vonni szükségtározónak, valamint a feliszapolódott rész további kotrása javasolt, a kotrási munkák a feliszapolódás miatt a folyamatos karbantartás részét is kell képezzék. A gát állapota és állékonysága jó, megfelelő. Az Önkormányzat tájékoztatása alapján a tó 2022. óta nem működik halastóként. A Csúnya - árok mederburkolata 2015. júniusában több helyen tönkrement, ezek helyreállítását folyamatosan, az Önkormányzat műszaki és gazdasági lehetőségeit figyelembe véve minél hamarabb el kell végezni.

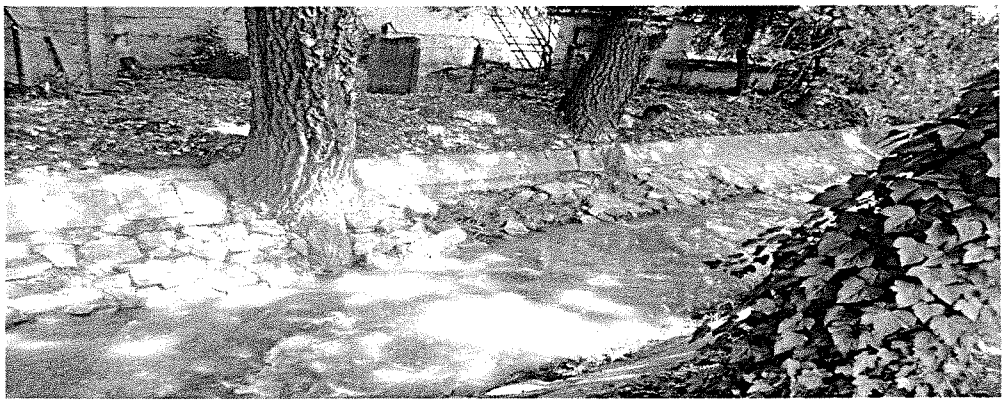

A Csúnya – árok mederburkolata

Az Apaffy útnál lévő átereszek és a híd a 2015. évi áradás hatására megrongálódott, a híd javítása szükséges, szintén a sürgős feladatok közé kell tenni. Az árok vasút fölötti szelvényénél a burkolat javítást kell végezni.

- Záportározók

József Attila úti záportározó:

A 2015. évi védekezés során elöntés keletkezett a Zsigmondi út felső részén. A tározó levezetése a Zsigmondi utcán keresztül valósul meg, azonban az utca vízelvezetése nem megoldott. Ennek megtervezése és a csapadékvíz elvezetés kivitelezése szintén a közeljövőben szükséges feladat.

- Csapadékvíz elvezetés

A Határ úton a külterületről érkező víz az utcán keresztül vonul le, elvezető árok építése szükséges. A Felsősor utca mögötti övárok belterületen keresztül vezeti a külterületi vizeket a Rákos – patakba, emiatt a Völgy – utca, valamint a Pesti út – Völgy utca kereszteződés elöntés alá került. Fontos feladat a Völgy utca csapadékvíz elvezetésének megoldása.

Meghatározó műszaki jellegű fejlesztés volt Pécel csapadékvíz elvezetés I. ütem megvalósítása: Korábban az Önkormányzat támogatást nyert a „Települések felszíni csapadékvíz-elvezetés létesítményeinek fejlesztése a települési vízgazdálkodás korszerűsítésének támogatása Pest megye területén" című felhívás pályázatán.

A projekt azonosítója PM_CSAPVIZGAZD_2017/16, a címe: **Pécel Csatári-dűlő településrész csapadékvíz elvezetés rendezése.** A projekt célként megjelölt beavatkozási területe Pécel belterületén a Csatári-dűlő településrész, valamint a közös vízgyűjtőterület és lejtésviszonyok miatt a Levendula utca, a Napsugár utca egy szakasza, és az Üdülő utca. A célterület Pécel város déli-keleti részén helyezkedik el. A kiindulási állapot szerinti Csatári-dűlő és Levendulás településrészek

vízgazdálkodási szempontból való rendezetlensége a település mélyebben fekvő területeire is kedvezőtlen hatást gyakorol. A csapadékvíz rendezés I. ütemében az alábbi utcákban került megvalósításra ezirányú műszaki fejlesztés:

- Levedula , Napsugár, Üdülő, Csatári, Huba vezér, Tas vezér, Álmos vezér, Előd vezér, Töhötöm vezér, Ond vezér, Kelecsényi, Pekáry, Károli Gáspár, József A., Temető utca.

A kivitelezés 2020-2021. évben a kiviteli terveknek megfelelően megvalósult.

A védettség növelése érdekében elvégzendő fejlesztésekkel kapcsolatban fontos kiemelni, hogy a preventív jellegű beavatkozásokat (amely a 2015-ben készült Vízkárelhárítási terv 4.1. fejezete) folyamatosan végzi/végezteti az Önkormányzat. Újabb műszaki jellegű fejlesztés a város területén 2025. októbere óta nem történt.

6. KORÁBBI VÉDEKEZÉSEK TAPASZTALATAINAK ÉRTÉKELÉSE

Védekezési tapasztalatok a 2015 - 2025 -ig tartó időszakban:

A városban a lehullott csapadék olyan problémákat okozott, amelyek ellen gyakorlatilag csak preventív módon lehet védekezni.

Komoly problémát jelent a csapadékvíz elvezető rendszer kiépítettlensége, azok a nyílt árkok, amelyek gyakorlatilag minden bevezetés nélkül „csak úgy véget érnek". A csapadékvíz az utcán hömpölyög. A következő fejezetrészben ismertetett vis maior esetek mutatják, hogy a magasabban fekvő területek ezen események kialakulásában jelentős/meghatározó szereppel bírnak.

A város 2022. évben elnyert **TOP_PLUSZ-1.2.1-21-PT1-2022-00034 számú, „Komplex csapadékvíz-elvezetés korszerűsítése Pécelen II. ütem c. projekt keretében települési vízkár-elhárítási terv felülvizsgálata és aktualizálása"** jelenlegi is zajló pályázata a városi csapadékvíz rendezés II. ütemére vonatkozik. Az ebben az ütemben megvalósuló vízgazdálkodási műszaki fejlesztéssel érintett utcák: Levendula utca, Napsugár utca, Mandulás utca, Galagonya utca, Kökény utca, Szeder utca, és egy természetes vízmosás, záportározó. Pécel, csapadékvíz elvezetés II. ütem:

Az LM. 165/01/2021. tervszámú Pályázati terv Pécel város belterületén a „TOP_Plusz-1.2.1-21 Élhető települések" című pályázathoz a Levendulás településrész II. ütemének csapadékvíz-elvezetés rendezése a MIKROLINE KFT. MLTI. 305/01/2017. munkaszámú vízjogi létesítési engedélyezési terve alapján a pályázathoz készült és a csapadékvíz-elvezetés korszerűsítése tervét tartalmazza a

Területi Vízgazdálkodási tanács szakvéleménye és a Vízjogi létesítési engedély megkérése, valamint a „TOP-Plusz-1.2.1-21 Élhető települések I. Belterület klimatikus és fizikai védelmét szolgáló vízmegtartó és vízelvezető-hálózat fejlesztése, rekonstrukciója az integrált-csapadékvíz-gazdálkodás céljainak figyelembevételével és a településen tapasztalható klímaváltozás okozta negatív hatások mérséklésének elősegítésével" pályázathoz történő benyújtás céljából.

A csapadékvíz-elvezetés II. ütemének kiépítésével érintett területek, utcák Pécel város belterületén, a Levendulás területrészen:

Ssz.	Utca neve	Helyrajzi szám	Megnevezés	Tulajdonos-Kezelő
1.	Levendula utca	4025/47	kivett út	Pécel Város Önkormányzata 2119 Pécel, Kossuth tér 1.
		0125/136	kivett út	Pécel Város Önkormányzata
		4025/20	kivett út	Pécel Város Önkormányzata
		2687/39	kivett út	Pécel Város Önkormányzata
		2687/25	kivett út	Pécel Város Önkormányzata
		2687/61	kivett út	Pécel Város Önkormányzata
2.	Napsugár utca	2687/5	kivett út	Pécel Város Önkormányzata
		4025/1	kivett út	Pécel Város Önkormányzata
		0125/139	kivett út	Pécel Város Önkormányzata
		4025/54	kivett út	Pécel Város Önkormányzata
4.	Mandulás utca	2687/1	kivett út	Pécel Város Önkormányzata
5.	Galagonya utca	2687/25	kivett út	Pécel Város Önkormányzata
		2687/61	kivett út	Pécel Város Önkormányzata
6.	Kökény utca	2687/35	kivett út	Pécel Város Önkormányzata
		2687/45	kivett út	Pécel Város Önkormányzata
15.	Szeder utca	4025/68	kivett út	Pécel Város Önkormányzata
7.	Természetes vízmosás	089/60		Pécel Város Önkormányzata
8.	Záportározó			

A 2025. év októbere óta Vis maior esemény nem történt a város területén.

A jelen dokumentumot megelőző, 2025. évi Vízkárelhárítási Tervben megfogalmazott célok a korábbi védekezési tapasztalatok alapján továbbra is érvényes szempont:
„A feladatokat csak szakaszosan, fontossági sorrendben lehet és kell megoldani. Elsőként a Csúnya - tó, munkáit kell említeni, valamint a külterületről betörő vizek kizárásának a megoldását. Majd a Csúnya - árok rekonstrukciója a következő feladat. A belterületi árkok kiépítését szintén szakaszosan, vízgyűjtő szemléleti módszer alapján kell elkezdeni."

A helyszíni szemle tapasztalatai, az Önkormányzattól kapott információk és a tapasztaltakból adódó következtetések:
A Csúnya - árok és a Lélek - patak medre a mértékadó árvízhozam elvezetésére alkalmas lenne a jelenlegi állapotában is, azonban a júniusi ár érkezésekor a korábbi fejezetekben tárgyalt problémák okozták a nagy elöntéseket.

- A Damjanich - Szondy - Széchenyi utak fölötti övárok levezetés nélküli. Ez a víz mennyiség nemcsak ezeken az utcákon okozott gondot, hanem egy része a Jókai utcán keresztül vonult le.
- A Csúnya - erdei záportározó áteresze eltömődött, így a fentről érkező víz a tározó két oldalán hatalmas sebességgel vonult le, elöntve az utcákat, betörve az Iskolába, udvarokba, pincékbe.
- A Csúnya - árok, Rákos - patak által határol ÉNY-i városrészen a külterületről érkező vizek okoztak elöntést, majd az árok és az utcákon szabadon ömlő vizek összefutva a mély fekvésű területeket (Rét utca - Állomás utca közötti területek) árasztottak el.
- A város központjában szintén a külterületről érkező vizek okozták az elöntést.

Az Önkormányzat részéről 2026. augusztus 3-án megtartott, a Lélek-patak érintett szakaszának helyszíni bejárása során több olyan körülményt tapasztalt, amelyek a patak fenntartását, a fenntartási munkák elvégzését, illetve a vízfolyás megfelelő állapotának biztosítását nehezíthetik. A területi bejárás során tapasztalt, lakossághoz köthető problémák:

- A fenntartási sáv szabadon hagyásának hiánya: Több olyan ingatlannál, ahol a kertek közvetlenül a Lélek-patak medréig húzódnak, nem biztosított a munkavégzésre alkalmas fenntartási sáv (parti sáv). A helyszíni tapasztalatok szerint a kerítések, illetve az ingatlanhasználat sok esetben olyan közel esik a patakmederhez, hogy a fenntartási feladatok nehezebben, vagy csak korlátozottan végezhetők el.
- Zöldhulladék elhelyezése a patakmeder, illetve annak közvetlen környezetében: több helyszínen tapasztalható volt, hogy az ingatlanokból származó levágott növényzetet, ágakat és egyéb zöldhulladékot a lakosok a kerítésen kívül, közvetlenül a patakmeder mellé helyezik ki. Az így elhelyezett zöldhulladék akadályozhatja a fenntartási munkák elvégzését, továbbá a vízfolyásba kerülhet, ezáltal a víz levonulását is akadályozhatja. A képeken a patakmeder jelzett állapota:

- Ismeretlen rendeltetésű kút- vagy csőjellegű létesítmény: A bejárás során egy, a patakmeder közvetlen közelében elhelyezkedő, kör alakú nyílással rendelkező, cső- vagy kútszerű tárgyat is megfigyelhető volt. A képen látható cső rendeltetése, létesítésének körülményei, illetve engedélyezettsége a helyszínen nem volt megállapítható.

A bejárás során tapasztaltak alapján az alábbi teendők megtétele javasolt az Önkormányzat részéről:

- a patak mellett biztosítandó fenntartási sáv szabadon tartásának biztosítása;
- a zöldhulladék és egyéb hulladék patakmederbe, illetve a fenntartási sávba történő kihelyezésének megszüntetése;
- az ingatlanhasználatból eredő, a vízfolyás fenntartását akadályozó körülmények megszüntetése;
- az ismeretlen rendeltetésű, a mellékelt fényképen látható létesítmény helyszíni vizsgálata, rendeltetésének és engedélyezettségének tisztázása.

Szükséges megemlíteni a József A. úti záportározó részeként, egy, a Maros utca- Zsigmondi utcák kereszetezésénél fekvő magán tulajdonú belterületi ingatlannál kialakított „halastó" jellegű létesítmény jogosultságának vizsgálatát/ellenőrzését. Önkormányzati feladat az itt kialakított tulajdonosi műszaki beavatkozás/építés jogszerűségének felülvizsgálata, a fenntartási sáv megszűnésének ellenőrzése, illetve mivel az így megváltoztatott lefolyási viszonyok a védekezést befolyásolhatják, illetve a védekezésben érintettek részéről kiemelten fontos ismerni az adott „naprakész", esetleg megváltozott terepi állapotokat. A képen a jelzett helyszín:

Az előző, 2025. évi Vízkárelhárítási tervben megjelölt feladatok csak kis mértékben lettek megvalósítva, elsősorban a legszükségesebb helyek kijelölésével és megelőző/karbantartó

tevékenységgel, ennek oka a költségforrás hiánya, ezért keresése miatt halasztásra/átütemezésre kerültek. Jelentős műszaki előrelépést jelent az elkövetkező időszakban a 5.3. fejezetben jelzett, szakági tervezővel történt egyeztetések alapján várhatóan 2027. év elejére elkészülő csapadékvíz gazdálkodási terv összeállítása, valamint a tervben javasolt műszaki beavatkozások megvalósítása.

7. SZÖVEGES, TÁBLÁZATOS MELLÉKLETEK

Melléklet száma	Melléklet címe
M-1	Védekezési készültségi fokozat elrendelő határozat
M-2	Védekezési készültségi fokozat megszüntető határozat
M-3	Napi jelentés
M-4	A vízkárelhárítás során foglalkoztatott létszám nyilvántartása
M-5	A vízkárelhárítás során alkalmazott gépek és berendezések nyilvántartása
M-6	A vízkárelhárítás során felhasznált anyagok nyilvántartása
M-7	Összefoglaló jelentés
M-8	Jegyzőkönyv az éves felülvizsgálathoz

Védekezés alatt kitöltendő, vezetendő nyomtatványok

Pécel város vízkár elhárítási terve	Szöveges, táblázatos mellékletek
Védekezési készültségi fokozat elrendelő határozat	**M-1 melléklet**

VÉDEKEZÉSI KÉSZÜLTSÉGI FOKOZAT ELRENDELŐ HATÁROZAT

Pécel városon jelenleg **I. / II. / III. fokú árvíz / belvíz / helyi vízkár készültség áll fenn.** *
Pécel városon jelenleg **nem áll fenn vízkár-elhárítási készültség.** *

Az elmúlt napok hidrometeorológiai viszonyaira és a kialakult helyzetre való tekintettel
2026 ... hónap ....nap 00.00-tól *

I. / II. / III. fokú árvíz / belvíz / helyi vízkár védekezési készültséget rendelek el *
PÉCEL VÁROS.....részére/egészére*

a vizek kártétel elleni védekezés szabályairól szóló 232/1996. (XII.26.) Korm. rendelet 13.§ (1) bekezdése szerinti jogkörömben eljárva.
A védekezés ideje alatt az **Ügyeleti Szolgálat** a Polgármesteri Hivatalban működik.

Címe: 2119 Pécel, Kossuth tér 1.

A védelemvezető .....*.
.....számú mobiltelefonon* és .....e-mail* címen érhető el 0-24 óra között.

Ezen határozat ellen fellebbezésnek helye nincs, ezért ezen határozatot egyszerűsített formában hoztam meg.

Pécel, 2026.....hónap.....nap

.....

[.....]*
védelemvezető

A határozatról értesítést kapnak:
- Közép-Duna-völgyi Vízügyi Igazgatóság (Fax: 06-1-477-3519)
- Pest Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság Gödöllői Kirendeltség (Fax.:06-28/528-701)
- Lakosság

* a megfelelő aláhúzandó/kitöltendő

MEGSZÜNTETŐ HATÁROZAT

A vizek kártételei elleni védekezés szabályairól szóló 232/1996. (XII.26 Korm. rendelet 13.§(1) bekezdése szerint jogkörömben eljárva a **Pécel város** közigazgatási területére vonatkozóan a 2026. ... hónap ....nap 00:00-tól * érvényben lévő **I. / II. / III. fokú árvíz / belvíz / helyi vízkár védekezési** készültséget 2026. . ... hónap ....nap 00:00-tól *

MEGSZÜNTETEM

A megszüntetés indokai:
A vízszint csökkenésére, a kedvezően alakuló hidrológiai helyzetre való tekintettel a védekezési készültség fenntartása nem indokolt.

Ezen határozat ellen fellebbezésnek helye nincs, ezért ezen határozatot egyszerűsített formában hoztam meg.

Pécel, 2026.....hónap.....nap

.....

[.....]*
védelemvezető

A határozatról értesítést kapnak:
- Közép-Duna-völgyi Vízügyi Igazgatóság (Fax: 06-1-477-3519)
- Pest Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság Gödöllői Kirendeltség (Fax.:06-28/528-701)
- Lakosság

* a megfelelő aláhúzandó/kitöltendő

NAPI JELENTÉS

Védekező szervezet	Pécel Város Polgármesteri Hivatal
Tárgynap	2026.00.00.
Vízkárelhárítás	Árvíz/belvíz/helyi vízkár

I. VÉDELMI HELYZET

Elrendelt készültségi fokozat	I/II/III
Elrendelés kezdete	2026.00.00. 00.00

II. VÉDELMI HELYZET ÉRTÉKELÉSE

- Hidrometeorológia jellemzők
- Védelmi szakasz jellemzése
- A védelmi szakaszon végzett tevékenységek
- Elöntött terület nagysága, veszélyeztetett közigazgatási terület

III. IGÉNYBE VETT ERŐFORRÁSOK

A VÍZKÁRELHÁRÍTÁS SORÁN FOGLALKOZTATOTT LÉTSZÁM

Erőforrás	Létszám			
	Műszaki	Fizikai	Egyéb	Összesen
Saját erő				
Külső forrás				
Összesen				

A VÍZKÁRELHÁRÍTÁS SORÁN ALKALMAZOTT GÉPEK ÉS BERENDEZÉSEK

Teherautó (db)	Személyautó (db)	Földmunkagép (db)	Vízi jármű (db)	Szivattyú (db)

Egyéb gépek és berendezések:

A VÍZKÁRELHÁRÍTÁS SORÁN FELHASZNÁLT ANYAGOK

Homokzsák db	Homok m^3	Fólia m^2	Fáklya db	Üzemanyag L

Karó db	Palló m^2	Szűrőszövet m^2	Terméskő m^3	Kavics m^3

Egyéb anyagok:

IV. JELENSÉGEK

- Észlelt jelenség helye, észlelés időpontja

V. BEAVATKOZÁSOK

- Elvégzett beavatkozások (helyszín, típus, eredmény stb.)
- Szivattyú üzemeltetésre vonatkozó adatok (kapacitás, átemelt vízmennyiségek, vízállások, befogadók)

VI. KÖLTSÉGEK

- A védekezés napi becsült költsége (Ft)

VII. EGYEBEK

Pécel, 2026. 00. 00.

.....

[.....]
védelemvezető

Tartalmi és formai javaslatok:

- A jelentés hivatalos iratnak minősül!
- A jelentés rövid, tömör, lényegre törő legyen.
- A jelentés ellenőrzött, felelős illetékesek által adott információkra épüljön.
- A jelentés szakmailag megalapozott, ugyanakkor közérthető legyen, abból következtetéseket lehessen levonni és döntéseket lehessen hozni.
- A jelentés ne tartalmazzon indokolatlanul idegen szavakat, kifejezéseket.
- Lehetőleg írják ki a szervezetek, társaságok neveit
- Az esemény leírása ne a napló kivonata legyen.
- A jelentést a védelemvezető vagy az általa megbízott helyettesítő személy írja alá.
- A napi jelentésben célszerű feltüntetni a VIZIG részéről kirendelt műszaki irányító nevét és esetleges megjegyzéseit.

A VÍZKÁRELHÁRÍTÁS SORÁN FOGLALKOZTATOTT LÉTSZÁM NYILVÁNTARTÁSA

Sor-szám	Dátum	Név	Beosztás	Szolgálati hely	Igazolt munkaóra	Igazoló (név, aláírás)

A VÍZKÁRELHÁRÍTÁS SORÁN ALKALMAZOTT GÉPEK ÉS BERENDEZÉSEK NYILVÁNTARTÁSA

Sor-szám	Az igénybevétel ideje (dátum-idő, tól-ig)		Azonosító (nyilvántartási szám, gyári szám, rendszám)	Az igénybevétel jogcíme	Az igénybevétel helyszíne	Leigazolt használat (óra, km, stb.)	Igazoló (név, aláírás)

A VÍZKÁRELHÁRÍTÁS SORÁN FELHASZNÁLT ANYAGOK NYILVÁNTARTÁSA

Sor-szám	A felhasznált anyag	Mennyi-sége	M.e. (db, m3)	A felhasználás helye	A felhasználás ideje (dátum, idő)	Igazoló (név, aláírás)

ÖSSZEFOGLALÓ JELENTÉS

Védekező szervezet	[...]
Időtartam	2026.00.00.- 2023.00.00.
Vízkárelhárítás	Árvíz/belvíz/helyi vízkár

I. KÉSZÜLTSÉGI ADATOK

Elrendelt készültségi fokozatok	I/II/III
Elrendelés időtartama, kronológiája	2026.00.00. 00.00

II. VÍZKÁRELHÁRÍTÁSI TEVÉKENYSÉG BEMUTATÁSA

- Hidrometeorológiai helyzetkép értékelése, tapasztalatok
- Jellemző vízállások, esemény lefolyása
- Tetőző vízállások és vízszintrögzítés eredményeinek összefoglalása (ha volt)
- Felkészülés rövid leírása
- Védekezési munkák időrendben
- Veszélyeztetett közigazgatási terület, elöntött terület nagysága
- Mentési-kiürítési munkák
- Védművekben és létesítményekben keletkezett károk, helyreállítási igények

III. IGÉNYBE VETT ERŐFORRÁSOK (összesen)

A VÍZKÁRELHÁRÍTÁS SORÁN FOGLALKOZTATOTT LÉTSZÁM

Erőforrás	Létszám			
	Műszaki	Fizikai	Egyéb	Összesen
Saját erő				
Külső forrás				
Összesen				

A VÍZKÁRELHÁRÍTÁS SORÁN ALKALMAZOTT GÉPEK ÉS BERENDEZÉSEK

Teherautó (db)	Személyautó (db)	Földmunkagép (db)	Vízi jármű (db)	Szivattyú (db)

Egyéb gépek és berendezések:

A VÍZKÁRELHÁRÍTÁS SORÁN FELHASZNÁLT ANYAGOK

Homokzsák db	Homok m^3	Fólia m^2	Fáklya db	Üzemanyag L

Karó db	Palló m^2	Szűrőszövet m^2	Terméskő m^3	Kavics m^3

Egyéb anyagok:

IV. JELENSÉGEK ÉS BEAVATKOZÁSOK

- Észlelt jelenség helye, észlelés időtartama, fejlődéstörténete
- Elvégzett beavatkozások (helyszín, típus, eredmény stb.)
- Szivattyúzási munkák bemutatása
- Belvízzel/fakadóvízzel/szivárgó vízzel elöntött területek térképi lehatárolása

V. KÖLTSÉGEK

- A védekezés becsült költsége (Ft)

VI. ÖSSZEFOGLALÓ ÉRTÉKELÉS

- Esemény értékelése, jelenségek és beavatkozások
- Ideiglenes és állandó védművek értékelése, védelmi szakasz összefoglaló jellemzése
- Kommunikáció a készültség során
- Társszervezetekkel történő együttműködés során szerzett tapasztalatok, javaslatok
- Védekezési tapasztalatok, levont következtetések
- Fejlesztési javaslatok

Pécel, 2026. 00. 00.

.....

[...]

védelemvezető

JEGYZŐKÖNYV A TELEPÜLÉS VÍZKÁR-ELHÁRÍTÁSI VÉDKÉPESSÉGÉNEK ÉVES FELÜLVIZSGÁLATÁHOZ

Készült: Pécel város Polgármesteri Hivatalában, 2026.00.00-é(á)n

Tárgy: Pécel város Önkormányzata vízkár-elhárítási védképességének 2026. évi felülvizsgálata.

Jelen vannak:

Ssz.	Név/ Aláírás	Szervezet/ Cím	Beosztás/ telefonszám

I. TELEPÜLÉSI VÍZKÁR-ELHÁRÍTÁSI TERV

Vízkár-elhárítási terv legutóbbi aktualizálásának időpontja	2025
Települési vízkár-elhárítási szervezeti beosztás aktualizálásának időpontja	2026

Szöveges értékelés:

.....

.....

.....

II. ÖNKORMÁNYZATI KEZELÉSBEN LÉVŐ CSAPADÉKVÍZ ELVEZETŐ LÉTESÍTMÉNYEK ÁLLAPOTA

	Csapadékvíz elvezető létesítmények					
	Hossz (m)	Állapota (jó, megfelelő, felújítandó, változó)	Kaszáltság (%)	Feliszapoló-dottság (tól-ig) (cm)	Db/ térfogat	Kiépített-ség* (%)
Zárt csatorna (nem áteresz):			-		-	-
Nyílt hagyományos lapburkolattal rendelkező csatorna			-		-	
Nyílt, korszerű előregyártott beton vagy vasbeton elemmel burkolt csatorna:						
Nyílt földmedrű csatorna:					-	
Folyóka:			-		-	
Szikkasztó árok:		-			-	
Csatorna mindösszesen:			-	-	-	
Záportározó:	-		-			-
Szivattyúállás:	-		-	-		

* Kiépítettség = (meglévő vízelvezető létesítmények hossza / szükséges vízelvezető létesítmények hossza) * 100

Szöveges értékelés:

.....

.....

III. ÖNKORMÁNYZATI KEZELÉSBEN LÉVŐ VÉDELMI LÉTESÍTMÉNYEK ÁLLAPOTA

Önkormányzat kezelésében lévő, bel- és külterületen található védelmi művek, műtárgyak:

Töltés (depónia) hossza (km)	
Töltések kaszáltsága a hossz %-ában	
Kaszálások száma (alkalom)	
Műtárgyak állapota (jó, rossz, megfelelő, felújítandó)	

Szöveges értékelés:

.....

.....

IV. VÉDELMI ANYAGOK, ESZKÖZÖK, FELSZERELÉSEK, GÉPEK

Ssz.	Védelmi anyag megnevezése	M.e.	Mennyiség	Állapot
1.	Homokzsák	db		
2.	Homok	m^3		
3.	Fólia	m^2		
Ssz.	**Védelmi eszköz megnevezése**	**M.e.**	**Mennyiség**	**Állapot**
1.	Lapát	db		
2.	Talicska	db		
3.				

V. A VÉDKÉPESSÉG HIÁNYOSSÁGAINAK MEGSZÜNTETÉSE

A védképesség helyreállítása/hiányossága érdekében elvégzett/hátralévő feladatok:

.....

.....

VI. FEJLESZTÉSI JAVASLATOK

A védképesség növelése érdekében szükséges javaslatok:

.....

.....

8. SEGÉDLETEK

SEGÉDLETEK TARTALOMJEGYZÉKE

Segédlet száma	Segédlet címe
S-01	Az állami vízkárelhárítás irányítás rendszere és a résztvevők elérhetőségei
S-02	Az önkormányzati védelmi szervezeti beosztás
S-03	Települési vízkár-elhárítási szervezet felépítése
S-04	A vízkárelhárításhoz igénybe vehető erőforrások adatai és beszerzési lehetőségei
S-05	A védelmi napló vezetésének általános szabályai
S-06	Ellenőrző lista a védelemvezető részére
S-07	Vízrajzi adatszolgáltatók elérhetőségei
S-08	Infrastruktúra üzemeltetők elérhetőségei
S-09	A vízkárelhárítással összefüggő jogszabályok jegyzéke

KATASZTRÓFAVÉDELMI KOORDINÁCIÓS KORMÁNYBIZOTTSÁG

Katasztrófaveszély vagy veszélyhelyzet kihirdetése esetén a védekezés országos irányítását a KKB az OMIT útján látja el. A KKB állandó szerv, évente legalább két alkalommal ülésezik.

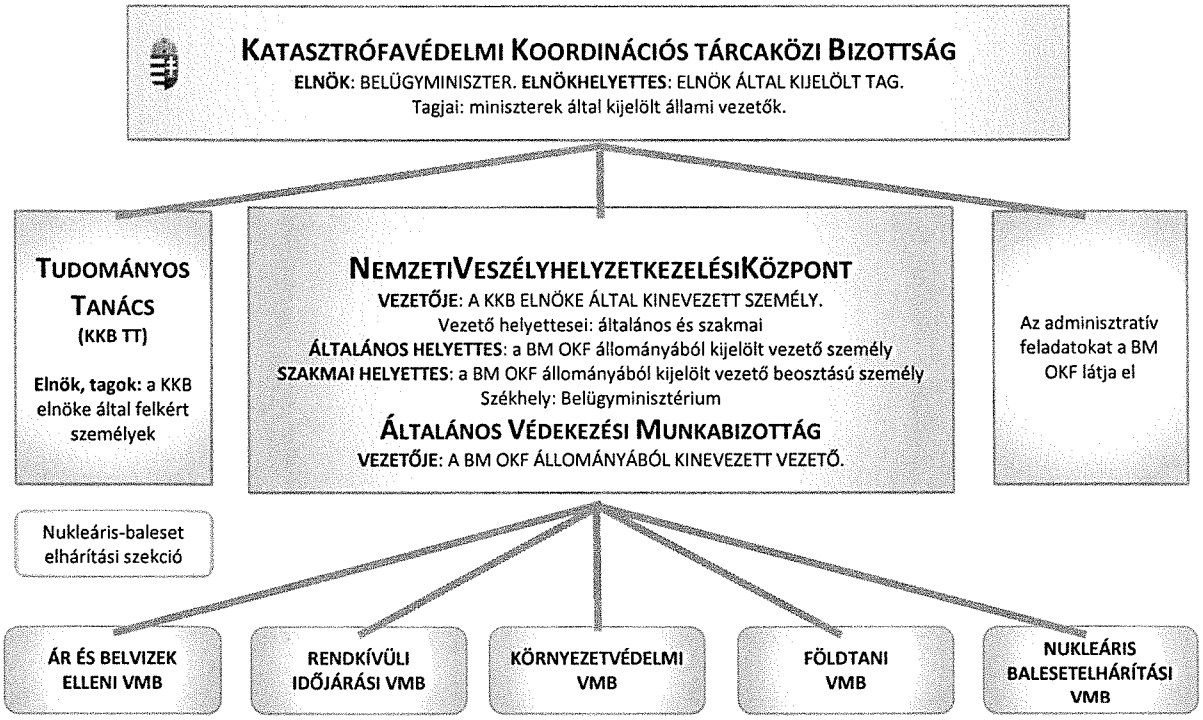

Összesen 14 felelősségi körrel rendelkező védekezési munkabizottság

A VÉDELMI IGAZGATÁS RENDSZERE

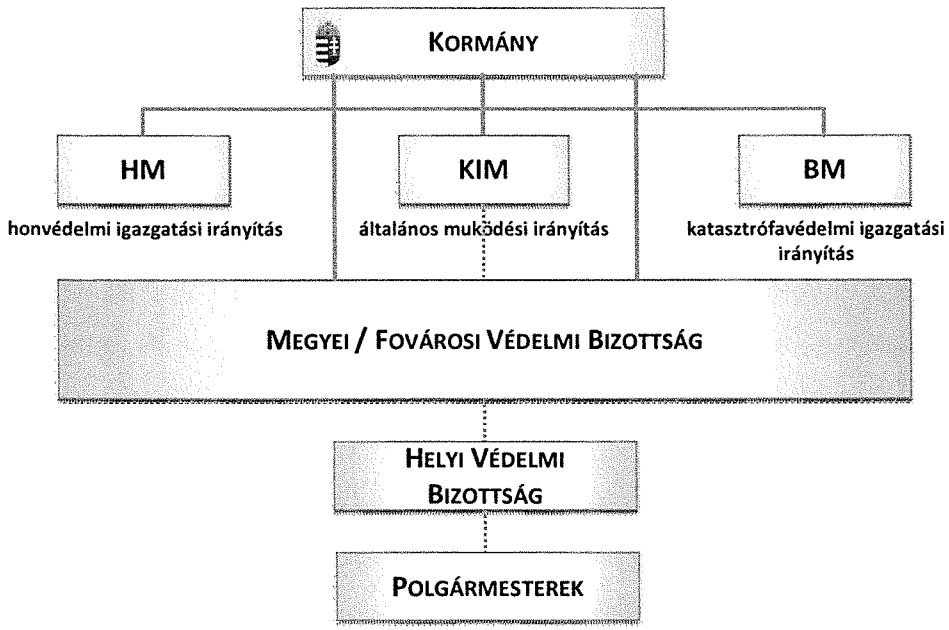

A MEGYEI VÉDELMI BIZOTTSÁG SZERVEZETI FELÉPÍTÉSE

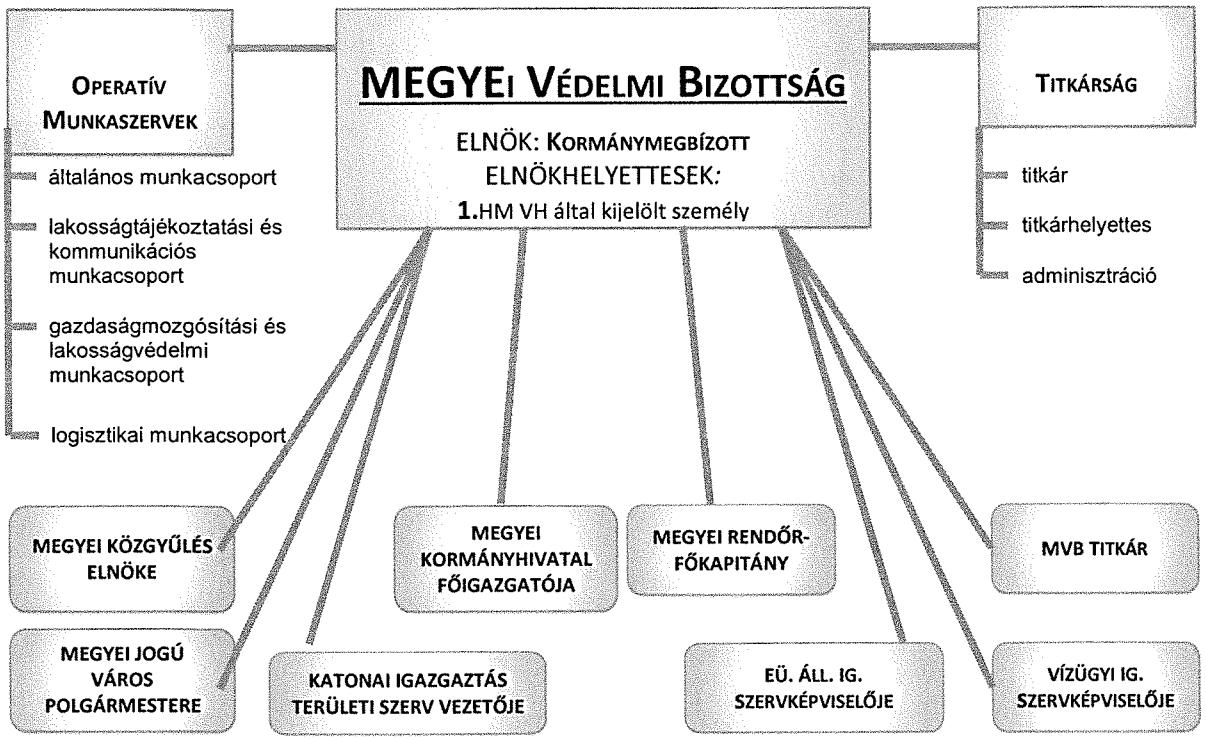

A HELYI VÉDELMI BIZOTTSÁG SZERVEZETI FELÉPÍTÉSE

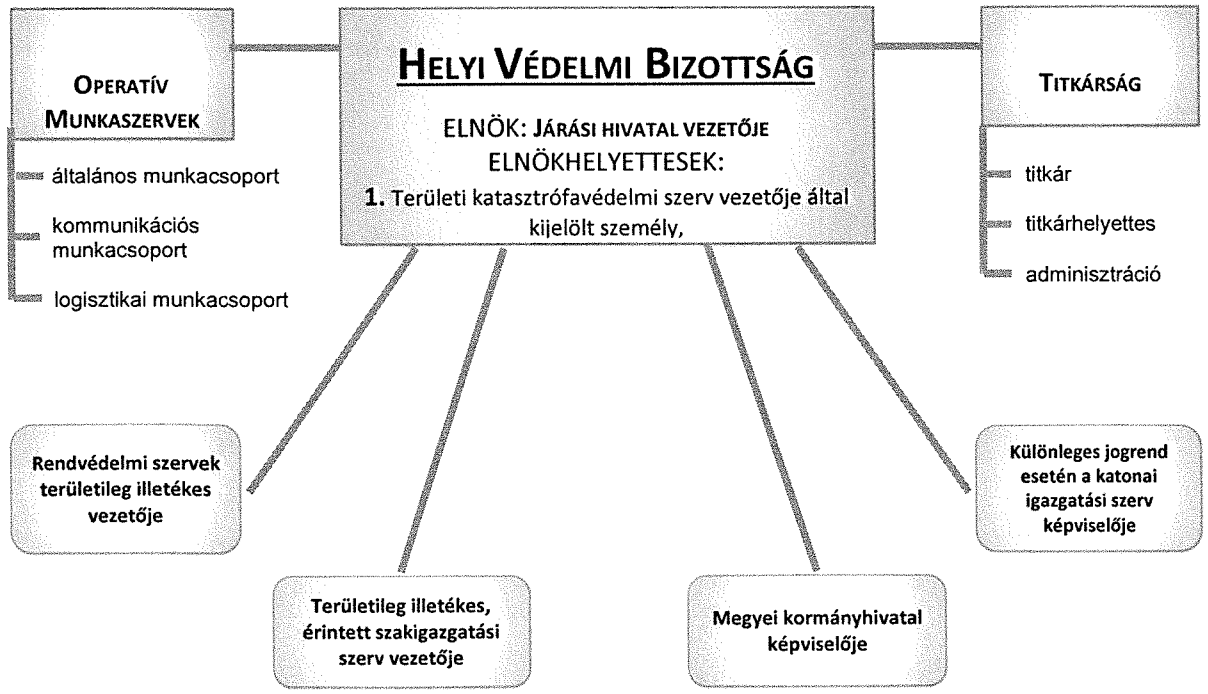

A VÍZKÁRELHÁRÍTÁS IRÁNYÍTÁSI RENDSZERÉBEN RÉSZVEVŐK ELÉRHETŐSÉGEI

A Közép-Duna-völgyi Vízügyi Igazgatóság vízkár-elhárítási szervezeti felépítése, elérhetőségei

Védelemvezető	
Név	**Mészáros László igazgató**
Telefonszám	06 (1) 477-3500, 06-30 436-8843
E-mail cím	titkarsag@kdvvizig.hu, arviz@kdvvizig.hu
Székhely	1088 Budapest, Rákóczi út 41.
	Védelemvezető-helyettes
Név	**Őrsi János**
Telefonszám	06 (1) 477-3500, 06-30/749-9416
E-mail cím	titkarsag@kdvvizig.hu, arviz@kdvvizig.hu
Székhely	1088apest, Rákóczi út 41.
	Budapesti Szakaszmérnökség, törzsvezető
Név	**Herbai Ádám**
Telefonszám	+36 30 358 9233, +36 1 276 99 44,
E-mail cím	budapest@kdvvizig.hu
Székhely	1097 Budapest, Táblás u. 36-38. D épület
	Budapesti Szakaszmérnökség, törzsvezető-helyettes
Név	**Bene Barbara**
Telefonszám	06-30/297-5460
E-mail cím	budapest@kdvvizig.hu
Székhely	1097 Budapest, Táblás u. 36-38. D épület
	Vízkár-elhárítási ügyelet
Telefonszám	06 1 477 03500
Mobil	06 30 708 6064
Munkaidőn túli tel.	06 30 334 1909
Székhely	1097 Budapest, Táblás u. 36-38. D épület

Pest Megyei Védelmi Bizottság elérhetőségei

Megyei Védelmi Bizottság elnöke	
Név	**Dr. Fehér Edina igazgató**
Telefonszám	
E-mail cím	hivatal@pest.gov.hu
Székhely	1052 Budapest V. kerület Városház utca 7.
Megyei Védelmi Bizottság katasztrófavédelmi elnökhelyettese	
Név	**Branyiczky Márk tűzoltó dandártábornok, igazgató**
Telefonszám	+36 1/469-41-05
E-mail cím	pest.mki@katved.gov.hu
Székhely	PMKI 1149 Budapest Mogyoródi u. 43.
Megyei Védelmi Bizottság honvédelmi elnökhelyettese	
Név	HM Védelmi Hivatal főigazgatója vagy az általa megbízott személy
Telefonszám	-
E-mail cím	-
Székhely	-
Megyei Védelmi Bizottság titkára	
Név	**Lisztes István tűzoltó alezredes**
Telefonszám	+36 1 233 6982; +36 20 245 2670
E-mail cím	pmvb@pmkh.hu
Székhely	1149 Budapest, Városház u. 7.
Megyei Védelmi Bizottság titkárhelyettese	
Név	**Vitár Zsolt alez.**
Telefonszám	+36 1 233 6982, +36 30 444 3389
E-mail cím	pmvb@pmkh.hu
Székhely	1149 Budapest, Városház u. 7.
Megyei Védelmi Bizottság titkársága	
Telefonszám	+36 1 233 6982
E-mail cím	pmvb@pmkh.hu
Székhely	1052 Budapest, Városház u. 7.

Gödöllői Járási Hivatal Helyi Védelmi Bizottság elérhetősége

Vezetője	
Név	**Dr. Tordai Istvánné Dr. Galántai Éva**
Telefonszám	+36 28/512-440
E-mail cím	godollo@pest.gov.hu
Székhely	2100 Gödöllő, Kotlán Sándor u. 3.

Pest Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság elérhetőségei

Igazgató	
Név	**Branyiczky Márk tűzoltó ezredes, igazgató**
Telefonszám	+36 1/469-4105
E-mail cím	pest.mki@katved.gov.hu
Székhely	1149 Budapest Mogyoródi u. 43.
	Igazgatóhelyettes
Név	**Juhász Károly tű. alezredes, mb. igazgatóhelyettes**
Telefonszám	+36 1/469-4105
E-mail cím	pest.mki@katved.gov.hu
Székhely	1149 Budapest Mogyoródi u. 43.
	Polgári Védelmi Főfelügyelő
Név	**Molnár Mihály tű. alezredes, mb. polári védelmi főfelügyelő**
Telefonszám	+36 1/469-4105
E-mail cím	pest.mki@katved.gov.hu, denes.ivanics@katved.gov.hu
Székhely	1149 Budapest Mogyoródi u. 43.
	Megyei Főügyelet (24 órás)
Telefonszám	105, +36 1/469-4105
E-mail cím	pest.muveletiranyitas@katved.gov.hu; pest.ugyelet@katved.gov.hu
Székhely	1149 Budapest Mogyoródi u. 43.

Pest Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság

Gödöllői Katasztrófavédelmi Kirendeltség (KVK) elérhetősége

Kirendeltség vezetője	
Név	Kristóf Sándor tű.alez., mb. gödöllői kirendeltség vezető
Telefonszám	28/528-700
E-mail cím	godollo.kk@katved.gov.hu
Székhely	2100 Gödöllő, Szabadság u. 28.
	Polgári Védelmi Felügyelő
Név	**Zimányi Norbert**
Telefonszám	+36 28/529-100
E-mail cím	zimanyi.norbert@godollo.hu
Székhely	2100 Gödöllő, Szabadság tér 7.

Pest Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság

Gödöllő Hivatásos Tűzoltó-parancsnokság (HTP) elérhetősége

Tűzoltó Parancsnok	
Név	**Szigeti Róbert alezredes**
Telefonszám	06-28/528-700
E-mail cím	godollo.ht@katved.gov.hu
Székhely	2100 Gödöllő, Szabadság út 28.
helyettes	Usztics Máté tű. főtörzsőrmester
	Katasztrófavédelmi elnökhelyettes
Név	**Kristóf Sándor Zoltán tű. alezredes**
Telefonszám	+36 28/528-700
E-mail cím	godollo.kk@katved.gov.hu
Székhely	2100 Gödöllő, Szabadság út 28.
	Ügyelet
Telefonszám	godollo.kk@katved.gov.hu
E-mail cím	2100 Gödöllő, Szabadság út 28.
Székhely	2100 Gödöllő, Szabadság út 28.

A Pest Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság igazgatója által a településre kijelölt katasztrófavédelmi helyszíni műveletirányító

Helyszíni műveleti irányító 1.	
Név	**nincs adat**
Telefonszám	
	Helyszíni műveleti irányító 2.
Név	**Nincs adat**
Telefonszám	

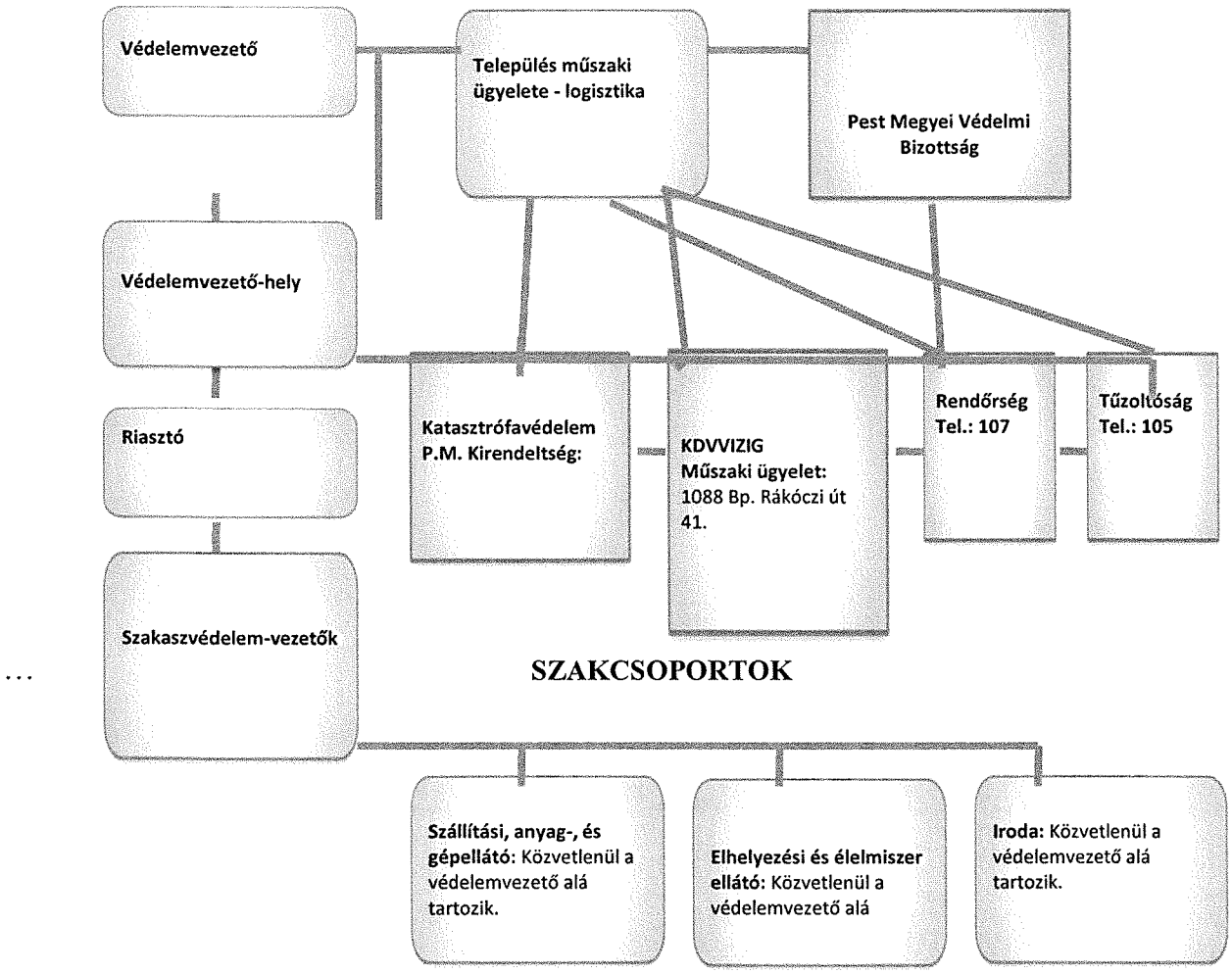
Védelemvezető
Település műszaki ügyelete - logisztika
Pest Megyei Védelmi Bizottság
Védelemvezető-hely
Riasztó
Katasztrófavédelem P.M. Kirendeltség:
KDVVIZIG Műszaki ügyelet: 1088 Bp. Rákóczi út 41.
Rendőrség Tel.: 107
Tűzoltóság Tel.: 105
Szakaszvédelem-vezetők
SZAKCSOPORTOK
Szállítási, anyag-, és gépellátó: Közvetlenül a védelemvezető alá tartozik.
Elhelyezési és élelmiszer ellátó: Közvetlenül a védelemvezető alá
Iroda: Közvetlenül a védelemvezető alá tartozik.

A VÍZKÁRELHÁRÍTÁSHOZ IGÉNYBE VEHETŐERŐFORRÁSOK ADATAI ÉS BESZERZÉSI LEHETŐSÉGEI

I. Anyagok (homok, homokzsák, mezőgazdasági fólia stb.)

Anyag	**Mennyiség**	**Beszerzési hely**	**Címe**	**Tel/Fax/Mobil**
homok, homokzsák	100 m^3 1000 db	Platina Kereskedelmi Kft. raktáron, Pécel Üzemeltető Kft.	Pécel, Topolya út 4. és Rét út 6/b Pécel, Kossuth út 18.	06-70/411-7411, 28/547-615 06-20/610-2586
fólia	2000 m^2	Platina Kereskedelmi Kft. Kosztin Kft. Csorba Imre Tüzép	Pécel, Topolya út 4. és Rét út 6/b Pécel, Pesti út 38. Pécel, Széchenyi út 50.	06-70/411-7411, 28/547-615 06-70/532-7440 06-20/965-8597

II. Eszközök (lapát, fáklya stb.)

Eszköz	**Mennyiség**	**Beszerzési hely**	**Címe**	**Tel/Fax/Mobil**
ásó, lapát, csákány	10-10-10 db	Pécel Üzemeltető Kft., ügyvezető	Pécel, Kossuth út 18.	06-20/610-2586, 28/662-089, ugyvezeto@pecel.hu

III. Gépek (szivattyú, áramfejlesztő stb.)

Gép	**Beszerzési hely**	**Címe**	**Tel/Fax/Mobil**	**Email**
AEG Air compressor 550 kompresszor	Pécel Üzemeltető Kft., ügyvezető	Pécel, Kossuth út 18	06-20/615-7550, 28/662-089	ugyvezeto@pecelkft.hu
Honda AKS-250 PW aggregátor	ua.	ua.	ua.	ua.
Heron Pated 5500W aggregátor	ua.	ua.	ua.	ua.

Acqar AKS-250 PW búvár szivattyú	ua.	ua.	ua.	ua.
Atlas Copco bontókalapács	ua.	ua.	ua.	ua.
Honda aszfaltvágó	ua.	ua.	ua.	ua.
Honda Samac VBZ64 döngölőbéka	ua.	ua.	ua.	ua.
Honda JPC100 lapvibrátor	ua.	ua.	ua.	ua.

IV. Földmunkagépek

Földmunkagép			**Tulajdonos**			
Megnevezése	**Kapacitás (m^3/óra)**	**Szerelék**	**Neve**	**Címe**	**Tel/Fax/Mobil**	**Email**
Landini E 5-100H, MTZ 090 traktor			Pécel Üzemeltető Kft., ügyvezető	Pécel, Kossuth út 18.	06-20/610-2586, 28/662-089	ugyvezeto@pecelkft.hu
JCB 3CX homlokrakodó			Pécel Üzemeltető Kft., ügyvezető	Pécel, Kossuth út 18.	06-20/615-7550, 28/662-089	ugyvezeto@pecelkft.hu
Belle Bobcat			Pécel Üzemeltető Kft., ügyvezető	Pécel, Kossuth út 18.	06-20/615-7550, 28/662-089	ugyvezeto@pecelkft.hu

V. Tehergépjárművek

Tehergépjármű			Tulajdonos			
Megnevezése	**Platóméret (m*m)**	**Teherbírás (t)**	**Neve**	**Címe**	**Tel/Fax/Mobil**	**Email**
Fiat Ducato 230 L 2.8 JTD		3,5	Pécel Üzemeltető Kft., ügyvezető	Pécel, Kossuth út 18.	06-20/610-2586, 28/662-089	ugyvezeto@pecelkft.hu
Iveco 35J12 35C12D		3,5	Pécel Üzemeltető Kft.,	Pécel, Kossuth út 18.	06-20/610-2586, 28/662-089	ugyvezeto@pecelkft.hu
Iveco Eurocargo 75E 14		7,5	u.a.	Pécel, Kossuth út 18.	06-20/610-2586, 28/662-089	ugyvezeto@pecelkft.hu
Iveco Daily		3,5	u.a.	Pécel, Kossuth út 18.	06-20/610-2586, 28/662-089	ugyvezeto@pecelkft.hu
Iveco Daily 35S11		3,5	u.a.	Pécel, Kossuth út 18.	06-20/610-2586, 28/662-089	ugyvezeto@pecelkft.hu

VI. Személyszállító gépjárművek

Személyszállító gépjármű			Tulajdonos			
Megnevezése	**Szállítható személyek száma (fő)**	**Terepjáró igen/nem**	**Neve**	**Címe**	**Tel/Fax/Mobil**	**Email**
Mazda B2000	5	igen	Pécel Üzemelető Kft.	Pécel, Kossuth út 18.	06-20/610-2586	ugyvezeto@pecelkft.hu

A VÉDELMI NAPLÓ VEZETÉSÉNEK ÁLTALÁNOS SZABÁLYAI

A védelmi napló a helyi védekezési tevékenységről készült egyetlen olyan okmány, amely az ellenőrzés, a műszaki-gazdasági elszámolás alapja, ezért feltétlen gondos vezetést kíván.

1. Védelmi napló vezetését a védekezési fokozat elrendelése után azonnal meg kell kezdeni, majd folyamatosan kell vezetni, a megtett intézkedéseket azonnal be kell jegyezni.
2. A naplóbejegyzéseket időrendi sorrendben, a dátum és az idő percnyi pontosságú megjelölésével, a bejegyző aláírásával kell megtenni.
3. Bejelentés esetén rögzíteni kell:
   - a bejelentés időpontját
   - a bejelentő nevét, telefonszámát és későbbi elérési lehetőségét
   - a bejelentés pontos tartalmát
   - a szóban forgó esemény, jelenség helyét
   - és ha van a veszélyeztetett javakat
4. Intézkedés esetén rögzíteni kell:
   - az intézkedés időpontját
   - a hívott személy nevét, telefonszámát és későbbi elérésének lehetőségét
   - a lefolytatott beszélgetés tartalmát
   - a kapott vagy adott utasításokat
5. Többek közt naponta bejegyzendő:
   - az elvégzett védekezési munka,
   - a felhasznált anyagok, igénybe vett eszközök mennyisége,
   - a védekezésben résztvevők létszáma,
   - alkalmazott technika,
   - keletkezett károk,
   - az ügyelet átadás-átvétele,
   - a társszervektől kapott, illetve a részükre adott tájékoztatások, intézkedések.
4. A védelmi naplóba csak a védelemvezető és az ügyeleti szolgálat tagjai tehetnek bejegyzést.
5. A védelmi naplót a ügyeleti szolgálat irodájában kell tartani úgy, hogy a védekezés ideje alatt betekintés és bejegyzés céljából bármikor hozzáférhető legyen.
6. A vízkárelhárítás eseményeiről, helyszíneiről célszerű fénykép dokumentációt készíteni a fénykép készítése időpontjának feltüntetésével.
7. Legyen összhangban a vis maior bejelentésekhez kapcsolódó irat dokumentációval.
8. A védelmi naplót számozott oldalakkal folyamatosan kell vezetni, lehetőleg minél gyakrabban digitalizálni szkenneléssel.
9. A naplóba időrendi sorrend szerint be kell ragasztani:
   - faxküldeményeket,

   E-mail küldeményeket

ELLENŐRZŐ LISTA A VÉDELEMVEZETŐ RÉSZÉRE

A védelemvezető feladatai a védekezésre való felkészülés időszakában	✓
Figyelemmel kíséri a várható rendkívüli meteorológiai helyzetre kiadott riasztásokat, valamint a VIZIG által készített hidrometeorológiai tájékoztatókat.	
A vízvisszatartó depóniák és beavatkozási helyek kaszálása a jelenségek megfigyelhetősége és a beavatkozások végrehajthatósága érdekében	
A beavatkozási helyeket, depóniákat megközelítő utak járhatóságának felülvizsgálata	
Műtárgyak felülvizsgálata	
Védelmi eszközök, anyagok, gépek felülvizsgálata	
A kommunikáció módjának megszervezése	
A védelmi szervezet értesítése, felkészülés az esetleges védekezésre	
Vízkár-elhárítási terv, annak éves felülvizsgálatainak és más felkészülési tervek áttekintése	

A védelemvezető feladata a védekezési időszakban	✓
Tájékozódik az előre jelzett tetőző vízszintekről, a várható vízkár eseményekről, és a várható elöntésekről (VIZIG Vízkár-elhárítási Ügyelete, Katasztrófavédelmi Igazgatóság).	
Elrendeli a védekezési készültséget, értesítést küld a releváns intézményeknek, valamint tájékoztatja a lakosságot	
A készültség elrendelését követően azonnal intézkedik a védelmi napló vezetéséről	
Gondoskodik a védekezéshez szükséges munkaerő mozgósításáról, beosztás készítéséről. Az település vízkár-elhárítási szervezetét mozgósítja.	
Gondoskodik a védekezésben résztvevők foglalkoztatásáról, munkájának irányításáról. A munka megkezdése előtt gondoskodik a védekezésben résztvevők tűz-, munka- és balesetvédelmi oktatása megtartásáról, és dokumentálja azt	
Kapcsolatfelvétel környező szomszédos Önkormányzatokkal, szerződött partnerekkel	
Kommunikációs csatornák üzembe helyezése, ellenőrzése	
Helyi vízállás észlelés megszervezése, esetleg ideiglenes mércék kihelyezése	
Felvonulási területek kijelölése és biztosítása	
A védelmi helyzet, az előrejelzés alapján módosítja a védekezési készültség fokozatát	

Azonnali beavatkozást igénylő problémák elhárításáról intézkedés, például: o töltéskoronák és megközelítő utak kátyúzása, utak és rakodóterek hómentesítése o műtárgyak elzárószerkezeteinek hó- és jégmentesítése, működtetéshez szükséges eszközök kiszállítása (pl. lakatkulcsok) o eltömődött, feliszapolódott mederszakaszok soron kívüli tisztítása o töltések és műtárgyak környezetének kaszálása szükség szerint jelenségek megfigyelése érdekében	
Gondoskodik a lakosság folyamatos tájékoztatásáról	
Gondoskodik a védekezés irányító- és őrszemélyzetének megkülönböztető jellel (karszalag, jelvény, kitűző), a járművek, és a földmunkagépek „VÍZKÁRELHÁRÍTÁS" feliratú táblával való ellátásáról	
Gondoskodik a védekezéshez szükséges anyag, eszköz, felszerelés és gép szükség szerinti utánpótlásáról	
Gondoskodik a védekezési költségek elszámolásához szükséges adatok, elsősorban a védekezésnél dolgozók munkájának, a védekezéshez igénybe vett gépek, felszerelések és anyagok felhasználásának folyamatos nyilvántartásáról	
Gondoskodik a vizek lehetséges legkisebb kártétellel történő levezetéséhez szükséges műszaki intézkedés elrendeléséről, végrehajtásáról és ellenőrzéséről	
Gondoskodik a mentesített területre betört vizek elszigeteléséről, a víznek a mederbe történő visszavezetéséről és az ezzel összefüggő munkák elvégzéséről	
Gondoskodik a védőművek állapotának állandó megfigyeléséről, káros jelenségek esetén a szükséges beavatkozások megtételéről, a műtárgyak jegesedésének megakadályozásáról	
Az elrendelt védekezési fokozatban reggel 07.00 óráig napi jelentést készít és küld a VIZIG Vízkár-elhárítási Ügyeletének	
Fényképfelvételekkel (lehetőség szerint az időpont rögzítésével) dokumentálja az esetleges károkat és a védekezési mozzanatokat a beavatkozások helyszínein	
A védekezéshez a védelemvezető részére nyújtott segítség igénylése a VIZIG-től (szakértője műszaki szakirányítást végez)	
Tartós védekezés esetén gondoskodik legalább tíz naponkénti költségbecslés elkészítéséről és a védekezési költségfedezetének igényléséről	
Szükség esetén kezdeményezheti a polgári védelmi szervezet mozgósítását	
A vízkárelhárítás feladatait a szomszédos önkormányzatokkal, a VIZIG-el és a Katasztrófavédelmi Kirendeltséggel rendszeres kapcsolatot tartva kell ellátnia	
A vízállások leolvastatása, feljegyzése a meglévő vagy ideiglenes vízmércéken, és ezen adatok igény szerinti továbbítása	
Ha az elvezetendő vízmennyiség meghaladja a levezető csatornahálózat vízelvezető (emésztő) képességét, a vízelvezetés sorrendiségének megállapítása a mentesítendő területek figyelembevételével	
A védekezés befejezésekor a védekezési készültséget megszünteti, a védekezés alatt keletkezett dokumentumokat összegyűjti	

A védelemvezető feladata a védekezés megszüntetését követő időszakban	✓
Ha kitelepítés történt a védekezés során, megszervezi a visszatelepítést	
Gondoskodik az ideiglenes védművek elbontásáról	
Gondoskodik a védekezés után elbontott, és hulladékká váló anyagok besorolás szerinti ártalmatlanításáról. Ennek megítéléséhez - szükség szerint - igénybe veszi a Környezetvédelmi Természetvédelmi Felügyelőség és az ÁNTSZ segítségét	
Szükség szerint megszervezi a kármentesítést	
Intézkedik a védelmi költségek elszámolásáról	
Gondoskodik a védvonalak eredeti állapot szerinti helyreállításáról	
Intézkedik a beavatkozási helyek, tetőző vízszintek, elöntési határvonalak rögzítéséről (geodézia, fényképfelvétel), valamint dokumentálásáról	
Intézkedik a védekezésnél használt eszközök, gépek karbantartásáról	
Intézkedik az elhasználódott védelmi anyagoknak az előírt mennyiségre kiegészítéséről	
A települési védelmi szervezettel kiértékeli a védekezést, a tapasztalatokat összefoglaló jelentésben összegzi és megküldi a felülvizsgálatra jogosult szerv részére	
Gondoskodik a vízkár-elhárítási terv aktualizálásáról (fényképfelvételek, védekezési tapasztalatok stb.).	
Összefoglaló jelentés készítése képviselőtestület felé készültség lezárása után 15 napon belül	
Összefoglaló jelentés elfogadtatása képviselőtestülettel és megküldése a VIZIG részére készültség lezárása után 30 napon belül	
Összefoglaló jelentés csatolása a védelmi tervcsomaghoz, védekezés dokumentumainak archiválása	

VÍZRAJZI ADATSZOLGÁLTATÓK ELÉRHETŐSÉGE (2025.)

Szervezet	Rendelkezésre álló adatok	Adatok elérhetősége
Közép-Duna-völgyi Vízügyi Igazgatóság	Operatív vízállások és csapadékok (távmért, illetve észlelt adatok) Vízmérce alapinformációk	www.kdvvizig.hu
	Hidrometeorológiai összefoglaló tájékoztató és előrejelzés	http://www.kdvvizig.hu/index.php/vizrajz/havi-hidromet-tajekoztato/
Országos Meteorológiai Szolgálat (OMSZ)	Az OMSZ rövid-és középtávú előrejelzései, veszélyességi szintek nyomon követése	http://www.met.hu/idojaras/veszelyjelzes/riasztas/
	Meteorológiai információk országos szinten	http://www.met.hu/idojaras/
Országos Vízügyi Főigazgatóság (OVF)	Operatív vízállások országos szinten, elrendelt készültségi fokozatok nyomos követése, vízmérce alapinformációk	www.vizugy.hu
Országos Vízjelző Szolgálat (OVSZ)	Országos folyók, tavak vízgyűjtőjének meteorológiai előrejelzései és hidrológiai előrejelzései grafikus és táblázatos formában	www.hydroinfo.hu
Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság	Rendkívüli események	http://www.katasztrofavedelem.hu/

INFRASTRUKTÚRAÜZEMELTETŐK ELÉRHETŐSÉGEI

1. Közmű üzemeltetők

Víz- és szennyvíz szolgáltatás	DPMV Zrt., Dél-Pest Megyei Víziközmű Szolgáltató Zrt., 2360 Gyál, Kőrösi út 190., +36 29/340-010, info@dpmv.hu
Gáz- és villamos energia szolg.	MVM Next Energiakereskedelmi Zrt., MVM Next Zrt., 1439 Budapest, Pf. 700, ugyfelszolgalat@mvm.hu
Közvilágítás	Pálfi Vill Kft., +36 20/542-6808 pecelkozvilagitasjavitas@gmail.com

2. Hulladékkezelők

Szakág	hulladékszállítás
Szolgáltató neve	MOHU Budapest Zrt.
Szolgáltató rövid neve	
Központi címe	1081 Budapest, Alföldi u. 7.
Központi telefonszáma	+36 1 776 77777
E-mail címe	info@mohubudapest.hu
Szakág	nem közműves szennyvízszállítás (szippantás)
Szolgáltató neve	Dél-Pest Megyei Víziközmű Zrt. (DPMV Zrt.) Péceli üzemegysége
Központi címe	2119 Pécel, Piactér (Baross u. 5/b)
Központi telefonszáma	+36 28 452 020, hibabejelentés (0-24): +36 29 340 010
E-mail címe	info@dpmv.hu

3. Közlekedési infrastruktúra

Szakág	helyközi autóbusz
Tevékenység	BKV 169E, BKV 956
Szolgáltató neve	Budapesti Közlekedési Központ
Szolgáltató rövid neve	BKK
Központi címe	1240 Budapest, Pf. 200
Központi telefonszáma	+36 1/255-255 ügyfélszolgálat
E-mail címe	bkk@bkk.hu

Szakág	Pécel helyi autóbusz
Tevékenység	
Szolgáltató neve	Hamsza Hajózási és Kereskedelmi Kft
Központi címe	6000 Kecskemét, Jókai utca 40. földszint 2.

Központi telefonszáma	06 20/5742754
E-mail címe	hamszakft@gmail.com

Szakág	**vasúti személyszállítás**
Tevékenység	
Szolgáltató neve	MÁV-START Zrt.
Szolgáltató rövid neve	2119 Pécel, Állomás út 1.
Központi címe	1087, Budapest, Könyves Kálmán krt. 54-60.,
Központi telefonszáma	+36 1/349-4949
E-mail címe	informacio@mav-start.hu,

A VÍZKÁR-ELHÁRÍTÁSSAL ÖSSZEFÜGGŐ JOGSZABÁLYOK JEGYZÉKE

ÉRVÉNYES: 2026. november

Kiemelt jogszabályi vonatkozások

A 232/1996. (XII. 26.) Korm. rendelet a vizek kártételei elleni védekezés szabályairól joganyag 9. § alapján a Vízügyi Igazgatási szerv (VIZIG) a Vgtv. 16. § (4) bekezdés *d)* pontja szerinti szakmai irányítási feladatkörében hagyja jóvá a települési vízkár-elhárítási terveket.

A védekezés műszaki feladatainak helyi irányítását a helyi önkormányzati tulajdonban lévő védőműveken ellátja (*232/1996 (XII.26.) Korm. rendelet 6. §. (1) b) pont*):

- az I., II. és III. védekezési készültség tartama alatt a polgármester vagy a polgármester által kijelölt és a VIZIG igazgató által jóváhagyott védelemvezető,
- a rendkívüli védekezési készültség tartama alatt, ha veszélyhelyzet kihirdetésére nem kerül sor, a polgármester vagy a vízügyi igazgatási szervek irányításáért felelős miniszter által kijelölt személy,
- a veszélyhelyzet időtartama alatt a vízügyi igazgatási szervek irányításáért felelős miniszter által kijelölt személy.

Az I., II. és III. fokozatú védekezési készültséget a védekezésre kötelezett szervezet vezetője rendeli el, módosítja és szünteti meg. (*232/1996 (XII.26.) Korm. rendelet 13. § (1)*)

A rendkívüli védekezési készültség elrendeléséről és megszüntetéséről a vízügyi igazgatási szervek irányításáért felelős miniszter dönt. A katasztrófavédelemről szóló törvényben meghatározott veszélyhelyzeti feltételek fennállása esetén a polgármester a védelmi bizottság útján javaslatot tesz a vízügyi igazgatási szervek irányításáért felelős miniszternek a veszélyhelyzet kihirdetésének kezdeményezésére. (*232/1996 (XII.26.) Korm. rendelet 4. §.)*

A védekezési készültségi fokozatokban, a műszaki irányítás feladatainak ellátása során a polgármester vagy az általa kijelölt védelemvezető a Helyi Védelmi Bizottság elnöke útján közvetlenül a Megyei Védelmi Bizottság vezetőjének van alárendelve. Rendkívüli védekezési készültség időszakában, ha veszélyhelyzet kihirdetésére nem kerül sor, a polgármester vagy az általa kijelölt védelemvezető a Törzs útján a vízügyi igazgatási szervek irányításáért felelős miniszternek van alárendelve. *(232/1996 (XII.26.) Korm. rendelet 16. §.)*

Az önkormányzatnak a védekezés szakmai irányítását készültség elrendelésekor meg kell kérni az VIZIG-től. A vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény 16. § (4) d) pontja szerint a vízügyi igazgatási szervnek vízkárelhárítással összefüggő feladata a helyi önkormányzatok vízkár-elhárítási tevékenységének szakmai irányítása. Az Igazgatóság (VIZIG) ellátja a vizek kártételei elleni védelemmel, a vízkárelhárítással (árvíz- és belvízvédekezéssel, vízhiány kárelhárítással, valamint a vízminőségi kárelhárítással) összefüggő – külön jogszabályban meghatározott – feladatokat, ebben a körben irányítja a helyi önkormányzatok, valamint a vízitársulatok vízkárelhárítási tevékenységét, ebben a jogkörében eljárva – elrendelt védekezési készültség esetén – a vízkárelhárítási szakmai feladatok tekintetében utasítási jogkörrel rendelkezik. *(223/2014. (IX. 4.) Korm. rendelet 7.§ (1) ad))*

A védekezési készültségi fokozatok elrendeléséről, módosításáról és megszüntetéséről a Polgármester a működési terület szerinti VIZIG ügyeletét, a hivatásos katasztrófavédelmi szerv területi szervét és a lakosságot haladéktalanul tájékoztatni köteles. *(232/1996 (XII.26.) Korm. rendelet 14. §. b) pont)*

Védekezési tevékenységükről a készültség ideje alatt naponta köteles a Polgármester az illetékes VIZIG műszaki ügyeletére tájékoztatást adni. *(232/1996 (XII.26.) Korm. rendelet 18.§.)*. Lehetőség szerint ezt reggel 7:00 óráig meg kell tenni az megelőző 24 órára.

A rendkívüli eseményekről haladéktalanul, az (1) bekezdésben meghatározottak szerint kell jelentést tenni, illetőleg tájékoztatást adni. *(232/1996 (XII.26.) Korm. rendelet 18.§.)*

Ha az árvízvédelmi védvonal átszakadásának veszélye fenyeget, vagy ha az elöntések emberi életet, létesítményeket és javakat veszélyeztetnek, a veszélyeztetett területekről a kitelepítés elrendelésére a Polgármester jogosult. Az ezzel kapcsolatban meghozott döntésről a polgármester soron kívül tájékoztatja a hivatásos katasztrófavédelmi szervet. (*232/1996 (XII.26.) Korm. rendelet 19.§.*).

A készültség megszüntetését követő 15 napon belül a védelemvezető (Polgármester) a felülvizsgálatra jogosult szerv részére a védekezésről összefoglaló jelentést köteles készíteni és jóváhagyásra előterjeszteni. (*232/1996 (XII.26.) Korm. rendelet 20.§.*)

A védelemvezető (Polgármester) a készültség megszüntetése után haladéktalanul gondoskodik (*232/1996 (XII.26.) Korm. rendelet 20.§.*):

- a védekezéshez használt anyagok, eszközök és felszerelések összegyűjtéséről, kijavításáról és raktározásáról, az elhasználtaknak az előírt mennyiségre való kiegészítéséről;
- a védekezésben részt vett dolgozók járandóságainak elszámolásáról;
- más szervektől, valamint az állampolgároktól igénybe vett szolgáltatások, anyagok, eszközök és felszerelések elszámolásáról, illetőleg a meglevők visszaadásáról;
- a megrongálódott védőművek helyreállításáról.

A vízkárelhárításra vonatkozó főbb joganyagok

- **A vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény (Vgtv.)**

Tartalmazza a vizekkel és vízi létesítményekkel összefüggő állami és települési önkormányzati feladatokat. Külön rendelkezik a vizek kártételei elleni védelem és védekezés pontos teendőiről, tételesen meghatározva a polgármester (főpolgármester) az árvíz- és belvízvédekezéssel kapcsolatos államigazgatási feladatait és hatáskörét.

- **2018. évi CXXXIX. törvény Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről,** elfogadás: 2018. december 12., hatálybalépés: **2019. március 15.** (ez váltotta fel a korábbi OTrT-t szabályozó jogszabályt)

Az **országos területrendezési tervet** jelenleg ez a törvény tartalmazza. A törvény meghatározza az ország egyes térségei területfelhasználásának feltételeit, a műszaki-infrastrukturális hálózatok összehangolt térbeli rendjét, tekintettel a fenntartható fejlődésre, valamint a területi, táji, természeti, ökológiai és kulturális adottságok, értékek megőrzésére, illetve erőforrások védelmére. Árvízvédelmi

szempontból a törvény 24.§-a lényeges, mely kimondja, hogy nagyvízi meder övezete területén beépítésre szánt terület nem jelölhető ki.

- **2009. évi CXLIV. törvény a vízitársulatokról**

A törvény szabályozza a vízitársulatok alapítását, szervezetére, működését, tevékenységi körét, szakmai feladatait, a társulat és tagjai jogait, kötelezettségeit, felelősségét, a társulat gazdálkodását, szervezeti változásainak formáit, továbbá törvényességi felügyeletét.

- **A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény**

A törvény szerint a helyi közügyek, valamint a helyben biztosítható közfeladatok körében ellátandó helyi önkormányzati feladatok – többek között – különösen: a helyi környezet- és természetvédelem, vízgazdálkodás, vízkárelhárítás.

- **2011. évi CXCVI. törvény a nemzeti vagyonról**

A törvény szabályozza az állam és a helyi önkormányzatok tulajdonában álló vagyon (a továbbiakban: nemzeti vagyon) megőrzésének, védelmének és a nemzeti vagyonnal való felelős gazdálkodásnak a követelményeit, az állam és a helyi önkormányzatok kizárólagos tulajdonának körét, a nemzeti vagyon feletti rendelkezési jog alapvető korlátait és feltételeit, valamint az állam és a helyi önkormányzat kizárólagos gazdasági tevékenységeit.

A törvény mellékletében szerepel az állam kizárólagos tulajdonában lévő folyók, patakok, mellékágak és azok medre, valamint vízi létesítmények listája.

- **A vízgazdálkodási hatósági jogkör gyakorlásáról szóló 72/1996. (V.22.) Korm. rendelet (Hkr.)**

A rendelet a vízügyi igazgatási szervek, valamint a helyi önkormányzatok jegyzőinek vízgazdálkodási hatósági hatásköréről és a hatósági jogkör gyakorlásának rendjét határozza meg.

- **A vizek kártételei elleni védekezés szabályairól szóló 232/1996. (XII.26.) Korm. rendelet (Vhr.)**

A rendelet meghatározza a védekezés országos irányítását, a védekezés műszaki feladatinak helyi irányítását, a védelmi bizottság feladatait.

A rendelet a meghatározott fokozatú védekezési készültség elrendeléséről, megszűnéséről, módosításáról, illetve az ehhez szükséges tájékoztatási kötelezettség teljesítéséről is rendelkezik, tartalmazza a védelemvezető feladatait, a védekezés megszüntetését követő intézkedésekkel kapcsolatos rendelkezéseket.

- A **147/2010. (IV. 29.) Korm. rendelet** a vizek hasznosítását, védelmét és kártételeinek elhárítását szolgáló tevékenységekre és létesítményekre vonatkozó általános szabályokat tartalmazza.

- **223/2014. (IX. 4.) Korm. rendelet a vízügyi igazgatási és a vízügyi, valamint a vízvédelmi hatósági feladatokat ellátó szervek kijelöléséről**

A jogszabály meghatározza az Országos Vízügyi Főigazgatóság (OVF), területi vízügyi igazgatóságok, valamint a vízügyi igazgatási és hatósági szervek szervezeti felépítését, igazgatási feladatait, a hatósági és szakhatósági eljárásokra vonatkozó szabályokat, valamint az illetékességi területeit.

- **83/2014. (III. 14.) Korm. rendelet**

A nagyvízi meder, a parti sáv, a vízjárta és a fakadó vizek által veszélyeztetett területek használatáról, hasznosításáról, valamint a folyók esetében a nagyvízi mederkezelési terv készítésének rendjére és tartalmára vonatkozó szabályokról szóló joganyag tartalmazza a parti sávra, a folyók nagyvízi medrének használatára és hasznosításra vonatkozó szabályozásokat, területhasználati korlátozásokat, beépítési kritériumokat. A rendelet tartalmazza a fakadó és szivárgó vizek által veszélyeztetett, valamint a vízjárta területekre vonatkozó szabályokat, továbbá a folyók nagyvízi medrére vonatkozó kezelési terv készítésének rendjére és tartalmára vonatkozó előírásokat.

- **Az árvíz- és a belvízvédekezésről szóló 10/1997. (VII. 17.) KHVM rendelet**

A rendeletben az ár és belvízvédelmi feladatok konkrét meghatározása szerepel. A felkészülés részeként a védelmi tervek fajtáinak meghatározása, tartalma, elhelyezése is szabályozásra került.
A rendelet melléklete tartalmazza az állami tulajdonú árvízvédelmi vonalak védelmi szakaszainak, belvízrendszereknek és védelmi szakaszoknak a felsorolását.

- **18/2003. (XII. 9.) KvVM–BM együttes rendelet a települések ár- és belvíz veszélyeztetettségi alapon történő besorolásáról**

A rendelet a településeket ár- és belvíz veszélyeztetettség szerint három csoportba sorolja be.

- **A vizek hasznosítását, védelmét és kártételeinek elhárítását szolgáló tevékenységekre és létesítményekre vonatkozó műszaki szabályokról szóló 30/2008. (XII. 31.) KvVM rendelet**

A rendelet részletesen szabályozza a vizek hasznosítását, védelmét és kártételeinek elhárítását szolgáló munkák, művek és létesítmények műszaki tervezésére, rendeltetésszerű és biztonságos kialakítására, használatára, fenntartására és üzemeltetésére, vonatkozó előírásokat.

- **74/2014 (XII.23) BM rendelet a folyók mértékadó árvízszintjeiről**

A jogszabály megállapítja a folyók, azokba torkolló vízfolyások, csatornák árvízvédelmi műveinek, keresztező műtárgyainál, nyílt ártéren vagy hullámtéren lévő - létesítmény tervezésekor, méretezésekor, megvalósítása során figyelembe veendő mértékadó árvízszinteket.

- **1979/2013. (XII. 3.) Korm. határozat**

A vízkárelhárítás és az öntözés hatékonyságának növelését biztosító intézkedésekről. Ez a jogszabály írja elő többek között az árvíz által veszélyeztetett nyílt ártéri települések tekintetében a települési vízkárelhárítási tervek elkészítése, illetve felülvizsgálata az állami védekezésért felelős vízügyi igazgatási szerv feladata legyen. Határidőt a települési vízkárelhárítási tervek tekintetében: 2014. április 30-ra tűzi ki. A jogszabály rendelkezi a nagyvízi mederkezelési tervek elkészítésére vonatkozóan is, melyeknek elkészítési határidejét 2014. december 31-re teszi.

Védekezés költségeinek elszámolásával, megtérítésével kapcsolatos joganyagok:

- **A vis maior támogatás felhasználásának részletes szabályairól szóló 9/2011. (II. 15.) Korm. rendelet**

A támogatás igénylésének feltétele, hogy az önkormányzat a váratlan esemény bekövetkezésétől vagy - védekezési kiadások esetén - a védekezés megkezdésétől számított 7 napon belül a rendeletben meghatározott adatlapon a szükséges bejelentést megtegye (http://ebr42.otm.gov.hu/palyazat/), tekintettel arra, hogy a jelentésre nyitva álló határidő elmulasztása jogvesztő.

A jogszabály komplex módon szabályozza a támogatási igény benyújtását és a támogatás elszámolását, melyhez a szükséges nyomtatványok a rendelet mellékletét képezik.

- **A víz- és környezeti károk elleni védekezésnél foglalkoztatottak járandóságáról szóló 6/1989. (V. 13.) KVM rendelet**

A jogszabály, többek között - a helyi vízkár-elhárítási, vízminőségi – és más környezeti kárelhárítási tevékenység irányítására és ellátására beosztott dolgozókra terjed ki, szabályozza a védekezési munka, díjazását, a biztonsági pótlékot, a készenlét díjazását, a napi pihenőidőt, a kiküldetési költségeket, a védekező dolgozók ellátását.

ártérítésre, kártalanításra vonatkozó joganyagok és szabályok

Kártalanítás

Az árvízi védekezés kapcsán keletkezett károk kártalanítási felelősségét a Polgári Törvénykönyv (Ptk.), a vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény, és a vizek kártételei elleni védekezés szabályairól szóló 232/1996.(XII. 26.) Korm. rendelet előírásai szabályozzák. A kártalanítási

kötelezettség megállapítása szempontjából elsősorban azt kell vizsgálni, hogy terhel-e valakit, illetve kit terhel a bekövetkezett kárral kapcsolatban felelősség.

E témakör vonatkozásában szükséges előre bocsátani, hogy az árvíz kapcsán keletkezett károk kompenzációja vonatkozásban ***a jogi szempontból helyes szóhasználat a kártalanítás.***

(Kártérítés abban az esetben jár, ha valaki szándékosan vagy gondatlanul kárt okoz másnak. Ptk. 339. § (1) bekezdés, „Aki másnak jogellenesen kárt okoz, köteles azt megtéríteni. Mentesül a felelősség alól, ha bizonyítja, hogy úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható." Kártalanítás abban az esetben merül fel, ha az okozott kár nem jogellenes, hanem jogszerű tevékenység folytán következett be, pl. Ptk. 108. § (1) bekezdés: „Az ingatlan tulajdonosa tűrni köteles, hogy az erre külön jogszabályban feljogosított szervek - a szakfeladataik ellátásához szükséges mértékben - az ingatlant időlegesen használják, arra használati jogot szerezzenek, vagy a tulajdonjogát egyébként korlátozzák. Ebben az esetben az ingatlan tulajdonosát az akadályoztatás (korlátozás) mértékének megfelelő kártalanítás illeti meg.")

A kártalanítási felelősség vonatkozásában elsődleges szempont, hogy kit terhel a védekezési felelősség. (E tekintetben tehát irreleváns, hogy a vízfolyás tulajdonosa az állam vagy az önkormányzat.)

Védelmi beavatkozások, amelyeknek kártalanítási következményekkel járhatnak:

a) ***szükségtározó nyitása*** -erre a célra kijelölt helyen

- kártalanításért felelős: az állam

b) ***állami védmű nyitása*** (pl.: árvízvédelmi töltés szabályozott megnyitása)

- kártalanításért felelős: állam

Kártalanítás fizetése vonatkozásában javasolt eljárási rend például: 4/2005. (II. 22.) KvVM-FVM együttes rendelet a Vásárhelyi-terv I. ütemében megvalósuló Cigánd-Tiszakarádi és Tiszaroffi árvízi tározók területével érintett földrészletek jegyzékéről, valamint az egyszeri térítés, az igénybevétel és a kártalanítás részletes szabályairól

c) önkormányzati védmű nyitása

- kártalanításért felelős: önkormányzat

Kártalanítás fizetése vonatkozásában az eljárási rend kialakítása az önkormányzat kompetenciájába tartozik.

d) depónia nyitása

ha **a depónia szerepel** az önkormányzat által készített védekezési tervben (*a vizek kártételei elleni védekezés szabályairól szóló 232/1996. (XII. 26.) Korm. rendelet 8. § (1) bekezdés b) pont)*

- kártalanításért felelős: önkormányzat

ha **a depónia nem szerepel** az önkormányzat által készített védekezési tervben

- kártalanításért felelős: védekezésért felelős

Függetlenül tehát a depónia tulajdonosának személyétől a kártalanítási felelősség a védekezésért felelős személyéhez igazodik. Ennek megfelelően a védekezés az állami, önkormányzati, illetve az ingatlanok tulajdonosainak felelősségi körébe tartozhat.

A Kormány részéről külön döntés szükséges abban a vonatkozásban, hogy az önkormányzati felelősségi körbe tartozó kártalanítások vonatkozásában vállal-e, ha igen milyen szerepet.

e) védmű/depónia meghágás, vagy tönkremenetel

Beavatkozás nem történt, a kár vis maior eredménye, kártalanítás nem jár, ugyanakkor a Kormány dönthet a kárenyhítésről mind a belterületi, mind a mezőgazdaságot, infrastruktúrát ért károk tekintetében) (Lásd következő fejezet).

(A Ptk. rendelkezéseinek megfelelően a tevékenységi körön kívül álló elháríthatatlan ok következtében bekövetkezett kár vonatkozásában a tevékenységet végzőt nem terheli a kár megtérítése vonatkozásában kötelezettség ld. Ptk. 345. § 467. § 500-502. §.)

Kárenyhítés

a) Önkormányzati védekezési kiadások, illetve önkormányzati tulajdonú ingatlanokban bekövetkezett károk kárenyhítése

b) Magántulajdonban lévő ingatlanokban és ingókban bekövetkezett károk kárenyhítése

Kormányzati döntés szükséges az esetleges kárenyhítésről. Amennyiben ez a döntés megszületik, szükséges érintett körnek (ld. lakóingatlan), a támogatás feltételeinek, a nem támogatható körnek, a kárbejelentés módjának, a kárfelmérés metodikájának, valamint a finanszírozás alapelveinek meghatározása.

Helyreállítás

A védművek, depóniák helyreállításának felelőssége a védmű/depónia, tulajdonosának személyéhez igazodik. A helyreállítás ebben az esetben az árvíz levonulását megelőző állapot helyreállítását jelenti, fejlesztésre nincs lehetőség.

(A vízfolyások medrének helyreállítási felelőssége vonatkozásában szintén a tulajdonos személye az irányadó.)

a) állami tulajdonú védmű/depónia

helyreállításért felelős: állam

b) *önkormányzati tulajdonú védmű/depónia*

helyreállításért felelős: önkormányzat

Kormány döntés szükséges abban a vonatkozásban, hogy az önkormányzati védművek, depóniák helyreállítását az állam átvállalja-e az önkormányzattól, segítséget nyújt e.

Egyéb, nem részletezett jogszabályok listája

- 1991. évi XXXIII. tv egyes állami vagyontárgyak önkormányzatok tulajdonába adásáról
- A tűz elleni védekezésről, a műszaki mentésről és a tűzoltóságról szóló 1996. évi XXXI. törvény
- A katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény
- 2011. évi CCIX. törvény A közműves ivóvízellátó és szennyvízelvezető rendszer igénybevétele során figyelembe kell venni a víziközmű-szolgáltatásról szóló előírásait.
- 2012. CLXXXV. tv. a hulladékról
- Az életvédelmi létesítmények egységes nyilvántartási és adatszolgáltatási rendjéről szóló 37/1995. (IV. 5.) Korm. rendelet
- 123/1997. (VII. 18.) Korm. rendelet A vízbázisok, a távlati vízbázisok az ivóvízellátást szolgáló vízilétesítmények védelméről
- 120/1999. (VIII. 6.) Korm. rendelet a vizek és a közcélú vízilétesítmények fenntartására vonatkozó feladatokról
- 50/2001. (IV. 3.) Korm. rendelet a szennyvizek és szennyvíziszapok mezőgazdasági felhasználásának és kezelésének szabályairól

- 201/2001. (X. 25.) Korm. rendelet az ivóvíz minőségi követelményeiről és az ellenőrzés rendjéről.
- 25/2002. (II. 27.) Korm. rendelet a Nemzeti Települési Szennyvízelvezetési és -tisztítási Megvalósítási Programról
- 219/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet A felszín alatti vizek védelméről
- 220/2004. (VII. 21.) Kormányrendelet A felszíni vizek minősége védelmének szabályairól
- 90/2007. (IV. 26.) Korm. rendelet A környezetkárosodás megelőzésének és elhárításának rendjéről
- 234/2011. (XI. 10.) Korm. rendelet a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény végrehajtásáról
- 90/2007 (IV.26) Korm. rendelet a környezetkárosodás megelőzésének és elhárításának rendjéről szóló joganyag
- 27/2004. (XII. 25.) KvVM rendelet A felszín alatti víz állapota szempontjából érzékeny területen lévő települések besorolásáról
- 28/2004. (XII. 25.) KvVM rendelet A vízszennyező anyagok kibocsátásaira vonatkozó határértékekről és alkalmazásuk egyes szabályairól
- 10/2010. (VIII. 18.) VM rendelet A felszíni víz vízszennyezettségi határértékeiről és azok alkalmazásainak szabályairól
- A katasztrófák elleni védekezés egyes szabályairól szóló 62/2011. (XII. 29.) BM rendelet
- A települések katasztrófavédelmi besorolásáról, valamint a katasztrófák elleni védekezés egyes szabályairól szóló 62/2011. (XII. 29.) BM rendelet módosításáról szóló 61/2012. (XII. 11.) BM rendelet
- 2/1999 (KHV Ért.15.) KHVM-KÖM eü utasítást a vízminőségi kárelhárítással összefüggő területi tervekről szóló joganyag

9. RAJZMELLÉKLETEK

ÁTTEKINTŐ TÉRKÉP

- ÁH-01 Áttekintő helyszínrajz M= 1: 25 000

RÉSZLETES HELYSZÍNRAJZOK

- VTRH-01 Védelmi területek részletes helyszínrajza M= 1: 25 000
- VTRH-02 Védelmi területek részletes helyszínrajza M= 1: 10 000

A tervezők / szerkesztők kamarai nyilvántartási számai a fedlapon megtalálhatók, a jogosultságokat kérjük szükség esetén ellenőrizni a Magyar Mérnöki Kamara honlapján (https://www.mmk.hu/kereses/tagok).

Szakági tervező adatlapja:

Ragó Roland

Kamarai számok: 17-0456, 17-05910
Végzettségek: építőmérnök
Cím: 7100 Szekszárd Tartsay lakótelep 33. I. em. 2.
Telefonszám:
E-mail: roland29.r@gmail.com

Engedélyek:

MV-É - Általános építmények építési-szerelési munkáinak felelős műszaki vezetése (2030.11.14)
SZVV-3.5. - Árvízmentesítés, árvízvédelem, folyó- és tószabályozás, sík- és dombvidéki vízrendezés, belvízvédelem, öntözés
GT-korlátozott - Geotechnikai (2030.11.14)
KÉ-HA - Hajózási építmények tervezése (2030.11.14)
SZVV-3.1. - Hidrológiai, vízgyűjtő-gazdálkodás, vízkészlet-gazdálkodás, nagytérségi vízgazdálkodási rendszerek
Th-korlátozott - Hídszerkezet tervezésére kiterjesztett tartószerkezeti (2030.11.14)
ME-KÉ - Közlekedési építmények építési munkáinak műszaki ellenőrzése (2030.11.14)
MV-KÉ - Közlekedési építmények építési-szerelési munkáinak felelős műszaki vezetése (2030.11.14)
KÉ-K - Közúti építmények tervezése (2030.11.14)
KÉ-L - Légiközlekedési építmények tervezése (2030.11.14)
ME-É - Magasépítési szakterület műszaki ellenőrzése (2030.11.14)
MV-M - Mélyépítési munkák és mélyépítési műtárgyak építésének felelős műszaki vezetése (2030.11.14)
ME-M - Mélyépítési munkák és mélyépítési műtárgyak építésének műszaki ellenőrzése (2030.11.14)
VZ-TEL - Települési víziközmű tervezése (2030.11.14)
VZ-TER - Területi vízgazdálkodási építmények tervezése (2030.11.14)
KÉ-VA - Vasúti építmények tervezése (2030.11.14)
ME-VZ - Vízgazdálkodási építmények építésének műszaki ellenőrzése (2030.11.14)
MV-VZ - Vízgazdálkodási építmények építési-szerelési munkáinak felelős műszaki vezetése (2030.11.14)
VZ-VG - Vízgazdálkodási tervezési szakterület, egyéb vízgazdálkodási tervezési részszakterület (2030.11.14)

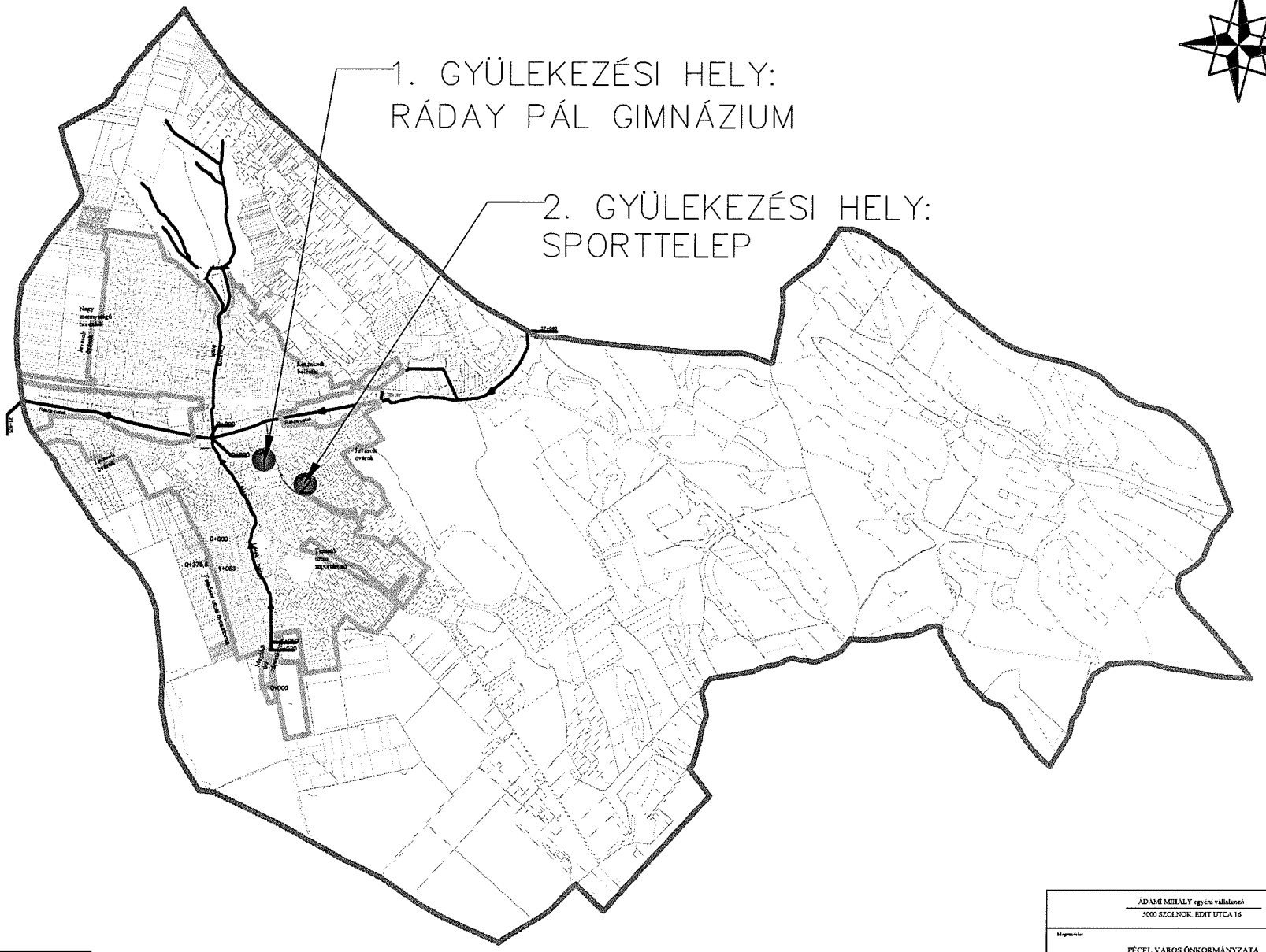

JELMAGYARÁZAT:

- Közigazgatási határ
- Belterületi határ
- Vízfolyás, csatorna
- Lélek – patak — Vízfolyás neve
- Gyülekezési hely: Ráday Pál Gimnázium
- Gyülekezési hely: Sporttelep

ÁDÁM MIHÁLY egyéni vállalkozó 5000 SZOLNOK, EDIT UTCA 16	
Megrendelő: PÉCEL VÁROS ÖNKORMÁNYZATA	
Terv tárgya: PÉCEL VÁROS VÍZKÁR-ELHÁRITASI TERVÉNEK FELÜLVIZSGALATA	
Tervrész tárgya: ÁTNÉZETI HELYSZÍNRAJZ	
Méretarány: M= 1: 25 000	Dátum: Szolnok, 2026 szeptember — Rajzszám: ÁH-01
Felelős tervező:	Rajzoló: — Tervező:

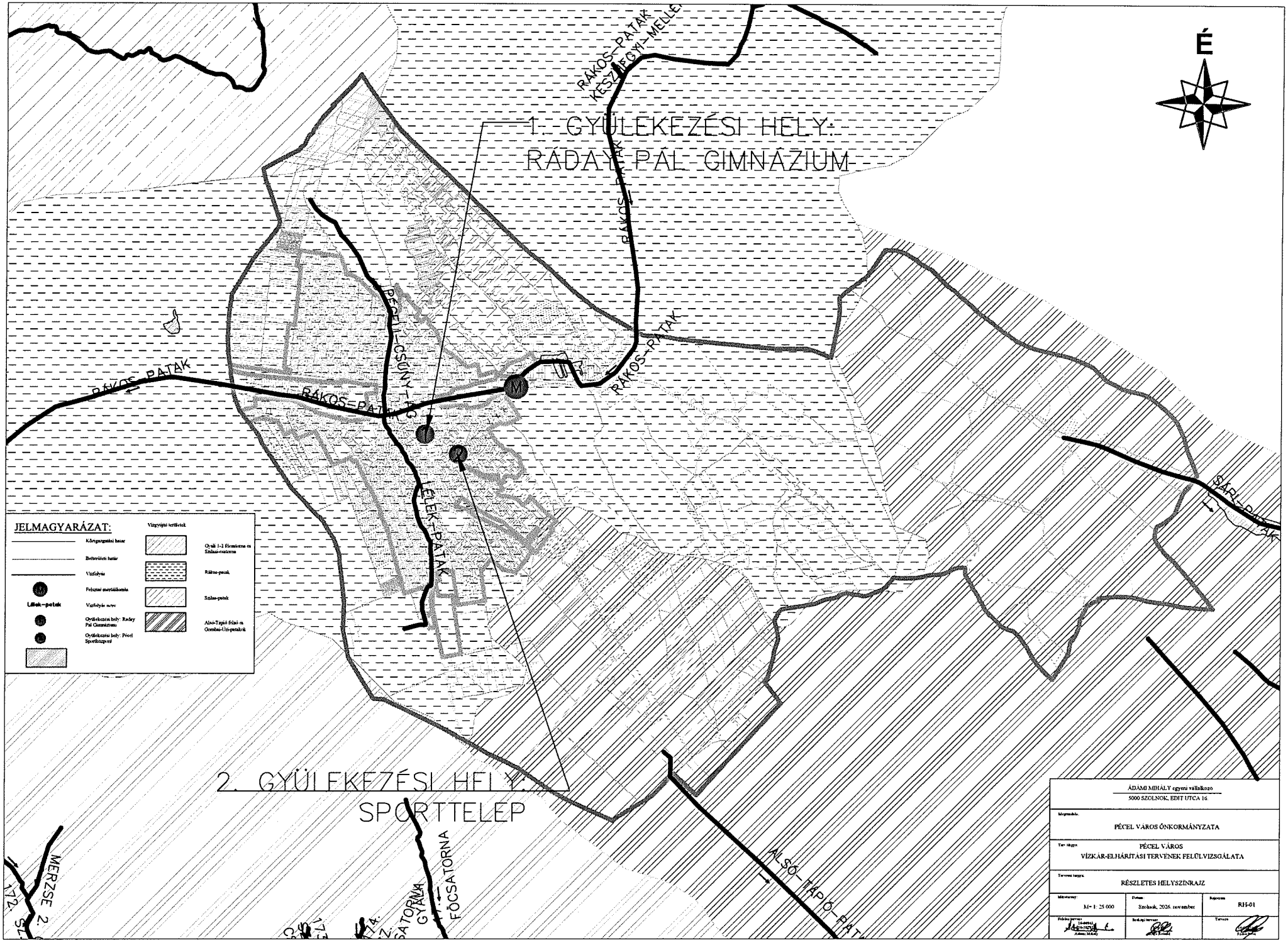
É
1. GYÜLEKEZÉSI HELY:
RÁDAY PÁL GIMNÁZIUM
2. GYÜLEKEZÉSI HELY:
SPORTTELEP
RÁKOS-PATAK
RÁKOS-PATAK
RÁKOS-PATAK
RÁKOS-PATAK
RÁKOS-PATAK
PÉCELI-CSŰNY-ÁG
ÉLEK-PATAK
SÁRI-PATAK
ALSÓ-TÁPIÓ-PATAK
FŐCSATORNA
MERZSE 2.
JELMAGYARÁZAT:
Közigazgatási határ
Belterületi határ
Vízfolyás
Felszínt mérőállomás
Lillek-patak
Vízfolyás neve
Gyülekezési hely: Ráday Pál Gimnázium
Gyülekezési hely: Pécel Sportkozpont
Vízgyűjtő területek
Gyali 1-2 főcsatorna és Szilasi-csatorna
Rákos-patak
Szilas-patak
Alsó-Tápió felső és Gombai-Úri-patakok
ÁDÁMI MIHÁLY egyéni vállalkozó
5000 SZOLNOK, EDIT UTCA 16.
PÉCEL VÁROS ÖNKORMÁNYZATA
PÉCEL VÁROS
VÍZKÁR-ELHÁRÍTÁSI TERVÉNEK FELÜLVIZSGÁLATA
RÉSZLETES HELYSZÍNRAJZ
M= 1: 25 000
Szolnok, 2026. november
RH-01

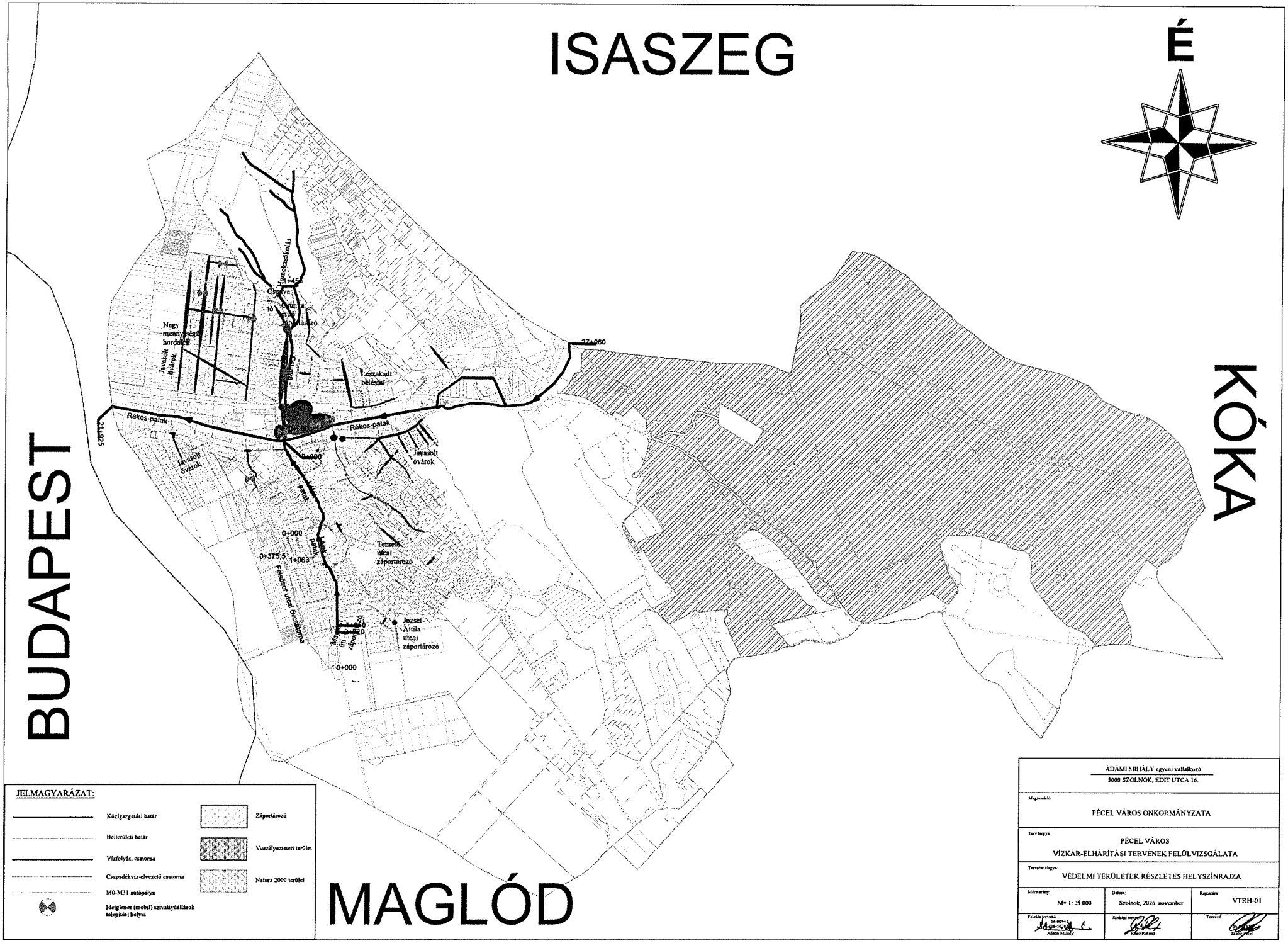
ISASZEG
É
KÓKA
BUDAPEST
MAGLÓD
Rákos-patak
Rákos-patak
Javasolt óvárok
Javasolt óvárok
Leszakadt bélésfal
Temető utcai záportározó
József Attila utcai záportározó
Felsősor utcai óvcsatorna
Nagy mennyiségű hordalék
Javasolt óvárok
0+000
0+375,5
1+063
0+000
0+000
27+060
21+925
JELMAGYARÁZAT:
Közigazgatási határ
Belterületi határ
Vízfolyás, csatorna
Csapadékvíz-elvezető csatorna
M0-M31 autópálya
Ideiglenes (mobil) szivattyúállások telepítési helyei
Záportározó
Veszélyeztetett terület
Natura 2000 terület
ÁDÁMI MIHÁLY egyéni vállalkozó
5000 SZOLNOK, EDIT UTCA 16.
Megrendelő:
PÉCEL VÁROS ÖNKORMÁNYZATA
Terv tárgya:
PÉCEL VÁROS
VÍZKÁR-ELHÁRÍTÁSI TERVÉNEK FELÜLVIZSGÁLATA
Tervezet tárgya:
VÉDELMI TERÜLETEK RÉSZLETES HELYSZÍNRAJZA
Méretarány:
M= 1: 25 000
Dátum:
Szolnok, 2026. november
Rajzszám:
VTRH-01
Felelős tervező
Adámi Mihály
Szakági tervező
Rágó Roland
Tervező
Szabó Péter

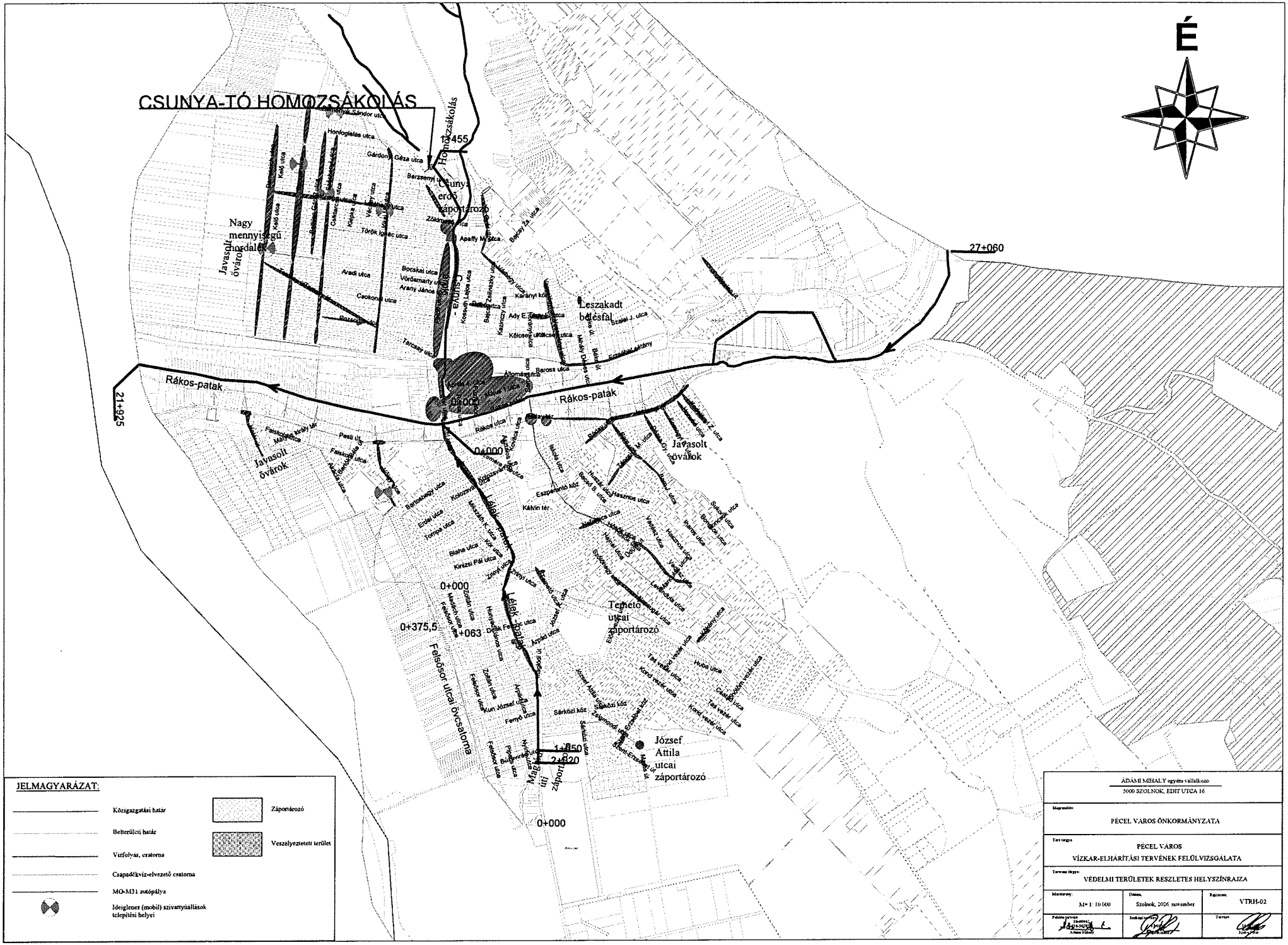
É
CSUNYA-TÓ HOMOZSÁKOLÁS
Homozsákolás
Csunya erdő záportározó
Nagy mennyiségű hordalék
Javasolt övárok
Leszakadt belésfal
Rákos-patak
Javasolt övárok
Temető utcai záportározó
József Attila utcai záportározó
Felsősor utcai övcsatorna
Magyar úti záportározó
27+060
21+925
0+000
0+375,5
1+050
2+320
JELMAGYARÁZAT:
Közigazgatási határ
Belterületi határ
Vízfolyás, csatorna
Csapadékvíz-elvezető csatorna
MO-M31 autópálya
Ideiglenes (mobil) szivattyúállások telepítési helyei
Záportározó
Veszélyeztetett terület
ÁDÁMI MIHÁLY egyéni vállalkozó
5000 SZOLNOK, EDIT UTCA 16
PÉCEL VÁROS ÖNKORMÁNYZATA
PÉCEL VÁROS
VÍZKÁR-ELHÁRÍTÁSI TERVÉNEK FELÜLVIZSGÁLATA
VÉDELMI TERÜLETEK RÉSZLETES HELYSZÍNRAJZA
M= 1: 10 000
Szolnok, 2026. november
VTRH-02